ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणम्

द्वितीयाष्टकं – प्रपाठकः 5 - 8

Version Notes:

This is now the current Version 3.0 dated November 30, 2025.

1. This replaces the earlier version 2.0 dated July 31, 2024.

2. This version has been updated with the errors found and reported till Nov 15, 2025.

3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done whereever applicable.

4. Notify your corrections / suggestions etc to our email id vedavms@gmail.com

Earlier Versions

1st	Version Number	0.0 dated 10th November 2017
2nd	Version Number	1.0 dated 31st December 2019
3rd	Version Number	1.1 dated 30th June 2021
4th	Version Number	2.0 dated 31st July 2024

Table of Contents

2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे द्वितीयाष्टकं 7

2.5 द्वितीयाष्टके पञ्चमः प्रपाठकः – उपहोमशेषः..... 7

2.5.1 उपहोमाः..... 7

2.5.2 उपहोमाः..... 9

2.5.3 उपहोमाः..... 11

2.5.4 उपहोमाः..... 12

2.5.5 उपहोमाः..... 15

2.5.6 उपहोमाः..... 18

2.5.7 उपहोमाः..... 21

2.5.8 उपहोमाः..... 23

2.6 द्वितीयाष्टके षष्ठः प्रपाठकः – सौत्रामणिः कौकिली होत्रं च..... 33

2.6.1 अनुवाकं 1 – ग्रहाः..... 33

2.6.2 अनुवाकं 2 – ग्रहोपस्थानम्..... 35

2.6.3 अनुवाकं 3 – ग्रहहोमः..... 37

2.6.4 अनुवाकं 4 – उपहोमाः..... 40

2.6.5 अनुवाकं 5 – अभिषेकः..... 43

2.6.6 अनुवाकं 6 – अवभृथः..... 46

2.6.7 अनुवाकं 7 – ऐन्द्रे प्रश्नौ प्रयाजानामेकादश मैत्रावरुणप्रैषाः..... 48

2.6.8 अनुवाकं 8 – ऐन्द्रे प्रश्नौ प्रयाजयाज्याः.....51

2.6.9 अनुवाकं 9 – ऐन्द्रे प्रश्नौ वपादीनां याज्यानुवाक्याः.....53

2.6.10 अनुवाकं 10 – ऐन्द्रे प्रश्नौ अनुयाजानामेकादश मैत्रावरुणप्रैषाः..... 54

2.6.11 अनुवाकं 11 – पशुत्रये प्रय जार्था मैत्रावरुणप्रैषाः.....57

2.6.12 अनुवाकं 12 – पशुत्रये प्रयाजयाज्या आप्रियः.....63

2.6.13 अनुवाकं 13 – पशुत्रये वपादीनां याज्यानुवाक्याः..... 64

2.6.14 अनुवाकं 14 – पशुत्रये अनूयाजप्रैषाः..... 66

2.6.15 अनुवाकं 15 – सूक्तवाकप्रैषः..... 69

2.6.16 अनुवाकं 16 – पितृयज्ञयाज्यानुवाक्याः.....71

2.6.17 अनुवाकं 17 – ऐन्द्रो पशौ एकादश प्रयाजाः 72

2.6.18 अनुवाकं 18 – ऐन्द्रो पशौ प्रयाजयाज्याः 76

2.6.19 अनुवाकं 19 – ऐन्द्रो पशौ वपादीनां यज्यानुवाक्याः.....78

2.6.20 अनुवाकं 20 – ऐन्द्रो पशौ अनूयाजानां मैत्रावरिणप्रैषाः 79

Appendix (of expansions) 86

2.7 द्वितीयाष्टके सप्तमः प्रपाठकः – सवा एकाहविशेषाः 92

2.7.1 अनुवाकं – बृहस्पतिसवः.....92

2.7.2 अनुवाकं – वैश्यसवः..... 94

2.7.3 अनुवाकं 3 – ब्राह्मणसवः.....95

2.7.4 अनुवाकं 4 – सोमसवः 96

2.7.5 अनुवाकं 5 – पृथिसवः 97

2.7.6 अनुवाकं 6 – गोसवः 98

2.7.7 अनुवाकं 7 – ओदनसवमन्त्राः 99

2.7.8 अनुवाकं 8 – ओदनसवगता स्थारोहणमन्त्राः 102

2.7.9 अनुवाकं 9 – ओदनसवः 103

2.7.10 अनुवाकं 10 – पञ्चशारदीयविधिः 105

2.7.11 अनुवाकं 11 – पञ्चशारदीयगतपशुविधिः 106

2.7.12 अनुवाकं 12 – अग्निष्टुद्यागे ग्रहाणां पुरोरुचः 108

2.7.13 अनुवाकं 13 – इन्द्रस्तुद्यागे ग्रहाणां पुरोरुचः 111

2.7.14 अनुवाकं 14 – अप्तोर्यामाविधिः 113

2.7.15 अनुवाकं 15 – राजाभिषेकः 114

2.7.16 अनुवाकं 16 – राजाभिषेकाङ्गं रथारोहणम् 117

2.7.17 अनुवाकं 17 – राजाभिषेकाङ्गं वपनम् 119

2.7.18 अनुवाकं 18 – विद्यनाख्य एकाहविशेषः 121

Appendix (of expansions) 126

2.8 द्वितीयाष्टके अष्टमः प्रपाठकः – काम्यपशुयाज्यानुवाक्या ब्राह्मणम् 129

2.8.1 अनुवाकं 1 – वायव्यादिपशूनां सूक्तानि 129

2.8.2 अनुवाकं 2 – वशादीनां सूक्तानि 132

2.8.3 अनुवाकं 3 – सौम्यादीनां सूक्तानि 136

2.8.4 अनुवाकं 4 – अभिमातिहैन्द्रादिपशूनां सूक्तानि 140

2.8.5 अनुवाकं 5 – ऐन्द्राग्नपश्वादीनां सूक्तानि 144

2.8.6 अनुवाकं 6 – सावित्रादिपशूनां सूक्तानि 148

2.8.7 अनुवाकं 7 – सौर्यादिपशूनां सूक्तानि.....152

2.8.8 अनुवाकं 8 – वेहदादिपशूनां सूक्तानि.....157

2.8.9 अनुवाकं 9 – शुक्लकृष्णपश्वादीनां सूक्तानि.....162

Appendix (of expansions) 171

==========

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे द्वितीयाष्टकं

2.5 द्वितीयाष्टके पञ्चमः प्रपाठकः – उपहोमशेषः

2.5.1 उपहोमाः

T.B.2.5.1.1

प्राणो रक्षति विश्वमेजत् । इर्यो भूत्वा बहुधा बहूनि ।

स इथ्सर्वं व्यानशे ॥ यो देवो देवेषु विभूरन्तः ।

आवृदूदात् क्षेत्रियद्ध्वगद् वृषा । तमित् प्राणं मनसो पशिक्षत ।

अग्रं देवाना–मिदमत्तु नो हविः ॥ मनसश्चित्तेदम् ।

भूतं भव्यं च गुप्यते । तद्धि देवेष्वग्रियम् ॥ **1 (10)**

T.B.2.5.1.2

आ न एतु पुरश्चरम् । सह देवैरिमꣳ हवम् । मनः श्रेयसि श्रेयसि ।

कर्मन्. यज्ञपतिं दधत् ॥ जुषतां मे वागिदꣳ हविः ।

विराड्देवी पुरोहिता । हव्यवाड–नपायिनी ॥

यया रूपाणि बहुधा वदन्ति ।

पेशाꣳसि देवाः परमे जनित्रे ।

सानो विराड–नपस्फुरन्ती । **2 (10)**

T.B.2.5.1.3

वाग्देवी जुषतामिदꣳ हविः ॥ चक्षुर् देवानां ज्योतिरमृते न्यक्तम् ।

अस्य विज्ञानाय बहुधा निधीयते । तस्य सुम्न–मशीमहि ।

मा नो हासीद्–विचक्षणम् ॥ आयुरिन्नः प्रतीर्यताम् ।

अनन्धा–श्चक्षुषा वयम् । जीवा ज्योतिरशीमहि ।

सुवर्ज्योति–रुतामृतम् ॥ श्रोत्रेण भद्र मुत शृण्वन्ति सत्यम् ( ) ।

श्रोत्रेण वाचं बहुधोद्यमानाम् । श्रोत्रेण मोदश्च महश्च श्रूयते ।

श्रोत्रेण सर्वा दिश आशृणोमि ॥

येन प्राच्या उत दक्षिणा । प्रतीच्यै दिशः शृण्वन्त्युत्तरात् ।

तदिच्छ्रोत्रं बहुधोद्यमानम् । अरान्न नेमिः परि सर्वं बभूव ॥ **3 (17)**

(अग्नि – यमनपस्फुरन्ती – सत्यꣳ सप्त च) (A1)

2.5.2 उपहोमाः

T.B.2.5.2.1

उदेहि वाजिन्यो अस्यफस्वन्तः । इदꣳ राष्ट्रमाविश सूनृतावत् ।

यो रोहितो विश्वमिदं जजान । स नो राष्ट्रेषु सुधितान्दधातु ॥

रोहꣳ रोहꣳ रोहित आरुरोह । प्रजाभिर्वृद्धिं जनुषामुपस्थम् ।

ताभिः सꣳरब्धो अविद थ्षडुर्वीः । गातुं प्रपश्यन्निह राष्ट्रमाहाः ॥

आहार्.षीद्–राष्ट्रमिह रोहितः । मृधो व्यास्थदभयं नो अस्तु । **4 (10)**

T.B.2.5.2.2

अस्मभ्यं द्यावापृथिवी शक्वरीभिः । राष्ट्रं दुहाथामिह रेवतीभिः ॥

विममर्.श रोहितो विश्वरूपः । समाचक्राणः प्ररुहो रुहश्च ।

दिवं गत्वाय महता महिम्ना । वि नो राष्ट्रमुनत्तु पयसा स्वेन ॥

यास्ते विशस्तपसा संबभूवुः । गायत्रं ँवथ्समनु तास्त आगुः ।

तास्त्वा विशन्तु महसा स्वेन ।

सं माता पुत्रो अभ्येतु रोहितः ॥ **5 (10)**

T.B.2.5.2.3

यूयमुग्रा मरुतः पृश्निमातरः । इन्द्रेण सयुजा प्रमृणीथ शत्रून् ।

आ वो रोहितो अशृणो–दभिद्यवः । त्रिसप्तासो मरुतः स्वादुसंमुदः ॥

रोहितो द्यावापृथिवी जजान । तस्मिꣳस्तन्तुं परमेष्ठी ततान ।

तस्मिञ्छिश्रिये अज एकपात् । अदृꣳहद् द्यावापृथिवी बलेन ॥

रोहितो द्यावापृथिवी अदृꣳहत् ।

तेन सुवः स्तभितं तेन नाकः । **6 (10)**

T.B.2.5.2.4

सो अन्तरिक्षे रजसो विमानः । तेन देवाः सुवरन्वविन्दन् ॥

सुशेवं त्वा भानवो दीदिवाꣳसम् । समग्रासो जुह्वो जातवेदः ।

उक्षन्ति त्वा वाजिनमा घृतेन । सꣳसमग्ने युवसे भोजनानि ॥

अग्ने शर्द्ध महते सौभगाय । तव द्युम्ना–न्युत्तमानि सन्तु ।

सं जास्पत्यꣳ सुयममाकृणुष्व ।

शत्रूयता–मभितिष्ठा महाꣳसि ( ) ॥ **7 (10)**

(अ– स्त्वेतु रोहितो – नाको – महाꣳसि) (A2)

2.5.3 उपहोमाः

T.B.2.5.3.1

पुनर्न इन्द्रो मघवा ददातु । धनानि शक्रो धन्यः सुराधाः ।

अर्वाचीनं कृणुतां याचितो मनः । श्रुष्टी नो अस्य हविषो जुषाणः ॥

यानि नो जिनन् धनानि । जहर्थ शूर मन्युना । इन्द्रानुविन्द नस्तानि ।

अनेन हविषा पुनः ॥ इन्द्र आशाभ्यः परि ।

सर्वाभ्योऽभयं करत् । **8 (10)**

T.B.2.5.3.2

जेता शत्रून्. विचर्.षणिः ॥ आकूत्यै त्वा कामाय त्वा समृधे त्वा ।

पुरो दधे अमृतत्वाय जीवसे ॥ आकूतिमस्यावसे ।

काममस्य समृद्ध्यै । इन्द्रस्य युञ्जते धियः ॥

आकूतिं देवीं मनसः पुरो दधे । यज्ञस्य माता सुहवा मे अस्तु ।

यदिच्छामि मनसा सकामः । विदेयमेनद्धृदये निविष्टम् ॥ **9 (10)**

T.B.2.5.3.3

सेदग्निरग्नीꣳ-रत्येत्यन्यान् । यत्र वाजी तनयो वीडुपाणिः ।

सहस्रपाथा अक्षरा समेति ॥ आशानां त्वा ऽऽशापालेभ्यः ।

चतुर्भ्यो अमृतेभ्यः । इदं भूतस्याद्ध्यक्षेभ्यः ।

विधेम हविषा वयम् ॥ विश्वा आशा मधुना सꣳसृजामि ।

अनमीवा आप ओषधयो भवन्तु ।

अयं ँयजमानो मृधो व्यस्यताम् ( ) । **10 (10)**

T.B.2.5.3.4

अगृभीताः पशवः सन्तु सर्वे ॥ अग्निः सोमो वरुणो मित्र इन्द्रः ।

बृहस्पतिः सविता यः सहस्री । पूषा नो गोभिरवसा सरस्वती ।

त्वष्टा रूपाणि समनक्तु यज्ञैः ॥ त्वष्टा रूपाणि दधती सरस्वती ।

पूषा भगꣳ सविता नो ददातु । बृहस्पतिर्–ददिन्द्रः सहस्रम् ।

मित्रो दाता वरुणः सोमो अग्निः ॥ **11 (9)**

(करन् – निविष्ट – मस्यतां – +नव च) (A3)

2.5.4 उपहोमाः

T.B.2.5.4.1

आ नो भर भगमिन्द्र द्युमन्तम् । नि ते देष्णस्य धीमहि प्ररेके ।

उर्व इव पप्रथे कामो अस्मे । तमापृणा वसुपते वसूनाम् ॥

इमं कामं मन्दया गोभिरश्वैः । चन्द्रवता राधसा पप्रथश्च ।

सुवर्यवो मतिभिस्तुभ्यं ँविप्राः । इन्द्राय वाहः कुशिकासो अक्रन्न् ॥

इन्द्रस्य नु वीर्याणि प्रवोचम् । यानि चकार प्रथमानि वज्री । **12 (10)**

T.B.2.5.4.2

अहन्नहिमन्वपस्ततर्द । प्र वक्षणा अभिनत् पर्वतानाम् ॥

अहन्नहिं पर्वते शिश्रियाणम् । त्वष्टाऽस्मै वज्रꣳ स्वर्यं ततक्ष ।

वाश्रा इव धेनवः स्यन्दमानाः । अञ्जः समुद्र-मवजग्मुरापः ॥

वृषायमाणोऽवृणीत सोमम् । त्रिकद्रुकेष्व-पिबथ् सुतस्य ।

आ सायकं मघवा ऽदत्त वज्रम् ।

अहन्नेनं प्रथमजामहीनाम् ॥ **13 (10)**

T.B.2.5.4.3

यदिन्द्राहन्-प्रथमजामहीनाम् । आन्मायिना-ममिनाः प्रोत मायाः ।

आथ् सूर्यं जनयन् द्यामुषासम् । तादीक्ना शत्रून्न किलाविविथ्से ॥

अहन् वृत्रं ँवृत्रतरं ँव्यꣳसम् । इन्द्रो वज्रेण महता वधेन ।

स्कन्धाꣳसीव कुलिशेना विवृक्णा । अहिः शयत उपपृक्-पृथिव्याम् ॥

अयोद्ध्येव दुर्मद आ हि जुह्वे ।

महावीरं तु विबाध-मृजीषम् । **14 (10)**

T.B.2.5.4.4

नातारीरस्य समृतिं वधानाम् । सꣳ रुजानाः पिपिष इन्द्रशत्रुः ॥

विश्वो विहाया अरतिः । वसुर्दधे हस्ते दक्षिणे । तरणिर्न शिश्रथत् ।

श्रवस्यया न शिश्रथत् । विश्वस्मा इदिषुद्ध्यसे । देवत्रा हव्यमूहिषे ।

विश्वस्मा इथ्सुकृते वारमृण्वति । अग्निर् द्वारा व्यृण्वति ॥ **15 (10)**

T.B.2.5.4.5

उदुज्जिहानो अभि काममीरयन्न् । प्रपृञ्चन् विश्वा भुवनानि पूर्वथा ।

आ केतुना सुषमिद्धो यजिष्ठः । कामं नो अग्ने अभिहर्य दिग्भ्यः ॥

जुषाणो हव्यममृतेषु दूढ्यः । आ नो रयिं बहुलाङ् गोमतीमिषम् ।

निधेहि यक्षदमृतेषु भूषन्न् ॥ अश्विना यज्ञमागतम् ।

दाशुषः पुरुदꣳससा । पूषा रक्षतु नो रयिम् ॥ **16 (10)**

T.B.2.5.4.6

इमं यज्ञमश्विना वर्द्धयन्ता । इमौ रयिं यजमानाय धत्तम् ।

इमौ पशून् रक्षतां विश्वतो नः । पूषा नः पातु सद–मप्रयुच्छन्न् ॥

प्र ते महे सरस्वति । सुभगे वाजिनीवति । सत्यवाचे भरे मतिम् ॥

इदं ते हव्यं घृतवथ्–सरस्वति । सत्यवाचे प्रभरेमा हवीꣳषि ।

इमानि ते दुरिता सौभगानि ( ) ।

तेभिर्वयꣳ सुभगासः स्याम ॥ **17 (11)**

(वज् – ग्रहीना – मृजीषं – ँव्यृण्वति – रक्षतु नो रयिꣳ – सौभगान्येकं च) (A4)

2.5.5 <u>उपहोमाः</u>

<u>T.B.2.5.5.1</u>

यज्ञो रायो यज्ञ ईशे वसूनाम् । यज्ञः सस्यानामुत सुक्षितीनाम् ।

यज्ञ इष्टः पूर्वचित्तिं दधातु । यज्ञो ब्रह्मण्वाꣳ अप्येतु देवान् ॥

अयं ँयज्ञो वर्द्धतां गोभिरश्वैः । इयं ँवेदिः स्वपत्या सुवीरा ।

इदं बर्.हिरति बर्.हीꣳष्यन्या । इमं ँयज्ञं ँविश्वे अवन्तु देवाः ॥

भग एव भगवाꣳ अस्तु देवाः । तेन वयं भगवन्तः स्याम । **18 (10)**

<u>T.B.2.5.5.2</u>

तं त्वा भग सर्व इज्जोहवीमि । स नो भग पुरएता भवेह ॥

भग प्रणेतर् भग सत्यराधः । भगेमां धियमुदव ददन्नः ।

भग प्रणो जनय गोभिरश्वैः । भग प्र नृभिर् नृवन्तः स्याम ॥

शश्वतीः समा उपयन्ति लोकाः । शश्वतीः समा उपयन्त्यापः ।

इष्टं पूर्तꣳ शश्वतीनाꣳ समानाꣳ शाश्वतेन ।

हविषेष्ट्वा ऽनन्तं ँलोकं परमारुरोह ॥ **19 (10)**

T.B.2.5.5.3

इयमेव सा या प्रथमा व्यौच्छत् । सा रूपाणि कुरुते पञ्च देवी ॥

द्वे स्वसारौ वयत–स्तन्त्रमेतत् । सनातनं ँवितत ँ षण्मयूखम् ।

अवान्याꣳ स्तन्तून् किरतो धत्तो अन्यान् ।

नावपृज्याते न गमाते अन्तम् ॥ आ वो यन्तूदवाहासो अद्य ।

वृष्टिं ँये विश्वे मरुतो जुनन्ति । अयं ँयो अग्निर् मरुतः समिद्धः ।

एतं जुषद्ध्वं कवयो युवानः ॥ **20 (10)**

T.B.2.5.5.4

धारावरा मरुतो धृष्णुवोजसः । मृगा न भीमास्तविषेभि–रूर्मिभिः ।

अग्नयो न शुशुचाना ऋजीषिणः । भ्रुमिं धमन्त उप गा अवृण्वत ॥

"**विचक्रमे{1}**", "**त्रिर्देवः{2}**"॥ आवेधसं नीलपृष्ठं बृहन्तम् ।

बृहस्पतिꣳ सदने सादयद्ध्वम् । सादद्योनिं दम आदीदिवाꣳसम् ।

हिरण्यवर्ण–मरुषꣳ सपेम ॥

स हि शुचिः शतपत्रः स शुन्ध्यूः । **21 (10)**

T.B.2.5.5.5

हिरण्यवाशी–रिषिरः सुवर्.षाः । बृहस्पतिः स स्वावेश ऋष्वाः ।

पूरू सखिभ्य आ सुतिं करिष्ठः ॥ पूषꣳस्तव व्रते वयम् ।

न रिष्येम कदा चन । स्तोतारस्त इह स्मसि ॥

यास्ते पूषन्नावो अन्तः समुद्रे । हिरण्ययी–रन्तरिक्षे चरन्ति ।

याभिर्यासि दूत्याꣳ सूर्यस्य ।

कामेन कृतः श्रव इच्छमानः ॥ **22 (10)**

T.B.2.5.5.6

अरण्या–न्यरण्यान्यसौ । या प्रेव नश्यसि । कथा ग्रामं न पृच्छसि ।

न त्वा भीरिव विन्दती(**3**) ॥ वृषारवाय वदते । यदुपावति चिच्चिकः ।

आघाटीभिरिव धावयन् । अरण्यानिर्–महीयते ॥ उत गाव इवादन् ।

उतो वेश्मेव दृश्यते । **23 (10)**

T.B.2.5.5.7

उतो अरण्यानिः सायम् । शकटीरिव सर्जति ॥ गामङ्गैष आह्वयति ।

दार्वङ्गैष उपावधीत् । वस–न्नरण्यान्याꣳ सायम् । अक्रुक्षदिति मन्यते ॥

न वा अरण्यानिर्.हन्ति । अन्यश्चे–न्नाभिगच्छति ।

स्वादोः फलस्य जग्ध्वा । यत्र कामं निपद्यते ( ) ॥

आञ्जनगन्धीꣳ सुरभीम् । बह्वन्ना–मकृषीवलाम् ।

प्राहं मृगाणां मातरम् । अरण्या–नीमशꣳ–सिषम् ॥ **24 (14)**

(स्याम – रुरोह – युवानः – शुन्ध् – यूरिच्छमानो – दृश्यते – निपद्यते चत्वारि च) (A5)

2.5.6 उपहोमाः

T.B.2.5.6.1

वार्त्रहत्याय शवसे । पृतनासाह्याय च । इन्द्र त्वा–ऽऽवर्तयामसि ॥

सुब्रह्माणं वीरवन्तं बृहन्तम् । उरुं गभीरं पृथुबुद्ध्नमिन्द्र ।

श्रुतर्.षि–मुग्रमभि–मातिषाहम् । अस्मभ्यं चित्रं वृषणꣳ रयिं दाः ॥

क्षेत्रियै त्वा निर्.ऋत्यै त्वा । द्रुहो मुञ्चामि वरुणस्य पाशात् ।

अनागसं ब्रह्मणे त्वा करोमि । **25 (10)**

T.B.2.5.6.2

शिवे ते द्यावापृथिवी उभे इमे ॥ शं ते अग्निः सहाद्भिरस्तु ।

शं द्यावापृथिवी सहौषधीभिः । शमन्तरिक्षꣳ सह वातेन ते ।

शं ते चतस्रः प्रदिशो भवन्तु ॥ या दैवीश्चतस्रः प्रदिशः ।

वातपत्नीरभि सूर्यो विचष्टे । तासां त्वा जरस आदधामि ।

प्र यक्ष्म एतु निर्.ऋतिं पराचैः ॥

अमोचि यक्ष्माद्–दुरिता–दवर्त्यै । **26 (10)**

T.B.2.5.6.3

द्रुहः पाशान्निर्.ऋत्यै चोदमोचि । अहा अवर्ति–मविदथ् स्योनम् ।

अप्यभूद्–भद्रे सुकृतस्य लोके ॥ सूर्यमृतं तमसो ग्राह्या यत् ।

देवा अमुञ्च–न्नसृजन् व्येनसः । एवमहमिमं क्षेत्रिया–ज्जामिशꣳसात् ।

द्रुहो मुञ्चामि वरुणस्य पाशात् ॥ बृहस्पते युवमिन्द्रश्च वस्वः ।

दिव्यस्येशाथे उत पार्थिवस्य ।

धत्तꣳ रयिꣳ स्तुवते कीरये चित् । **27 (10)**

T.B.2.5.6.4

यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ देवायुध–मिन्द्र–माजोहुवानाः ।

विश्वावृधमभि ये रक्षमाणाः । येन हता दीर्घ–मद्ध्वान–मायन्न् ।

अनन्त–मर्थ–मनिवर्थ्स्यमानाः ॥ यत्ते सुजाते हिमवत्सु भेषजम् ।

मयोभूः शन्तमा यद्धृदोऽसि । ततो नो देहि सीबले ॥

अदो गिरिभ्यो अधि यत् प्रधावसि ।

सꣳशोभमाना कन्येव शुभ्रे । **28 (10)**

T.B.2.5.6.5

तां त्वा मुद्गला हविषा वर्द्धयन्ति । सा नः सीबले रयि–माभाजयेह ॥

पूर्वं देवा अपरेणा–नुपश्यञ्जन्मभिः । जन्मान्यवरैः पराणि ।

वेदानि देवा अयमस्मीति माम् ।

अहꣳ हित्वा शरीरं जरसः परस्तात् ॥

प्राणापानौ चक्षुः श्रोत्रम् । वाचं मनसि संभृताम् ।

हित्वा शरीरं जरसः परस्तात् । आ भूतिं भूतिँ वयमश्ञवामहै ( ) ॥

इमा एव ता उषसो याः प्रथमा व्यौच्छन् ।

ता देव्यः कुर्वते पञ्च रूपा ।

शश्वतीर्नावपृज्यन्ति । न गमन्त्यन्तम् ॥ **29 (14)**

(करो – म्यवर्त्यै – चि – च्छुभ्रे – ऽश्ञवामहै चत्वारि च) (A6)

2.5.7 उपहोमाः

T.B.2.5.7.1

वसूनां त्वाऽऽधीतेन । रुद्राणामूर्म्या । आदित्यानां तेजसा ।

विश्वेषां देवानां क्रतुना । मरुतामेम्ना जुहोमि स्वाहा ॥

अभिभूति–रहमागमम् । इन्द्रसखा स्वायुधः ।

आस्वाशासु दुष्षहः ॥ इदं वर्चो अग्निना दत्तमागात् ।

यशो भर्गः सह ओजो बलं च । **30 (10)**

T.B.2.5.7.2

दीर्घायुत्वाय शतशारदाय । प्रतिगृभ्णामि महते वीर्याय ॥

आयुरसि विश्वायुरसि । सर्वायुरसि सर्वमायुरसि ।

सर्वं म आयुर्भूयात् । सर्वमायुर्गेषम् ॥ भूर्भुवः सुवः ॥

अग्निर्–धर्मेणान्नादः । मृत्युर्–धर्मेणान्नपतिः ।

ब्रह्म क्षत्रꣳ स्वाहा ॥ **31 (10)**

T.B.2.5.7.3

प्रजापतिः प्रणेता । बृहस्पतिः पुरएता । यमः पन्थाः ।

चन्द्रमाः पुनरसुः स्वाहा ॥ अग्निरन्नादोऽन्नपतिः ।

अन्नाद्यमस्मिन्. यज्ञे यजमानाय ददातु स्वाहा ॥

सोमो राजा राजपतिः ।

राज्यमस्मिन्. यज्ञे यजमानाय ददातु स्वाहा ॥

वरुणः सम्राट् थ्सम्राट्पतिः ।

साम्राज्यमस्मिन्. यज्ञे यजमानाय ददातु स्वाहा ॥ **32 (10)**

T.B.2.5.7.4

मित्रः क्षत्रं क्षत्रपतिः । क्षत्रमस्मिन्. यज्ञे यजमानाय ददातु स्वाहा ॥

इन्द्रो बलं बलपतिः । बलमस्मिन्. यज्ञे यजमानाय ददातु स्वाहा ॥

बृहस्पतिर् ब्रह्म ब्रह्मपतिः । ब्रह्मास्मिन्. यज्ञे यजमानाय ददातु स्वाहा ॥

सविता राष्ट्रꣳ राष्ट्रपतिः । राष्ट्रमस्मिन्. यज्ञे यजमानाय ददातु स्वाहा ॥

पूषा विशां ँविट्पतिः ।

विशमस्मिन्. यज्ञे यजमानाय ददातु स्वाहा ( ) ॥

सरस्वती पुष्टिः पुष्टिपत्नी । पुष्टिमस्मिन्. यज्ञे यजमानाय ददातु स्वाहा ॥

त्वष्टा पशूनां मिथुनानाꣳ रूपकृद्–रूपपतिः ।

रूपेणास्मिन्. यज्ञे यजमानाय पशून् ददातु स्वाहा ॥ **33 (14)**

(च – स्वाहा – साम्राज्यमस्मिन्. यज्ञे यजमानाय ददातु स्वाहा – विशमस्मिन्. यज्ञे यजमानाय ददातु स्वाहा चत्वारि च) (A7)

Special Korvai

(अग्निः सोमो वरुणो मित्र इन्द्रो बृहस्पतिः सविता पूषा सरस्वती त्वष्टा दश)

2.5.8 उपहोमाः

T.B.2.5.8.1

स ई पाहि य ऋजीषी तरुत्रः । यः शिप्रवान् वृषभो यो मतीनाम् ।
यो गोत्रभिद्–वज्रभृद् यो हरिष्ठाः ।
स इन्द्र चित्राꣳ अभितृन्धि वाजान् ॥
आ ते शुष्मो वृषभ एतु पश्चात् । ओत्तरा–दधरागा पुरस्तात् ।
आ विश्वतो अभि समेत्ववर्वाङ् । इन्द्र द्युम्नꣳ सुवर्वद्धेह्यस्मे ॥
प्रोष्वस्मै पुरोरथम् । इन्द्राय शूषमर्चत । **34 (10)**

T.B.2.5.8.2

अभीके चिदु लोककृत् । सङ्गे समथ्सु वृत्रहा ।
अस्माकं बोधि चोदिता । नभन्ता–मन्यकेषाम् ।

ज्याका अधि धन्वसु ॥ इन्द्रं वयꣳ शुनासीरम् ।

अस्मिन्. यज्ञे हवामहे । आवाजैरुप नो गमत् ॥

इन्द्राय शुनासीराय । स्रुचा जुहुत नो हविः । **35 (10)**

T.B.2.5.8.3

जुषतां प्रति मेधिरः ॥ प्र हव्यानि घृतवन्त्यस्मै ।

हर्यश्वाय भरता सजोषाः । इन्द्रर्तुभिर् ब्रह्मणा वावृधानः ।

शुनासीरी हविरिदं जुषस्व ॥ वयः सुपर्णा उपसेदुरिन्द्रम् ।

प्रियमेधा ऋषयो नाधमानाः ।

अप ध्वान्त–मूर्णुहि पूर्द्धि चक्षुः । मुमुग्ध्यस्मान् निधयेव बद्धान् ॥

बृहदिन्द्राय गायत । **36 (10)**

T.B.2.5.8.4

मरुतो वृत्रहन्तमम् । येन ज्योति–रजनय–न्नृतावृधः ।

देवं देवाय जागृवि ॥ का मिहैकाः क इमे पतङ्गाः ।

मान्थालाः कुलि परि मा पतन्ति । अनावृतैनान्–प्रधमन्तु देवाः ।

सौपर्णं चक्षुस्तनुवा विदेय ॥ एवावन्दस्व वरुणं बृहन्तम् ।

नमस्या धीरममृतस्य गोपाम् ।

स नः शर्म त्रिवरूथं वियꣳसत् । **37 (10)**

T.B.2.5.8.5

यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ नाके सुपर्णमुप यत्–पतन्तम् ।

हृदा वेनन्तो अभ्यचक्षत त्वा । हिरण्यपक्षं वरुणस्य दूतम् ।

यमस्य योनौ शकुनं भुरण्युम् ॥ शं नो देवीरभिष्टये ।

आपो भवन्तु पीतये । शं योरभिस्रवन्तु नः ॥ ईशाना वार्याणाम् ।

क्षयन्ती–श्चर्.षणीनाम् । **38 (10)**

T.B.2.5.8.6

अपो याचामि भेषजम् ॥ अफ्सु मे सोमो अब्रवीत् ।

अन्तर् विश्वानि भेषजा । अग्निं च विश्वशम्भुवम् ।

आपश्च विश्वभेषजीः ॥ यदफ्सु ते सरस्वति । गोष्वश्वेषु यन्मधु ।

तेन मे वाजिनीवति । मुखमङ्ग्धि सरस्वति ॥

या सरस्वती वैशम्भल्या । **39 (10)**

T.B.2.5.8.7

तस्यां मे रास्व । तस्यास्ते भक्षीय । तस्यास्ते भूयिष्ठभाजो भूयास्म ॥

अहं त्वदस्मि मदसि त्वमेतत् । ममासि योनिस्तव योनिरस्मि ।

ममैव सन्वह हव्यान्यग्ने । पुत्रः पित्रे लोककृ–ज्जातवेदः ॥

इहैव सन्तत्र सन्तं त्वा ऽग्ने । प्राणेन वाचा मनसा बिभर्मि ।

तिरो मा सन्तमायुर्मा प्रहासीत् । **40 (10)**

T.B.2.5.8.8

ज्योतिषा त्वा वैश्वानरेणोपतिष्ठे ॥ अयं ते योनिर्. ऋत्वियः ।

यतो जातो अरोचथाः । तं जानन्नग्न आरोह ।

अथा नो वर्द्धया रयिम् ॥

या ते अग्ने यज्ञिया तनूस्तये–ह्यारोहात्माऽऽत्मानम् ।

अच्छा वसूनि कृण्वन्नस्मे नर्या पुरूणि ।

यज्ञो भूत्वा यज्ञमासीद स्वां योनिम् ।

जातवेदो भुव आजायमानः सक्षय एहि ॥

उपावरोह जातवेदः पुनस्त्वम् । **41 (10)**

T.B.2.5.8.9

देवेभ्यो हव्यं वँवह नः प्रजानन्न् । आयुः प्रजाᳬ रयिमस्मासु धेहि ।
अजस्रो दीदिहि नो दुरोणे ॥ तमिन्द्रं जोहवीमि मघवानमुग्रम् ।
सत्रादधान–मप्रतिष्कुतᳬ शवाᳬसि ।
मᳬहिष्ठो गीर्भिरा च यज्ञियो ऽववर्तत् ।
राये नो विश्वा सुपथा कृणोतु वज्री ॥
त्रिकद्रुकेषु महिषो यवाशिरं तुविशुष्मस्तृपत् ।
सोममपिबद्–विष्णुना सुतं यथावशत् ।
स ईं ममाद महि कर्म कर्तवे महामुरुम् । **42 (10)**

T.B.2.5.8.10

सैनᳬ सश्चद्–देवं देवः सत्यमिन्दुᳬ सत्य इन्द्रः ॥
विदद्यती सरमा रुग्णमद्रेः । महि पाथः पूर्व्यᳬ सद्धिरयक्कः ।
अग्रं नयथ् सुपद्यक्षराणाम् । अच्छा रवं प्रथमा जानती गात् ॥
विदद्–गव्यᳬ सरमा दृढमूर्वम् । येना नुकं मानुषी भोजते विट् ।
आ ये विश्वा स्वपत्यानि चक्रुः । कृण्वानासो अमृतत्वाय गातुम् ॥
त्वं नृभिर्नृपते देवहूतौ । **43 (10)**

T.B.2.5.8.11

भूरीणि वृत्वा हर्यश्व हꣳसि । त्वं निदस्युं चुमुरिम् ।

धुनिं चास्वापयो दभीतये सुहन्तु ॥ एवा पाहि प्रत्नथा मन्दतु त्वा ।

श्रुधि ब्रह्म वावृधस्वोत गीर्भिः । आविः सूर्यं कृणुहि पीपिहीषः ।

जहि शत्रूꣳरभि गा इन्द्र तृन्धि ॥ अग्ने बाधस्व वि मृधो नुदस्व ।

अपामीवा अप रक्षाꣳसि सेध ।

अस्माथ्–समुद्राद्–बृहतो दिवो नः । **44 (10)**

T.B.2.5.8.12

अपां भूमानमुप नः सृजेह ॥ यज्ञ प्रतितिष्ठ सुमतौ सुशेवा आ त्वा ।

वसूनि पुरुधा विशन्तु । दीर्घमायुर् यजमानाय कृण्वन् ।

अथामृतेन जरितार–मङ्ग्धि ॥ इन्द्रः शुनावद्–वितनोति सीरम् ।

सम्ँवथ्सरस्य प्रतिमाण–मेतत् । अर्कस्य ज्योति–स्तदिदास ज्येष्ठम् ।

सम्ँवथ्सरꣳ शुनवथ्सीरमेतत् ॥ इन्द्रस्य राधः प्रयतं पुरु त्मना ( ) ।

तदर्करूपं ँविमिमानमेति । द्वादशारे प्रतितिष्ठतीद्–वृषा ॥

अश्वायन्तो गव्यन्तो वाजयन्तः । हवामहे त्वोपगन्त वा उ ।

आभूषन्तस्त्वा सुमतौ नवायाम् ।

वयमिन्द्र त्वा शुनꣳ हुवेम ॥ **45 (16)**

(अर्चत – हविर् – गायत – यꣳसच् – चर्.षणीनां – वैश्वम्भल्या – हासीत् – त्व – मुरुं – देवहूतौ – नः – त्मना षट् च) (A8)

==========

Prapaataka Korvai with starting Words of 1 to 8 Anuvaakams :-

(प्राण – उदेहि – पुनर्न – आ नो भर – यज्ञो रायो – वार्त्रहत्याय – वसूनाꣳ – स ईं पाह्य ष्टौ)

Korvai with starting Words of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(प्राणो रक्ष – त्यगृभीता – धारावरा मरुतो – दीर्घायुत्वाय – ज्योतिषा त्वा पञ्चचत्वारिꣳशत्)

First and Last Word 2nd Ashtakam 5th Prapaatakam :-

(प्राणः – शुनꣳ हुवेम)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे द्वितीयाष्टके पञ्चमः प्रपाठकः समाप्तः ॥

==========

Details of Dasini & Vaakyams for Ashtakam 2 ,Prapaatakam 5 (TB 2.5)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	3	37
Anuvakam 2	4	40
Anuvakam 3	4	39
Anuvakam 4	6	61
Anuvakam 5	7	74
Anuvakam 6	5	54
Anuvakam 7	4	44
Anuvakam 8	12	126
Total →	45	475

Appendix

T.B.2.5.5.4 – "विचक्रमे {1}", "त्रिर्देवः{2}"

विचक्रमे पृथिवीमेष एताम् । क्षेत्राय विष्णुर् मनुषे दशस्यन् ।
ध्रुवासो अस्य कीरयो जनासः । उरुक्षितिꣳ सुजनिमा चकार ॥ **{1}**

त्रिर्देवः पृथिवीमेष एताम् । विचक्रमे शतर्चसं महित्वा ।
प्र विष्णु–रस्तु तवसस्त वीयान् । त्वेषꣳ ह्यस्य स्थविरस्य नाम ॥ **{2}**

Both appearing in **T.B.2.4.3.5**

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

2.6 द्वितीयाष्टके षष्ठः प्रपाठकः – सौत्रामणिः कौकिली होत्रं च

2.6.1 अनुवाकं 1 – ग्रहाः

T.B.2.6.1.1

स्वाद्वीं त्वा स्वादुना । तीव्रां तीव्रेण । अमृता–ममृतेन ।

मधुमतीं मधुमता । सृजामि सꣳ सोमेन ।

सोमोऽस्यश्विभ्यां पच्यस्व । सरस्वत्यै पच्यस्व ।

इन्द्राय सुत्राम्णे पच्यस्व ॥ परीतोषिञ्चता सुतम् ।

सोमो य उत्तमꣳ हविः । **1 (10)**

T.B.2.6.1.2

दधन्वा यो नर्यो अप्स्वन्तरा । सुषाव सोममद्रिभिः ॥

पुनातु ते परिस्रुतम् । सोमꣳ सूर्यस्य दुहिता । वारेण शश्वता तना ।

वायुः पूतः पवित्रेण । प्राङ् ख्सोमो अतिद्रुतः ।

इन्द्रस्य युज्यः सखा ॥ वायुः पूतः पवित्रेण ।

प्रत्यङ् ख्सोमो अतिद्रुतः । **2 (10)**

T.B.2.6.1.3

इन्द्रस्य युज्यः सखा ॥ ब्रह्म क्षत्रं पवते तेज इन्द्रियम् ।

सुरया सोमः सुत आसुतो मदाय । शुक्रेण देव देवताः पिपृग्धि ।

रसेनान्नं ँयजमानाय धेहि ॥ कुविदङ्ग यवमन्तो यवं चित् ।

यथा दान्त्यनुपूर्वं ँवियूय । इहेहैषां कृणुत भोजनानि ।

ये बर्.हिषो नमोवृक्तिं न जग्मुः ॥

उपयामगृहीतोऽस्यश्विभ्यां त्वा जुष्टं गृह्णामि । **3 (10)**

T.B.2.6.1.4

सरस्वत्या इन्द्राय सुत्राम्णे ॥ एष ते योनिस्तेजसे त्वा ।

वीर्याय त्वा बलाय त्वा ॥ तेजोऽसि तेजो मयि धेहि ।

वीर्यमसि वीर्यं मयि धेहि । बलमसि बलं मयि धेहि ॥

नाना हि वां देवहितꣳ सदः कृतम् ।

मा सꣳसृक्षाथां परमे व्योमन् । सुरा त्वमसि शुष्मिणी सोम एषः ।

मा मा हिꣳसीः स्वां ँयोनिमाविशन् ॥ **4 (10)**

T.B.2.6.1.5

उपयामगृहीतोऽस्याश्विनं तेजः । सारस्वतं वीर्यम् । ऐन्द्रं बलम् ॥

एष ते योनिर्मोदाय त्वा । आनन्दाय त्वा महसे त्वा ॥

ओजोऽस्योजो मयि धेहि । मन्युरसि मन्युं मयि धेहि ।

महोऽसि महो मयि धेहि । सहोऽसि सहो मयि धेहि ॥

या व्याघ्रं विषूचिका ( ) । उभौ वृकं च रक्षति ।

श्येनं पतत्रिणꣳ सिꣳहम् । सेमं पात्वꣳहसः ॥

सं पृचः स्थ सं मा भद्रेण पृङ्क्त ।

विपृचः स्थ वि मा पाप्मना पृङ्क्त ॥ **5 (15)**

(हविः – प्रत्यङ् ख्सोमो अतिद्रुतो – गृह्णा – म्याविशन् – विषूचिका पञ्च च) (A1)

2.6.2 अनुवाकं 2 – ग्रहोपस्थानम्

T.B.2.6.2.1

सोमो राजाऽमृतꣳ सुतः । ऋजीषेणाजहान् मृत्युम् ।

ऋतेन सत्यमिन्द्रियम् । विपानꣳ शुक्रमन्धसः । इन्द्रस्येन्द्रियम् ।

इदं पयोऽमृतं मधु ॥ सोममद्भ्यो व्यपिबत् ।

छन्दसा हꣳसः शुचिषत् । ऋतेन सत्यमिन्द्रियम् ।

अद्भ्यः क्षीरं ँव्यपिबत् । **6 (10)**

T.B.2.6.2.2

क्रुङ्ङङ्गिरसो धिया । ऋतेन सत्यमिन्द्रियम् । अन्नात् परिस्रुतो रसम् ।

ब्रह्मणा व्यपिबत् क्षत्रम् । ऋतेन सत्यमिन्द्रियम् ॥ रेतो मूत्रं ँविजहाति ।

योनिं प्रविशदिन्द्रियम् । गर्भो जरायुणाऽऽवृतः ।

उल्बं जहाति जन्मना । ऋतेन सत्यमिन्द्रियम् । **7 (10)**

T.B.2.6.2.3

वेदेन रूपे व्यकरोत् । सतासती प्रजापतिः । ऋतेन सत्यमिन्द्रियम् ॥

सोमेन सोमौ व्यपिबत् । सुतासुतौ प्रजापतिः ।

ऋतेन सत्यमिन्द्रियम् । दृष्ट्वा रूपे व्याकरोत् ।

सत्यानृते प्रजापतिः । अश्रद्धा–मनृतेऽदधात् ।

श्रद्धाꣳ सत्ये प्रजापतिः ( ) । ऋतेन सत्यमिन्द्रियम् ॥

दृष्ट्वा परिस्रुतो रसम् । शुक्रेण शुक्रं ँव्यपिबत् ।

पयः सोमं प्रजापतिः । ऋतेन सत्यमिन्द्रियम् ।

विपानꣳ शुक्रमन्धसः । इन्द्रस्येन्द्रियम् ।

इदं पयोऽमृतं मधु ॥ **8 (18)**

(अद्भ्यः क्षीरं व्यपिब – जन्मनर्तेन सत्यमिन्द्रियꣳ –

श्रद्धाꣳ सत्ये प्रजापतिरष्टौ च) (A2)

Special Korvai

(सोमो राजा विपानꣳ सोममद्भ्योऽन्नाद् रेतो मूत्रं वेदेन सतासती

सोमेन सुतासुतौ दृष्ट्वा रूपे दृष्ट्वा परिस्रुतो रसं विपानं दश)

2.6.3अनुवाकं 3 – ग्रहहोमः

T.B.2.6.3.1

सुरावन्तं बर्हिषदꣳ सुवीरम् । यज्ञꣳ हिन्वन्ति महिषा नमोभिः ।

दधानाः सोमं दिवि देवतासु । मदेमेन्द्रं यजमानाः स्वर्काः ॥

यस्ते रसः संभृत ओषधीषु । सोमस्य शुष्मः सुरया सुतस्य ।

तेन जिन्व यजमानं मदेन । सरस्वती–मश्विना–विन्द्र–मग्निम् ॥

यमश्विना नमुचे–रासुरा–दधि । सरस्व–त्यसनो–दिन्द्रियाय । **9 (10)**

T.B.2.6.3.2

इमं तꣳ शुक्रं मधुमन्त–मिन्दुम् । सोमꣳ राजानमिह भक्षयामि ॥

यदत्र रिप्तꣳ रसिनः सुतस्य । यदिन्द्रो अपिबच्छचीभिः ।

अहं तदस्य मनसा शिवेन । सोमꣳ राजानमिह भक्षयामि ॥

पितृभ्यः स्वधाविभ्यः स्वधा नमः ।

पितामहेभ्यः स्वधाविभ्यः स्वधा नमः ।

प्रपितामहेभ्यः स्वधाविभ्यः स्वधा नमः । अक्षन् पितरः । **10 (10)**

T.B.2.6.3.3

अमीमदन्त पितरः । अतीतृपन्त पितरः । अमीमृजन्त पितरः ।

पितरः शुन्धद्ध्वम् ॥ पुनन्तु मा पितरः सोम्यासः ।

पुनन्तु मा पितामहाः । पुनन्तु प्रपितामहाः । पवित्रेण शतायुषा ।

पुनन्तु मा पितामहाः । पुनन्तु प्रपितामहाः । **11 (10)**

T.B.2.6.3.4

पवित्रेण शतायुषा ॥ विश्वमायुर्–व्यश्ञवै ।

"अग्न आयूꣳषि पवसे {3}" "ऽग्ने पवस्व{4}"।

"पवमानः सुवर्जनः{5}" "पुनन्तु मा देवजनाः{6}"।

"जातवेदः पवित्रवद्{7}" "यत्ते पवित्रमर्चिषि{8}"।

"उभाभ्यां देव सवितर्{9}" "वैश्वदेवी पुनती{10}"॥

ये समानाः समनसः । पितरो यमराज्ये ।

तेषां ँलोकः स्वधा नमः । यज्ञो देवेषु कल्पताम् ॥ **12 (10)**

T.B.2.6.3.5

ये सजाताः समनसः । जीवा जीवेषु मामकाः ।

तेषा᳡ श्रीर्मयि कल्पताम् । अस्मिन् ँलोके शत᳡ समाः ॥

द्वे स्रुती अशृणवं पितृणाम् । अहं देवानामुत मर्त्यानाम् ।

याभ्यामिदं ँविश्वमेजथ्–समेति । यदन्तरा पितरं मातरं च ॥

इद᳡ हविः प्रजननं मे अस्तु । दशवीर᳡ सर्वगण᳡ स्वस्तये ( ) ।

आत्मसनि प्रजासनि । पशुसन्यभयसनि लोकसनि ।

अग्निः प्रजां बहुलां मे करोतु । अन्नं पयो रेतो अस्मासु धत्त ।

रायस्पोष–मिषमूर्ज–मस्मासु दीधरथ्–स्वाहा ॥ **13 (15)**

(इन्द्रियाय – पितरः – शतायुषा पुनन्तु मा पितामहाः पुनन्तु प्रपितामहाः–कल्पता᳡–स्वस्तये पञ्च च) (A3)

2.6.4अनुवाकं 4 – उपहोमाः

T.B.2.6.4.1

सीसेन तन्त्रं मनसा मनीषिणः । ऊर्णासूत्रेण कवयो वयन्ति ।

अश्विना यज्ञꣳ सविता सरस्वती । इन्द्रस्य रूपं ँवरुणो भिषज्यन्न् ॥

तदस्य रूपममृतꣳ शचीभिः । तिस्रो दधुर्देवताः सꣳराणाः ।

लोमानि शष्पैर् बहुधा न तोक्मभिः ।

त्वगस्य माꣳस–मभवन्न लाजाः ॥ तदश्विना भिषजा रुद्रवर्तनी ।

सरस्वती वयति पेशो अन्तरः । **14 (10)**

T.B.2.6.4.2

अस्थि मज्जानं मासरैः । कारोतरेण दधतो गवां त्वचि ॥

सरस्वती मनसा पेशलं ँवसु । नासत्याभ्यां ँवयति दर्.शतं ँवपुः ।

रसं परिस्रुता न रोहितम् । नग्नहुर्द्धीरस्तसरं न वेम ॥

पयसा शुक्रममृतं जनित्रम् । सुरया मूत्राज्जनयन्ति रेतः ।

अपामतिं दुर्मतिं बाधमानाः ।

ऊवद्ध्यं ँवातꣳ सबुवं तदारात् ॥ **15 (10)**

T.B.2.6.4.3

इन्द्रः सुत्रामा हृदयेन सत्यम् । पुरोडाशेन सविता जजान ।

यकृत् क्लोमानं वरुणो भिषज्यन्न् ।

मतस्ने वायव्यैर्न मिनाति पित्तम् ॥

आन्त्राणि स्थाली मधु पिन्वमाना । गुदा पात्राणि सुदुघा न धेनुः ।

श्येनस्य पत्रं न प्लीहा शचीभिः । आसन्दी नाभिरुदरं न माता ॥

कुम्भो वनिष्ठुर्जनिता शचीभिः ।

यस्मिन्नग्रे योन्यां गर्भो अन्तः । **16 (10)**

T.B.2.6.4.4

प्लाशीर्व्यक्तः शतधार उथ्सः । दुहे न कुम्भी स्वधां पितृभ्यः ॥

मुखꣳ सदस्य शिर इथ्सदेन । जिह्वा पवित्रमश्विना सꣳ सरस्वती ।

चप्पं न पायुर्भिषगस्य वालः । वस्तिर्न शेपो हरसा तरस्वी ॥

अश्विभ्यां चक्षुरमृतं ग्रहाभ्याम् । छागेन तेजो हविषा शृतेन ।

पक्ष्माणि गोधूमैः क्वलैरुतानि ।

पेशो न शुक्लमसितं वसाते ॥ **17 (10)**

T.B.2.6.4.5

अविर्न मेषो नसि वीर्याय । प्राणस्य पन्था अमृतो ग्रहाभ्याम् ।

सरस्व–त्युपवाकैर्व्यानम् । नस्यानि बर्.हिर् बदरैर्जजान ॥

इन्द्रस्य रूपमृषभो बलाय । कर्णाभ्याᳬ श्रोत्रममृतं ग्रहाभ्याम् ।

यवा न बर्.हिर् भ्रुवि केसराणि । कर्कन्धु जज्ञे मधु सारघं मुखात् ॥

आत्मन्नुपस्थे न वृकस्य लोम ।

मुखे श्मश्रूणि न व्याघ्रलोमम् । **18 (10)**

T.B.2.6.4.6.

केशा न शीर्.षन्. यशसे श्रियै शिखा ।

सिᳬहस्य लोम त्विषि–रिन्द्रियाणि ॥

अङ्गान्यात्मन्–भिषजा तदश्विना । आत्मानमङ्गैः समधाथ् सरस्वती ।

इन्द्रस्य रूपᳬ शतमानमायुः । चन्द्रेण ज्योतिरमृतं दधाना ॥

सरस्वती योन्यां गर्भमन्तः । अश्विभ्यां पत्नी सुकृतं बिभर्ति ।

अपाᳬ रसेन वरुणो न साम्ना ।

इन्द्रᳬ श्रियै जनयन्नप्स्सु राजा ( ) ॥

तेजः पशूनाᳬ हविरिन्द्रियावत् । परिस्रुता पयसा सारघं मधु ।

अश्विभ्यां दुग्धं भिषजा सरस्वत्या सुतासुताभ्याम् ।

अमृतः सोम इन्दुः ॥ **19 (14)** (*अन्तर – आरा – दन्तर् – वसाते – व्याघ्रलोमꣳ – राजा चत्वारि च) (A4)*

2.6.5 अनुवाकं 5 – अभिषेकः

T.B.2.6.5.1

मित्रोऽसि वरुणोऽसि । समहं विश्वैर्देवैः ॥ क्षत्रस्य नाभिरसि ।

क्षत्रस्य योनिरसि ॥ स्योनामासीद । सुषदामासीद ।

मा त्वा हिꣳसीत् । मा मा हिꣳसीत् ॥

निषसाद धृतव्रतो वरुणः । पस्त्यास्वा । **20 (10)**

T.B.2.6.5.2

साम्राज्याय सुक्रतुः ॥ देवस्य त्वा सवितुः प्रसवे ।

अश्विनोर् बाहुभ्याम् । पूष्णो हस्ताभ्याम् । अश्विनोर्–भैषज्येन ।

तेजसे ब्रह्मवर्चसायाभिषिञ्चामि ॥ देवस्य त्वा सवितुः प्रसवे ।

अश्विनोर्–बाहुभ्याम् । पूष्णो हस्ताभ्याम् ।

सरस्वत्यै भैषज्येन । **21 (10)**

T.B.2.6.5.3

वीर्यायान्नाद्यायाभिषिञ्चामि ॥ देवस्य त्वा सवितुः प्रसवे ।

अश्विनोर् बाहुभ्याम् । पूष्णो हस्ताभ्याम् । इन्द्रस्येन्द्रियेण ।

श्रियै यशसे बलायाभिषिञ्चामि ॥

कोऽसि कतमोऽसि । कस्मै त्वा काय त्वा ॥

सुश्लोकाँ(**4**) सुमङ्गलाँ(**4**) सत्यराजा(**3**)न् ॥

शिरो मे श्रीः । **22 (10)**

T.B.2.6.5.4

यशो मुखम् । त्विषिः केशाश्च श्मश्रूणि । राजा मे प्राणोऽमृतम् ।

सम्राट् चक्षुः । विराट्छ्रोत्रम् । जिह्वा मे भद्रम् । वाङ्महः ।

मनो मन्युः । स्वराड्भामः । मोदाः प्रमोदा अङ्गुली–रङ्गानि । **23 (10)**

T.B.2.6.5.5

चित्तं मे सहः । बाहू मे बलमिन्द्रियम् । हस्तौ मे कर्म वीर्यम् ।

आत्मा क्षत्रमुरो मम । पृष्टीर्मे राष्ट्र–मुदरमꣳसौ । ग्रीवाश्च श्रोण्यौ ।

ऊरू अरत्नी जानुनी । विशो मेऽङ्गानि सर्वतः ।

नाभिर्मे चित्तं विज्ञानम् । पायुर्मेऽपचितिर्भसत् । **24 (10)**

T.B.2.6.5.6.

आनन्दनन्दावाण्डौ मे । भगः सौभाग्यं पसः ॥

जङ्घाभ्यां पद्भ्यां धर्मोऽस्मि । विशि राजा प्रतिष्ठितः ॥

प्रति क्षत्रे प्रतितिष्ठामि राष्ट्रे । प्रत्यश्वेषु प्रतितिष्ठामि गोषु ।

प्रत्यङ्गेषु प्रतितिष्ठाम्यात्मन्न् । प्रति प्राणेषु प्रतितिष्ठामि पुष्टे ।

प्रति द्यावापृथिव्योः । प्रतितिष्ठामि यज्ञे ॥ **25 (10)**

T.B.2.6.5.7

त्रया देवा एकादश । त्रयस्त्रिꣳशाः सुराधसः । बृहस्पतिपुरोहिताः ।

देवस्य सवितुः सवे । देवा देवैरवन्तु मा । प्रथमा द्वितीयैः ।

द्वितीयास्तृतीयैः । तृतीयाः सत्येन । सत्यं यज्ञेन ।

यज्ञो यजुर्भिः । **26 (10)**

T.B.2.6.5.8

यजूꣳषि सामभिः । सामान्यृग्भिः । ऋचो याज्याभिः ।

याज्या वषट्कारैः । वषट्कारा आहुतिभिः ।

आहुतयो मे कामान्थ् समर्द्धयन्तु ॥ भूः स्वाहा ॥

लोमानि प्रयतिर्मम । त्वङ्म आनतिरागतिः ।

माꣳसं म उपनतिः ( ) । व स्वस्थि । मज्जा म आनतिः ॥ **27 (12)**

(पस्त्यास्वा – सरस्वत्यै भैषज्येन – श्री – रङ्गानि – भसद् – यज्ञे – यज्ञो यजुर्भि – रुपनतिर्द्वे च) (A5)

2.6.6अनुवाकं 6 – अवभृथः

T.B.2.6.6.1

यद्–देवा देवहेडनम् । देवासश्चकृमा वयम् । अग्निर्मा तस्मादेनसः ।

विश्वान् मुञ्चत्वꣳहसः ॥ यदि दिवा यदि नक्तम् ।

एनाꣳसि चकृमा वयम् । वायुर्मा तस्मादेनसः ।

विश्वान् मुञ्चत्वꣳहसः ॥ यदि जाग्रद्–यदि स्वप्ने ।

एनाꣳसि चकृमा वयम् । **28 (10)**

T.B.2.6.6.2

सूर्यो मा तस्मादेनसः । विश्वान् मुञ्चत्वꣳहसः ॥ यद्ग्रामे यदरण्ये ।

यथ् सभायां यदिन्द्रिये । यच्छूद्रे यदर्ये । एनश्चकृमा वयम् ।

यदेकस्याधि धर्मणि । तस्यावयजनमसि ॥

यदापो अघ्निया वरुणेति शपामहे । ततो वरुण नो मुञ्च ॥ **29 (10)**

T.B.2.6.6.3

अवभृथ निचङ्कुण निचेरुरसि निचङ्कुण ।

अव देवैर्–देवकृतमेनोऽयाट् । अव मर्त्यैर्मर्त्यकृतम् ।

उरोरा नो देव रिषस्पाहि ॥ सुमित्रा न आप ओषधयः सन्तु ।

दुर्मित्रास्तस्मै भूयासुः । योऽस्मान् द्वेष्टि । यं च वयं द्विष्मः ॥

द्रुपदा–दिवेन्–मुमुचानः । स्विन्नः स्नात्वी मलादिव । **30 (10)**

T.B.2.6.6.4

पूतं पवित्रेणेवाज्यम् । आपः शुन्धन्तु मैनसः ॥ उद्वयं तमसस्परि ।

पश्यन्तो ज्योतिरुत्तरम् । देवं देवत्रा सूर्यम् । अगन्म ज्योतिरुत्तमम् ॥

प्रतियुतो वरुणस्य पाशः । प्रत्यस्तो वरुणस्य पाशः ॥

एधोऽस्येधिषीमहि । समिदसि । **31 (10)**

T.B.2.6.6.5

तेजोऽसि तेजो मयि धेहि ॥ अपो अन्वचारिषम् । रसेन समसृक्ष्महि ।

पयस्वाꣳ अग्न आऽगमम् । तं मा सꣳसृज वर्चसा ।

प्रजया च धनेन च ॥ समाववर्ति पृथिवी । समुषाः । समु सूर्यः ।

समु विश्वमिदं जगत् ( ) । वैश्वानर ज्योतिर्–भूयासम् ।

विभुं कामं ँव्यश्ञवै ॥ भूः स्वाहा ॥ **32 (13)**

(स्वप्न एनाꣳसि चकृमा वयं – मुञ्च – मलादिव – समिदसि – जगत् त्रीणि च) (A6)

2.6.7 अनुवाकं 7 – ऐन्द्रे प्रश्नौ प्रयाजानामेकादश मैत्रावरुणप्रैषाः

T.B.2.6.7.1

होता यक्षथ्–समिधेन्द्र–मिडस्पदे । नाभा पृथिव्या अधि ।

दिवो वर्ष्मन्थ् समिद्ध्यते । ओजिष्ठ–श्चर्.षणीसहान् ।

वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥ होता यक्षत्तनूनपातम् ।

ऊतिभिर्–जेतार–मपराजितम् । इन्द्रं देवꣳ सुवर्विदम् ।

पथिभिर् मधुमत्तमैः । नराशꣳसेन तेजसा । **33 (10)**

T.B.2.6.7.2

वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥ होता यक्षदिडाभि–रिन्द्र–मीडितम् ।

आजुह्वान–ममर्त्यम् । देवो देवैः सवीर्यः । वज्रहस्तः पुरन्दरः ।

वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥ होता यक्षद्–बर्.हिषीन्द्रं निषद्वरम् ।

वृषभं नर्यापसम् । वसुभी रुद्रैरादित्यैः ।

सयुग्भिर्–बर्.हिरा ऽसदत् । **34 (10)**

T.B.2.6.7.3

वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥ होता यक्षदोजो न वीर्यम् ।

सहो द्वार इन्द्रमवर्द्धयन्न् । सुप्रायणा विश्रयन्ता–मृतावृधः ।

द्वार इन्द्राय मीढुषे । वियन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥

होता यक्षदुषे इन्द्रस्य धेनू । सुदुघे मातरौ मही ।

सवातरौ न तेजसी । वथ्समिन्द्र–मवर्द्धताम् । **35 (10)**

T.B.2.6.7.4

वीतामाज्यस्य होतर्यज ॥ होता यक्षद् दैव्या होतारा ।

भिषजा सखाया । हविषेन्द्रं भिषज्यतः । कवी देवौ प्रचेतसौ ।

इन्द्राय धत्त इन्द्रियम् । वीतामाज्यस्य होतर्यज ॥

होता यक्षत्तिस्रो देवीः ।

त्रयस्त्रिधातवोऽपसः । इडा सरस्वती भारती । **36 (10)**

T.B.2.6.7.5

महीन्द्रपत्नीर्. हविष्मतीः । वियन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥

होता यक्षत्त्वष्टार–मिन्द्रं देवम् । भिषजꣳ सुयजं घृतश्रियम् ।

पुरुरूपꣳ सुरेतसं मघोनिम् । इन्द्राय त्वष्टा दधदिन्द्रियाणि ।

वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥ होता यक्षद्–वनस्पतिम् ।

शमितारꣳ शतक्रतुम् । धियो जोष्टार–मिन्द्रियम् । **37 (10)**

T.B.2.6.7.6.

मद्ध्वा समञ्जन् पथिभिः सुगेभिः । स्वदाति हव्यं मधुना घृतेन ।

वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥ होता यक्षदिन्द्रꣳ स्वाहाऽऽज्यस्य ।

स्वाहा मेदसः । स्वाहा स्तोकानाम् । स्वाहा स्वाहाकृतीनाम् ।

स्वाहा हव्यसूक्तीनाम् । स्वाहा देवाꣳ आज्यपान् ।

स्वाहेन्द्रꣳ होत्राज्जुषाणाः ( ) । इन्द्र आज्यस्य वियन्तु ।

होतर्यज ॥ **38 (12)**

(तेजसा–ऽसद–दवर्द्धतां–भारती–न्द्रियं–जुषाणा द्वे च) (A7)

Special Korvai

(समिधेन्द्रं तनूनपात, मिडाभिर् बर्.हिष्योज, उषे, दैव्या ,

तिस्र, स्त्वष्टारं वनस्पतिमिन्द्रम् ।

समिधेन्द्रं चतुर्वेत्वेको वियन्तु, द्विर्वीतामेको वियन्तु द्विर्वेत्वेको

वियन्तु होतर्यज)

2.6.8अनुवाकं 8 – ऐन्द्रे प्रश्नौ प्रयाजयाज्याः

T.B.2.6.8.1

समिद्ध इन्द्र उषसामनीके । पुरोरुचा पूर्वकृद्वावृधानः ।

त्रिभिर्देवैस्त्रिꣳशता वज्रबाहुः । जघान वृत्रं वि दुरो ववार ॥

नराशꣳसः प्रति शूरो मिमानः । तनूनपात्–प्रति यज्ञस्य धाम ।

गोभिर्–वपावान्–मधुना समञ्जन् । हिरण्यैश्चन्द्री यजति प्रचेताः ॥

ईडितो देवैर्.हरिवाꣳ अभिष्टिः ।

आजुह्वानो हविषा शर्द्धमानः। **39 (10)**

T.B.2.6.8.2

पुरन्दरो मघवान्. वज्रबाहुः । आयातु यज्ञमुप नो जुषाणः ॥

जुषाणो बर्.हिर्.हरिवान्न इन्द्रः । प्राचीनꣳ सीदत्प्रदिशा पृथिव्याः ।

उरुव्यचाः प्रथमानꣳ स्योनम् । आदित्यैरक्तं वसुभिः सजोषाः ॥

इन्द्रं दुरः कवष्यो धावमानाः । वृषाणं यन्तु जनयः सुपत्नीः ।

द्वारो देवीरभितो विश्रयन्ताम् ।

सुवीरा वीरं प्रथमाना महोभिः ॥ **40 (10)**

T.B.2.6.8.3

उषासानक्ता बृहती बृहन्तम् । पयस्वती सुदुघे शूरमिन्द्रम् ।

पेशस्वती तन्तुना सम्ँव्ययन्ती । देवानां देवं ँयजतः सुरुक्मे ॥

दैव्या मिमाना मनसा पुरुत्रा । होताराविन्द्रं प्रथमा सुवाचा ।

मूर्द्धन्. यज्ञस्य मधुना दधाना ।

प्राचीनं ज्योतिर् हविषा वृधातः ॥

तिस्रो देवीर्.हविषा वर्द्धमानाः ।

इन्द्रं जुषाणा वृषणं न पत्नीः । **41 (10)**

T.B.2.6.8.4

अच्छिन्नं तन्तुं पयसा सरस्वती । इडा देवी भारती विश्वतूर्तिः ॥

त्वष्टा दधदिन्द्राय शुष्मम् । अपाकोऽचिष्टुर्यशसे पुरूणि ।

वृषा यजन् वृषणं भूरिरेताः । मूर्द्धन्. यज्ञस्य समनक्तु देवान् ॥

वनस्पति–रवसृष्टो न पाशैः । त्मन्या समञ्जञ्छमिता न देवः ।

इन्द्रस्य हव्यैर्जठरं पृणानः । स्वदाति हव्यं मधुना घृतेन ( ) ॥

स्तोकानामिन्दुं प्रति शूर इन्द्रः । वृषायमाणो वृषभ–स्तुराषाट् ।

घृतप्रुषा मधुना हव्यमुन्दन् ।

मूर्द्धन्. यज्ञस्य जुषताᳬ स्वाहा ॥ **42 (14)**

(शर्द्धमानो – महोभिः – पत्नीर् – घृतेन चत्वारि च) (A8)

2.6.9अनुवाकं 9 – ऐन्द्रे प्रश्नौ वपादीनां याज्यानुवाक्याः

T.B.2.6.9.1

"आचर्.षणिप्रा{11}", "विवेष यन्मा{12}"॥ "तᳬ सद्ध्रीचीः{13}"॥

सत्यमित्तन्न त्वावाᳬ अन्यो अस्ति । इन्द्र देवो न मर्त्यो ज्यायान् ।

अहन्नहिं परिशयान–मर्णः । अवासृजोऽपो अच्छा समुद्रम् ॥

प्रससाहिषे पुरुहूत शत्रून् । ज्येष्ठस्ते शुष्म इह रातिरस्तु ।

इन्द्राभर दक्षिणेना वसूनि । पतिः सिन्धूनामसि रेवतीनाम् ( ) ॥

स शेवृध–मधिधा द्युम्नमस्मे । महि क्षत्रं जनाषाडिन्द्र तव्यम् ।

रक्षा च नो मघोनः पाहि सूरीन् ।

राये च नः स्वपत्या इषे धाः ॥ **43 (14)**

(रेवतीनां चत्वारि च) (A9)

2.6.10 अनुवाकं 10 – ऐन्द्रे प्रश्नौ अनुयाजानामेकादश

मैत्रावरुणप्रैषाः

T.B.2.6.10.1

देवं बर्.हिरिन्द्रꣳ सुदेवं देवैः । वीरवथ्स्तीर्णँ वेद्या–मवर्द्धयत् ।

वस्तोर्वृतं प्राक्तोर्भृतम् । राया बर्.हिष्मतोऽत्यगात् ।

वसुवने वसुधेयस्य वेतु यज ॥ देवीर्द्वार इन्द्रꣳ सङ्घाते ।

विड्वीर् यामन्नवर्द्धयन्न् ।

आ वथ्सेन तरुणेन कुमारेण च मीविता अपार्वाणम् ।

रेणुककाटं नुदन्ताम् । वसुवने वसुधेयस्य वियन्तु यज ॥ **44 (10)**

T.B.2.6.10.2

देवी उषासानक्ता । इन्द्रं यज्ञे प्रयत्यह्वेताम् । दैवीर्विशः प्रायासिष्टाम् ।

सुप्रीते सुधिते अभूताम् । वसुवने वसुधेयस्य वीतां यज ॥

देवी जोष्ट्री वसुधिती । देवमिन्द्रमवर्द्धताम् । अयाव्यन्याऽघा द्वेषाꣳसि ।

आऽन्या वाक्षीद् वसु वार्याणि । यजमानाय शिक्षिते । **45 (10)**

T.B.2.6.10.3

वसुवने वसुधेयस्य वीतां यज ॥ देवी ऊर्जाहुती दुघे सुदुघे ।

पयसेन्द्रमवर्द्धताम् । इषमूर्जमन्या ऽवाक्षीत् । सग्धिꣳ सपीतिमन्या ।

नवेन पूर्वं दयमाने । पुराणेन नवम् ।

अधाता–मूर्ज–मूर्जाहुती वसु वार्याणि । यजमानाय शिक्षिते ।

वसुवने वसुधेयस्य वीतां यज ॥ **46(10)**

T.B.2.6.10.4

देवा दैव्या होतारा । देवमिन्द्रमवर्द्धताम् ।

हताघशꣳसा-वाभार्ष्टां वसु वार्याणि । यजमानाय शिक्षितौ ।

वसुवने वसुधेयस्य वीतां यज ॥

देवी–स्तिस्र–स्तिस्रो देवीः । पतिमिन्द्रमवर्द्धयन् ।

अस्पृक्षद् भारती दिवम् । रुद्रैर्यज्ञꣳ सरस्वती ।

इडा वसुमती गृहान् । **47 (10)**

T.B.2.6.10.5

वसुवने वसुधेयस्य वियन्तु यज ॥ देव इन्द्रो नराशꣳसः ।

त्रिवरूथ–स्त्रिवन्धुरः । देवमिन्द्रमवर्द्धयत् ।

शतेन शितिपृष्ठाना–माहितः । सहस्रेण प्रवर्तते ।

मित्रावरुणेदस्य होत्रमर्.हतः । बृहस्पतिः स्तोत्रम् ।

अश्विनाऽऽद्ध्वर्यवम् ।

वसुवने वसुधेयस्य वेतु यज ॥ **48 (10)**

T.B.2.6.10.6.

देव इन्द्रो वनस्पतिः । हिरण्यपर्णो मधुशाखः सुपिप्पलः ।

देवमिन्द्रमवर्द्धयत् । दिवमग्रेणाप्रात् । आऽन्तरिक्षं पृथिवी–मदृꣳहीत् ।

वसुवने वसुधेयस्य वेतु यज ॥ देवं बर्.हिर्वारितीनाम् ।

देवमिन्द्रमवर्द्धयत् । स्वासस्थ–मिन्द्रेणासन्नम् ।

अन्या बर्.हीꣳष्यभ्यभूत् ( ) । वसुवने वसुधेयस्य वेतु यज ॥

देवो अग्निः स्विष्टकृत् । देवमिन्द्रमवर्द्धयत् ।

स्विष्टं कुर्वन्थ् स्विष्टकृत् । स्विष्टमद्य करोतु नः ।

वसुवने वसुधेयस्य वेतु यज ॥ **49 (16)**

(वियन्तु यज – शिक्षिते – शिक्षिते वसुवने वसुधेयस्य वीतां ँयज–गृहान्.–वेतु यजा–भूथ् षट्च) (A10)

Special Korvai

देवं बर्.हिर्, देवीर्द्वारो, देवी उषासानक्ता, देवी जोष्ट्री, देवी ऊर्जाहुती

देवा दैव्या होतारा शिक्षितौ, देवीस्तिस्रस्तिस्रो देवीः पतिं,

देव इन्द्रो नराशꣳसो, देव इन्द्रो वनस्पतिर्,

देवं बर्.हिर्वारितीनां, देवो अग्निः स्विष्टकृद् देवम् ।

वेतु वियन्तु चतुर्वीतामेको वियन्तु चतुर्वेतु ।

अवर्द्धयदवर्द्धयन् त्रिरवर्द्धतामेको ऽवर्द्धयꣳश्चतुरवर्द्धयत् ।

वस्तोरा वथ्सेन दैवीरयावीषꣳ हतास्पृक्षच्छतेन दिवमिन्द्रꣳ

स्वासस्थꣳ स्विष्टम् । शिक्षिते शिक्षिते शिक्षितौ ।

2.6.11 अनुवाकं 11 – पशुत्रये प्रय जार्था मैत्रावरुणप्रैषाः

T.B.2.6.11.1

होता यक्षथ्–समिधाऽग्नि–मिडस्पदे । अश्विनेन्द्रꣳ सरस्वतीम् ।

अजो धूम्रो न गोधूमैः क्वलैर्भेषजम् । मधु शष्पैर्न तेज इन्द्रियम् ।

पयः सोमः परिस्रुता घृतं मधु । वियन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥

होता यक्षत्तनूनपाथ् सरस्वती । अविर्मेषो न भेषजम् ।

पथा मधुमता ऽऽभरन्न् । अश्विनेन्द्राय वीर्यम् । **50 (10)**

T.B.2.6.11.2

बदरै–रुपवाकाभिर् भेषजं तोक्मभिः । पयः सोमः परिस्रुता घृतं मधु ।

वियन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ होता यक्षन्नराशꣳसं न नग्नहुम् ।

पतिꣳ सुरायै भेषजम् । मेषः सरस्वती भिषक् ।

रथो न चन्द्र्यश्विनोर्वपा इन्द्रस्य वीर्यम् ।

बदरैरुपवाकाभिर् भेषजं तोक्मभिः । पयः सोमः परिस्रुता घृतं मधु ।

वियन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ **51 (10)**

T.B.2.6.11.3

होता यक्षदिडेडित आजुह्वानः सरस्वतीम् ।

इन्द्रं बलेन वर्द्धयन्न् । ऋषभेण गवेन्द्रियम् ।

अश्विनेन्द्राय वीर्यम् । यवैः कर्कन्धुभिः ।

मधु लाजैर्न मासरम् । पयः सोमः परिस्रुता घृतं मधु ।

वियन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ होता यक्षद्–बर्.हिः सुष्टरीमोर्णम्रदाः ।

भिषङ् नासत्या । **52 (10)**

T.B.2.6.11.4

भिषजाऽश्विनाऽश्वा शिशुमती । भिषग्धेनुः सरस्वती ।

भिषग्दुह इन्द्राय भेषजम् । पयः सोमः परिस्रुता घृतं मधु ।

वियन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ होता यक्षद् दुरो दिशः ।

कवष्यो न व्यचस्वतीः । अश्विभ्यां न दुरो दिशः ।

इन्द्रो न रोदसी दुघे । दुहे कामान्थ् सरस्वती । **53 (10)**

T.B.2.6.11.5

अश्विनेन्द्राय भेषजम् । शुक्रं न ज्योतिरिन्द्रियम् ।

पयः सोमः परिस्रुता घृतं मधु । वियन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥

होता यक्षथ् सुपेशसोषे नक्तं दिवा । अश्विना सञ्जानाने ।

समञ्जाते सरस्वत्या । त्विषिमिन्द्रे न भेषजम् ।

श्येनो न रजसा हृदा । पयः सोमः परिस्रुता घृतं मधु । **54 (10)**

T.B.2.6.11.6.

वियन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ होता यक्षद्दैव्या होतारा भिषजाऽश्विना ।

इन्द्रं न जागृवी दिवा नक्तं न भेषजैः । शूषꣳ सरस्वती भिषक् ।

सीसेन दुह इन्द्रियम् । पयः सोमः परिस्रुता घृतं मधु ।

वियन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ होता यक्षत् तिस्रो देवीर्न भेषजम् ।

त्रयस्त्रिधातवोऽपसः । रूपमिन्द्रे हिरण्ययम् । **55 (10)**

T.B.2.6.11.7

अश्विनेडा न भारती । वाचा सरस्वती । मह इन्द्राय दधुरिन्द्रियम् ।

पयः सोमः परिस्रुता घृतं मधु । वियन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥

होता यक्षत्त्वष्टार–मिन्द्रमश्विना । भिषजं न सरस्वतीम् ।

ओजो न जूतिरिन्द्रियम् । वृको न रभसो भिषक् ।

यशः सुरया भेषजम् । **56 (10)**

T.B.2.6.11.8

श्रिया न मासरम् । पयः सोमः परिस्रुता घृतं मधु ।

वियन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ होता यक्षद्–वनस्पतिम् ।

शमितारꣳ शतक्रतुम् ।

भीमं न मन्युꣳ राजानं व्याघ्रं नमसाऽश्विना भामं ।

सरस्वती भिषक् । इन्द्राय दुह इन्द्रियम् ।

पयः सोमः परिस्रुता घृतं मधु । वियन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥ **57 (10)**

T.B.2.6.11.9

होता यक्षदग्निꣳ स्वाहाऽऽज्यस्य स्तोकानाम् ।

स्वाहा मेदसां पृथक् । स्वाहा छागमश्विभ्याम् ।

स्वाहा मेषꣳ सरस्वत्यै ।

स्वाहर्.षभ–मिन्द्राय सिꣳहाय सहसेन्द्रियम् ।

स्वाहाऽग्निं न भेषजम् । स्वाहा सोममिन्द्रियम् ।

स्वाहेन्द्रꣳ सुत्रामाणꣳ सवितारं वरुणं भिषजां पतिम् ।

स्वाहा वनस्पतिं प्रियं पाथो न भेषजम् ।

स्वाहा देवाꣳ आज्यपान् । **58 (10)**

T.B.2.6.11.10

स्वाहाऽग्निꣳ होत्राज्जुषाणो अग्निर् भेषजम् ।

पयः सोमः परिस्रुता घृतं मधु । वियन्त्वाज्यस्य होतर्यज ॥

होता यक्षदश्विना सरस्वतीमिन्द्रꣳ सुत्रामाणम् ।

इमे सोमाः सुरामाणः । छागैर्न मेषैर्. ऋषभैः सुताः ।

शष्पैर्न तोक्मभिः । लाजैर्महस्वन्तः । मदा मासरेण परिष्कृताः ।

शुक्राः पयस्वन्तोऽमृताः ( ) । प्रस्थिता वो मधुश्चुतः ।

तानश्विना सरस्वतीन्द्रः सुत्रामा वृत्रहा । जुषन्ताᳬ सौम्यं मधु ।
पिबन्तु मदन्तु वियन्तु सोमम् । होतर्यज ॥ **59 (15)**

(वीर्यं – ँवियन्त्वाज्यस्य होतर्यज – नासत्या – सरस्वती – मधु – हिरण्ययं – भेषजं – ँवियन्त्वाज्यस्य होतर्यजा – ज्यपा – नमृताः पञ्च च) (A11)

Special Korvai

समिधाऽग्निᳬ षट् । तनूनपाथ् सप्त । नराशᳬसमृषिः ।
इडेडितो यवैरष्टौ । बर्.हिः सप्त । दुरोऽश्विना शुक्रन्नव ।
सुपेशसोषे नक्तमृषिः । दैव्या होतारा सीसेन रसः ।
तिस्रस्त्वष्टारमष्टावष्टौ । वनस्पतिमृषिः । अग्निं त्रयोदश ।
अश्विना द्वादश त्रयोदश ।
समिधाऽग्निं बदरैर् बदरैर् यवैरश्विना त्विषिमश्विना न भेषजᳬ
रूपमश्विना भीमं भामम् ।

2.6.12 अनुवाकं 12 – पशुत्रये प्रयाजयाज्या आप्रियः

T.B.2.6.12.1

समिद्धो अग्निरश्विना । तप्तो घर्मो विराट्थ् सुतः ।

दुहे धेनुः सरस्वती । सोमꣳ शुक्रमिहेन्द्रियम् ॥

तनूपा भिषजा सुते । अश्विनोभा सरस्वती ।

मद्ध्वा रजाꣳसीन्द्रियम् । इन्द्राय पथिभिर् वहान् ॥

इन्द्रायेन्दुꣳ सरस्वती । नराशꣳसेन नग्नहुः । **60 (10)**

T.B.2.6.12.2

अधातामश्विना मधु । भेषजं भिषजा सुते ॥ आजुह्वाना सरस्वती ।

इन्द्रायेन्द्रियाणि वीर्यम् । इडाभिरश्विनाविषम् ।

समूर्जꣳ सꣳ रयिं दधुः ॥ अश्विना नमुचेः सुतम् ।

सोमꣳ शुक्रं परिस्रुता । सरस्वती तमाभरत् ।

बर्.हिषेन्द्राय पातवे ॥ **61 (10)**

T.B.2.6.12.3

कवष्यो न व्यचस्वतीः । अश्विभ्यां न दुरो दिशः ।

इन्द्रो न रोदसी दुघे । दुहे कामान्थ् सरस्वती ॥

उषासा नक्तमश्विना । दिवेन्द्रꣳ सायमिन्द्रियैः । सञ्जानाने सुपेशसा ।

समञ्जाते सरस्वत्या ॥ पातं नो अश्विना दिवा ।

पाहि नक्तꣳ सरस्वति । **62 (10)**

T.B.2.6.12.4

दैव्या होतारा भिषजा । पातमिन्द्रꣳ सचा सुते ॥ तिस्रस्त्रेधा सरस्वती ।

अश्विना भारतीडा । तीव्रं परिस्रुता सोमम् । इन्द्राय सुषवुर्मदम् ॥

अश्विना भेषजं मधु । भेषजं नः सरस्वती । इन्द्रे त्वष्टा यशः श्रियम् ।

रूपꣳ रूपमधुः सुते ( ) ॥ ऋतुथेन्द्रो वनस्पतिः । शशमानः परिस्रुता ।

कीलालमश्विभ्यां मधु । दुहे धेनुः सरस्वती ॥ गोभिर्न सोममश्विना ।

मासरेण परिष्कृता । समधाताꣳ सरस्वत्या ।

स्वाहेन्द्रे सुतं मधु ॥ **63 (18)**

(नग्नहुः – पातवे – सरस्व – त्यधुः सुतेऽष्टौ च) (A12)

2.6.13 <u>अनुवाकं 13 – पशुत्रये वपादीनां याज्यानुवाक्याः</u>

T.B.2.6.13.1

अश्विना हविरिन्द्रियम् । नमुचेर्द्धिया सरस्वती ।

आ शुक्र–मासुराद् वसु । मघमिन्द्राय जभ्रिरे ॥ यमश्विना सरस्वती ।

हविषेन्द्र–मवर्द्धयन्न् । स बिभेद **वलं** (बलं) मघम् ।
नमुचावासुरे सचा । तमिन्द्रं पशवः सचा ॥
अश्विनोभा सरस्वती । **64 (10)**

T.B.2.6.13.2

दधाना अभ्यनूषत । हविषा यज्ञमिन्द्रियम् ॥ य इन्द्र इन्द्रियं दधुः ।
सविता वरुणो भगः । स सुत्रामा हविष्पतिः । यजमानाय सश्चत ॥
सविता वरुणो दधत् । यजमानाय दाशुषे । आदत्त नमुचेर्वसु ।
सुत्रामा बलमिन्द्रियम् ॥ **65 (10)**

T.B.2.6.13.3

वरुणः क्षत्रमिन्द्रियम् । भगेन सविता श्रियम् । सुत्रामा यशसा बलम् ।
दधाना यज्ञमाशत ॥ अश्विना गोभिरिन्द्रियम् । अश्वेभिर् वीर्यं बलम् ।
हविषेन्द्र꣣ सरस्वती । यजमान–मवर्द्धयन्न् ॥ ता नासत्या सुपेशसा ।
हिरण्यवर्तनी नरा ( ) । सरस्वती हविष्मती । इन्द्र कर्मसु नोऽवत ॥
ता भिषजा सुकर्मणा । सा सुदुघा सरस्वती । स वृत्रहा शतक्रतुः ।
इन्द्राय दधुरिन्द्रियम् ॥ **66 (16)**

(उभा सरस्वती – बलमिन्द्रियं – नरा षट् च) (A13)

2.6.14 अनुवाकं 14 – पशुत्रये अनूयाजप्रैषाः

T.B.2.6.14.1

देवं बर्.हिः सरस्वती । सुदेवमिन्द्रे अश्विना । तेजो न चक्षुरक्ष्योः ।

बर्.हिषा दधुरिन्द्रियम् । वसुवने वसुधेयस्य वियन्तु यज ॥

देवीर्द्वारो अश्विना । भिषजेन्द्रे सरस्वती । प्राणं न वीर्यं नसि ।

द्वारो दधुरिन्द्रियम् । वसुवने वसुधेयस्य वियन्तु यज ॥ **67 (10)**

T.B.2.6.14.2

देवी उषासावश्विना । भिषजेन्द्रे सरस्वती । बलं न वाचमास्ये ।

उषाभ्यां दधुरिन्द्रियम् । वसुवने वसुधेयस्य वियन्तु यज ॥

देवी जोष्ट्री अश्विना । सुत्रामेन्द्रे सरस्वती । श्रोत्रं न कर्णयोर्यशः ।

जोष्ट्रीभ्यां दधुरिन्द्रियम् । वसुवने वसुधेयस्य वियन्तु यज ॥ **68 (10)**

T.B.2.6.14.3

देवी ऊर्जाहुती दुघे सुदुघे । पयसेन्द्रꣳ सरस्वत्यश्विना भिषजाऽवत ।

शुक्रं न ज्योतिः स्तनयोराहुती धत्त इन्द्रियम् ।

वसुवने वसुधेयस्य वियन्तु यज ॥ देवा देवानां भिषजा ।

होताराविन्द्र–मश्विना । वषट्कारैः सरस्वती । त्विषिं न हृदये मतिम् ।

होतृभ्यां दधुरिन्द्रियम् ।

वसुवने वसुधेयस्य वियन्तु यज ॥ **69 (10)**

T.B.2.6.14.4

देवी–स्तिस्र–स्तिस्रो देवीः । सरस्वत्यश्विना भारतीडा ।

शूषं न मद्ध्ये नाभ्याम् । इन्द्राय दधुरिन्द्रियम् ।

वसुवने वसुधेयस्य वियन्तु यज ॥ देव इन्द्रो नराशꣳसः ।

त्रिवरूथः सरस्वत्या ऽश्विभ्यामीयते रथः ।

रेतो न रूपममृतं जनित्रम् । इन्द्राय त्वष्टा दधदिन्द्रियाणि ।

वसुवने वसुधेयस्य वियन्तु यज ॥ **70 (10)**

T.B.2.6.14.5

देव इन्द्रो वनस्पतिः । हिरण्यपर्णो अश्विभ्याम् ।

सरस्वत्याः सुपिप्पलः । इन्द्राय पच्यते मधु ।

ओजो न जूतिमृषभो न भामम् । वनस्पतिर्नो दधदिन्द्रियाणि ।

वसुवने वसुधेयस्य वियन्तु यज ॥

देवं बर्.हिर्वारितीनाम् । अद्ध्वरे स्तीर्ण–मश्विभ्याम् ।

ऊर्णम्रदाः सरस्वत्याः । **71 (10)**

T.B.2.6.14.6.

स्योनमिन्द्र ते सदः । ईशायै मन्युꣳ राजानं बर्.हिषा दधुरिन्द्रियम् ।

वसुवने वसुधेयस्य वियन्तु यज ॥ देवो अग्निः स्विष्टकृत् ।

देवान्. यक्षद्–यथायथम् । होतारा–विन्द्रमश्विना ।

वाचा वाचꣳ सरस्वतीम् । अग्निꣳ सोमꣳ स्विष्टकृत् ।

स्विष्ट इन्द्रः सुत्रामा सविता वरुणो भिषक् ।

इष्टो देवो वनस्पतिः ( ) । स्विष्टा देवा आज्यपाः ।

इष्टो अग्निरग्निना । होता होत्रे स्विष्टकृत् । यशो न दधदिन्द्रियम् ।

ऊर्जमपचितिꣳ स्वधाम् ।

वसुवने वसुधेयस्य वियन्तु यज ॥ **72 (16)**

(द्वारो दधुरिन्द्रियं वँसुवने वसुधेयस्य वियन्तु यज – जोष्ट्रीभ्यां दधुरिन्द्रियं वँसुवने वसुधेयस्य वियन्तु यज –होतृभ्यां दधुरिन्द्रियं वँसुवने वसुधेयस्य वियन्तु यज – न्द्रियाणि वसुवने वसुधेयस्य वियन्तु यज – सरस्वत्या – वनस्पतिः षट् च) (A14)

Special Korvai

(देवं बर्.हिर्, देवीर् द्वारो, देवी उषासावश्विना, देवी जोष्ट्री ,
देवी ऊर्जाहुती, देवा देवानां भिषजा [वषट्कारैर्], देवीस्तिस्रस्तिस्रो
देवीः सरस्वती, देव इन्द्रो नराशꣳसो, देव इन्द्रो वनस्पति,
देवं बर्.हिर्वारितीनां, देवो अग्निः स्विष्टकृद् देवान्) ।

([होता यक्षथ्] समिधाऽग्निं देवं बर्.हिः सरस्वत्यश्विना
सर्वँ वियन्तु । द्वारस्तिस्रः संर्व वियन्तु ।
अज इन्द्रमोजोऽग्निं परः सरस्वतीम् । नक्तंपूर्वः सरस्वति ।
अन्यत्र सरस्वती । भिषक् पूर्वं दुह इन्द्रियं । अन्यत्र दधुरिन्द्रियम् ।
सौत्रामण्याꣳ सुतासुती । अञ्जन्त्ययं यँजमानः)

2.6.15 अनुवाकं 15 – सूक्तवाकप्रैषः

T.B.2.6.15.1

अग्निमद्य होतारमवृणीत । अयꣳ सुतासुती यजमानः ।
पचन् पक्तीः । पचन् पुरोडाशान् । गृह्णन् ग्रहान् ।
बद्ध्नन्नश्विभ्यां छागꣳ सरस्वत्या इन्द्राय ।

बद्ध्नन्थ् सरस्वत्यै मेष–मिन्द्रायाश्विभ्याम् ।

बद्ध्नन्निन्द्रायर्.षभ–मश्विभ्याꣳ सरस्वत्यै ।

सूपस्था अद्य देवो वनस्पतिरभवत् ।

अश्विभ्यां छागेन सरस्वत्या इन्द्राय । **73 (10)**

T.B.2.6.15.2

सरस्वत्यै मेषेणेन्द्रायाश्विभ्याम् । इन्द्रायर्.षभेणाश्विभ्याꣳ सरस्वत्यै ।

अक्षꣳस्तान् मेदस्तः प्रति पचताऽग्रभीषुः । अवीवृधन्त ग्रहैः ।

अपातामश्विना सरस्वतीन्द्रः सुत्रामा वृत्रहा । सोमान्थ्–सुराम्णः ।

उपो उक्थामदाः श्रौद्विमदा अदन्न् । अवीवृधन् ताङ्गूषैः ।

त्वामद्यर्.ष आर्.षेयर्.षीणां नपादवृणीत ।

अयꣳ सुतासुती यजमानः ( ) । बहुभ्य आसङ्गतेभ्यः ।

एष मे देवेषु वसु वार्या यक्ष्यत इति । ता या देवा देवदानान्यदुः ।

तान्यस्मा आ च शास्व । आ च गुरस्व ।

इषितश्च होतरसि भद्रवाच्याय प्रेषितो मानुषः ।

सूक्तवाकाय सूक्ता ब्रूहि ॥ **74 (17)** ***(इन्द्राय–यजमानः सप्त च)***

(A15)

2.6.16 अनुवाकं 16 – पितृयज्ञयाज्यानुवाक्याः

T.B.2.6.16.1

"उशन्तस्त्वा हवामह{14}", "आ नो अग्ने सुकेतुना{15}"।

"त्वꣳ सोम महे भगं{16}","त्वꣳ सोम प्रचिकितो मनीषा{17}"।

"त्वया हि नः पितरः सोम पूर्वे{18}", "त्वꣳ सोम पितृभिः

सम्ँविदानः{19}" । "बर्हिषदः पितर{20}", "आऽहं पितॄन्{21}" ।

"उपहूताः पितरो{22}", "ऽग्निष्वात्ताः पितरः{23}" ॥

अग्निष्वात्तानृतुमतो हवामहे । नराशꣳसे सोमपीथं य आशुः ।

ते नो अर्वन्तः सुहवा भवन्तु । शं नो भवन्तु द्विपदे शं चतुष्पदे ॥

ये अग्निष्वात्ता येऽनग्निष्वात्ताः । **75 (10)**

T.B.2.6.16.2

अꣳहोमुचः पितरः सोम्यासः । परेऽवरेऽमृतासो भवन्तः ।

अधिब्रुवन्तु ते अवन्त्वस्मान् ॥ वान्यायै दुग्धे जुषमाणाः करम्भम् ।

उदीराणा अवरे परे च । अग्निष्वात्ता ऋतुभिः सम्ँविदानाः ।

इन्द्रवन्तो हविरिदं जुषन्ताम् ॥

"यदग्ने कव्यवाहन{24}, "त्वमग्न ईडितो जातवेदः{25}" ।

"मातलीकव्यैः{26}" ॥ ये तातृपुर्देवत्रा जेहमानाः ( ) ।

होत्रावृधः स्तोमतष्टासो अर्कैः । आऽग्ने याहि सुविदत्रेभि–रर्वाङ् ।

सत्यैः कव्यैः पितृभिर्–घर्मसद्भिः ॥ हव्यवाहमजरं पुरुप्रियम् ।

अग्निं घृतेन हविषा सपर्यन्न् । उपासदं कव्यवाहं पितृणाम् ।

स नः प्रजां ँवीरवतीꣳ समृण्वतु ॥ **76 (17)**

(अनग्निष्वात्ता – जेहमानाः सप्त च) *(A16)*

2.6.17 अनुवाकं 17 – ऐन्द्रो पशौ एकादश प्रयाजाः

T.B.2.6.17.1

होता यक्षदिडस्पदे । समिधानं महद्यशः । सुषमिद्धं ँवरेण्यम् ।

अग्निमिन्द्रं ँवयोधसम् । गायत्रीं छन्द इन्द्रियम् ।

त्र्यविं गां ँवयो दधत् । वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥

होता यक्षच्छुचिव्रतम् ।

तनूनपात–मुद्भिदम् । यं गर्भ–मदितिर्दधे । **77 (10)**

T.B.2.6.17.2

शुचिमिन्द्रं वँयोधसम् । उष्णिहं छन्द इन्द्रियम् ।

दित्यवाहं गां वँयो दधत् । वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥

होता यक्षदीडेन्यम् । ईडितं वँवृत्रहन्तमम् । इडाभि–रीड्यꣳ सहः ।

सोममिन्द्रं वँयोधसम् । अनुष्टुभं छन्द इन्द्रियम् ।

त्रिवथ्सं गां वँयो दधत् । **78 (10)**

T.B.2.6.17.3

वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥ होता यक्षथ् सुबर्.हिषदम् ।

पूषण्वन्त–ममर्त्यम् । सीदन्तं बर्.हिषि प्रिये । अमृतेन्द्रं वँयोधसम् ।

बृहतीं छन्द इन्द्रियम् । पञ्चाविं गां वँयो दधत् ।

वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥ होता यक्षद् व्यचस्वतीः ।

सुप्रायणा ऋतावृधः । **79 (10)**

T.B.2.6.17.4

द्वारो देवीर्.हिरण्ययीः । ब्रह्माण इन्द्रं वँयोधसम् ।

पङ्क्तिं छन्द इहेन्द्रियम् । तुर्यवाहं गां वँयो दधत् ।

वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥ होता यक्षथ्–सुपेशसे ।

सुशिल्पे बृहती उभे । नक्तोषासा न दर्.शते ।

विश्वमिन्द्रं वँयोधसम् । त्रिष्टुभं छन्द इन्द्रियम् । **80 (10)**

T.B.2.6.17.5

पष्ठवाहं गां वँयो दधत् । वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥

होता यक्षत् प्रचेतसा । देवानामुत्तमं वँयशः । होतारा दैव्या कवी ।

सयुजेन्द्रं वँयोधसम् । जगतीं छन्द इहेन्द्रियम् ।

अनड्वाहं गां वँयो दधत् । वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥

होता यक्षत् पेशस्वतीः । **81 (10)**

T.B.2.6.17.6.

तिस्रो देवीर्.हिरण्ययीः । भारतीर् बृहतीर्महीः । पतिमिन्द्रं वँयोधसम् ।

विराजं छन्द इहेन्द्रियम् । धेनुं गां न वयो दधत् ।

वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥ होता यक्षथ् सुरेतसम् । त्वष्टारं पुष्टिवर्द्धनम् ।

रूपाणि बिभ्रतं पृथक् । पुष्टिमिन्द्रं वँयोधसम् । **82 (10)**

T.B.2.6.17.7

द्विपदं छन्द इहेन्द्रियम् । उक्षाणं गां न वयो दधत् ।

वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥ होता यक्षच्छतक्रतुम् ।

हिरण्यपर्ण–मुक्थिनम् । रशनां बिभ्रतं वशिम् ।
भगमिन्द्रं वयोधसम् । ककुभं छन्द इहेन्द्रियम् ।
वशां वेहतं गां न वयो दधत् । वेत्वाज्यस्य होतर्यज ( ) ॥
होता यक्षथ्–स्वाहाकृतीः । अग्निं गृहपतिं पृथक् ।
वरुणं भेषजं कविम् । क्षत्रमिन्द्रं वयोधसम् ।
अतिच्छन्दसं छन्द इन्द्रियम् । बृहदृषभं गां वयो दधत् ।
वेत्वाज्यस्य होतर्यज ॥ **83 (17)**

(दधे – दधद् – ऋतावृधं – इन्द्रियं – पेशस्वतीर् – वयोधसं – वेत्वाज्यस्य होतर्यज सप्त च) (A17)

Special Korvai

इडस्पदेऽग्निं गायत्रीं त्र्यविम् । शुचिव्रतꣳ शुचिमुष्णिहं दित्यवाहम् ।

ईडेन्यꣳ सोम–मनुष्टुभं त्रिवथ्सम् ।

सुबर्हिषदममृतेन्द्रं बृहतीं पञ्चाविम् ।

व्यचस्वतीः सुप्रायणा द्वारो ब्रह्माणः पङ्क्तिमिह तुर्यवाहम् ।

सुपेशसे विश्वमिन्द्रं त्रिष्टुभं षष्ठवाहम् ।

प्रचेतसा सयुजेन्द्रं जगतीमिहानड्वाहम् ।

पेशस्वतीस्तिस्त्रो भारतीः पतिँ विराजमिह धेनुं न ।

सुरेतसं त्वष्टारं पुष्टिं द्विपदमिहोक्षाणं न ।

शतक्रतुं भगमिन्द्रं ककुभमिह वशाँ वेहतं गां न ।

स्वाहाकृतीः क्षत्रमतिच्छन्दसं बृहदृषभं गाँ वयः ।

इन्द्रियमृषिवसुनवदशेहेन्द्रियमष्ट नव दश गां न वयो दधथ् सर्ववेतु ।

2.6.18 अनुवाकं 18 – ऐन्द्रो पशौ प्रयाजयाज्याः

T.B.2.6.18.1

समिद्धो अग्निः समिधा । सुषमिद्धो वरेण्यः । गायत्री छन्द इन्द्रियम् ।

त्र्यविर्गौर्वयो दधुः ॥ तनूनपा–च्छुचिव्रतः ।

तनूपाच्च (तनूनपाच्च) सरस्वती ।

उष्णिक्छन्द इन्द्रियम् । दित्यवाड्गौर्वयो दधुः ॥

इडाभिरग्निरीड्यः । सोमो देवो अमर्त्यः । **84 (10)**

T.B.2.6.18.2

अनुष्टुप्छन्द इन्द्रियम् । त्रिवथ्सो गौर्वयो दधुः ॥

सुबर्हिरग्निः पूषण्वान् । स्तीर्णबर्हि-रमर्त्यः ।

बृहती छन्द इन्द्रियम् । पञ्चाविर् गौर्वयो दधुः ॥

दुरो देवीर्दिशो महीः । ब्रह्मा देवो बृहस्पतिः ।

पङ्क्ति श्छन्द इहेन्द्रियम् । तुर्यवाड् गौर्वयो दधुः ॥ **85 (10)**

T.B.2.6.18.3

उषे यह्वी सुपेशसा । विश्वे देवा अमर्त्याः । त्रिष्टुप् छन्द इन्द्रियम् ।

पष्ठवाद्गौर्वयो दधुः ॥ दैव्या होतारा भिषजा । इन्द्रेण सयुजा युजा ।

जगती छन्द इहेन्द्रियम् । अनड्वान् गौर्वयो दधुः ॥

तिस्र इडा सरस्वती । भारती मरुतो विशः । **86 (10)**

T.B.2.6.18.4

विराट्छन्द इहेन्द्रियम् । धेनुर्गौर्न वयो दधुः ॥ त्वष्टा तुरीपो अद्भुतः ।

इन्द्राग्नी पुष्टिवर्द्धना । द्विपाच्छन्द इहेन्द्रियम् ।

उक्षा गौर्न वयो दधुः ॥ शमिता नो वनस्पतिः ।

सविता प्रसुवन्भगम् । ककुच्छन्द इहेन्द्रियम् ।

वशा वेहद्गौर्न वयो दधुः ( ) ॥ स्वाहा यज्ञं वरुणः ।

सुक्षत्रो भेषजं करत् । अति श्छन्दा श्छन्द इन्द्रियम् ।

बृहदृषभो गौर्वयो दधुः ॥ **87 (14)**

(अमर्त्य – स्तुर्यवाड्गौर्वयो दधुर् – विशो – वशा वेहद्गौर्न वयो दधुश्चत्वारि च) (A18)

2.6.19 अनुवाकं 19 – ऐन्द्रो पशौ वपादीनां यज्यानुवाक्याः

T.B.2.6.19.1

वसन्तेनर्तुना देवाः । वसवस्त्रिवृता स्तुतम् । रथन्तरेण तेजसा ।

हविरिन्द्रे वयो दधुः ॥ ग्रीष्मेण देवा ऋतुना । रुद्राः पञ्चदशे स्तुतम् ।

बृहता यशसा बलम् । हविरिन्द्रे वयो दधुः ॥

वर्.षाभिर्. ऋतुनाऽऽदित्याः । स्तोमे सप्तदशे स्तुतम् । **88 (10)**

T.B.2.6.19.2

वैरूपेण विशौजसा । हविरिन्द्रे वयो दधुः ॥ शारदेनर्तुना देवाः ।

एकविꣳश ऋभवः स्तुतम् । वैराजेन श्रिया श्रियम् ।

हविरिन्द्रे वयो दधुः ॥ हेमन्तेनर्तुना देवाः । मरुतस्त्रिणवे स्तुतम् ।

बलेन शाक्वरीः सहः । हविरिन्द्रे वयो दधुः ( ) ॥

शैशिरेणर्तुना देवाः । त्रयस्त्रिꣳशे ऽमृतꣳ स्तुतम् ।

सत्येन रेवतीः क्षत्रम् । हविरिन्द्रे वयो दधुः ॥ **89 (14)**

(स्तोमे सप्तदशे स्तुतꣳ – सहो हविरिन्द्रे वयो दधुश्चत्वारि च)

(A19)

Special Korvai

(वसन्तेन ग्रीष्मेण वर्.षाभिः शारदेन हेमन्तेन शैशिरेण षट्)

2.6.20 अनुवाकं 20 – ऐन्द्रो पशौ अनूयाजानां मैत्रावरिणप्रैषाः

T.B.2.6.20.1

देवं बर्.हिरिन्द्रं ँवयोधसम् । देवं देवमवर्द्धयत् ।

गायत्रिया छन्दसेन्द्रियम् । तेज इन्द्रे वयो दधत् ।

वसुवने वसुधेयस्य वेतु यज ॥ देवीर्द्वारो देवमिन्द्रं ँवयोधसम् ।

देवीर्देव–मवर्द्धयन्न् । उष्णिहा छन्दसेन्द्रियम् ।

प्राणमिन्द्रे वयो दधत् ।

वसुवने वसुधेयस्य वियन्तु यज ॥ **90 (10)**

T.B.2.6.20.2

देवी देवं वयोधसम् । उषे इन्द्रमवर्द्धताम् ।

अनुष्टुभा छन्दसेन्द्रियम् । वाचमिन्द्रे वयो दधत् ।

वसुवने वसुधेयस्य वीतां यज ॥ देवी जोष्ट्री देवमिन्द्रं वयोधसम् ।

देवी देवमवर्द्धताम् । बृहत्या छन्दसेन्द्रियम् ।

श्रोत्रमिन्द्रे वयो दधत् । वसुवने वसुधेयस्य वीतां यज ॥ **91 (10)**

T.B.2.6.20.3

देवी ऊर्जाहुती देवमिन्द्रं वयोधसम् । देवी देवमवर्द्धताम् ।

पङ्क्त्या छन्दसेन्द्रियम् । शुक्रमिन्द्रे वयो दधत् ।

वसुवने वसुधेयस्य वीतां यज ॥

देवा दैव्या होतारा देवमिन्द्रं वयोधसम् । देवा देवमवर्द्धताम् ।

त्रिष्टुभा छन्दसेन्द्रियम् । त्विषिमिन्द्रे वयो दधत् ।

वसुवने वसुधेयस्य वीतां यज ॥ **92 (10)**

T.B.2.6.20.4

देवी–स्तिस्र–स्तिस्रो देवीर्वयोधसम् । पतिमिन्द्र–मवर्द्धयन्न् ।

जगत्या छन्दसेन्द्रियम् । बलमिन्द्रे वयो दधत् ।

वसुवने वसुधेयस्य वियन्तु यज ॥

देवो नराशꣳसो देवमिन्द्रं ँवयोधसम् ।

देवो देवमवर्द्धयत् । विराजा छन्दसेन्द्रियम् । रेत इन्द्रे वयो दधत् ।

वसुवने वसुधेयस्य वेतु यज ॥ **93 (10)**

T.B.2.6.20.5

देवो वनस्पतिर् देवमिन्द्रं ँवयोधसम् । देवो देवमवर्द्धयत् ।

द्विपदा छन्दसेन्द्रियम् । भगमिन्द्रे वयो दधत् ।

वसुवने वसुधेयस्य वेतु यज ॥

देवं बर्.हिर्वारितीनां देवमिन्द्रं ँवयोधसम् । देवो देवमवर्द्धयत् ।

ककुभा छन्दसेन्द्रियम् । यश इन्द्रे वयो दधत् ।

वसुवने वसुधेयस्य वेतु यज ( ) ॥

देवो अग्निः स्विष्टकृद्–देवमिन्द्रं ँवयोधसम् ।

देवो देवमवर्द्धयत् । अतिच्छन्दसा छन्दसेन्द्रियम् ।

क्षत्रमिन्द्रे वयो दधत् ।

वसुवने वसुधेयस्य वेतु यज ॥ **94 (15)**

(वियन्तु यज – वीतां यज–वीतां यज–वेतु यज–

वेतु यज पञ्च च) (A20)

==========

Special Korvai

(देवं बर्.हिर् गायत्रिया तेजः । देवीर्द्वार उष्णिहा प्राणम् ।

देवी देवमुषे अनुष्टुभा वाचम् । देवी जोष्ट्री बृहत्या श्रोत्रम् ।

देवी ऊर्जाहूती पङ्क्त्या शुक्रम् । देवा दैव्या होतारा त्रिष्टुभा त्विषिम् ।

देवीस्तिस्रस्तिस्रो देवीः पतिं जगत्या बलम् ।

देवो नराशꣳसो विराजा रेतः । देवो वनस्पतिर् द्विपदा भगम् ।

देवं बर्.हिर् वारितीनां ककुभा यशः ।

देवो अग्निः स्विष्टकृदतिच्छन्दसा क्षत्रम् ।

वेतु वियन्तु चतुर् वीतामेको वियन्तु चतुर्वेतु ।

अवर्द्धयदवर्द्धयꣳ श्चतुरवर्द्धतामेको ऽवर्द्धयꣳ श्चतुरवर्द्धयत् ।)

Prapaataka Korvai with starting Words of 1 to 20 Anuvaakams :-

(स्वाद्वीं त्वा – सोमः – सुरावन्त॑ – सीसेन – मित्रोऽसि – यद् देवा – होता यक्षथ् समिधेन्द्र॑ – समिद्ध इन्द्र – आचर्.षणिप्रा – देवं बर्.हिरिन्द्र॑ सुदेव॑ – होता यक्षथ् समिधाऽग्नि॑ – समिद्धो अग्निरश्विना – ऽश्विना हविरिन्द्रियं – देवं बर्.हिः सरस्व – त्यग्निम – द्योशन्तो – होता यक्षदिडस्पदे – समिद्धो अग्निः समिधा – वसन्तेन – देवं बर्.हिरिन्द्रं ँवयोधसं ँवि॑शतिः)

Korvai with starting Words of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(स्वाद्वीं त्वाऽ – मी मदन्त पितरः – साम्राज्याय – पूतं पवित्रेणे वाज्य – मुषासानक्ता – बदरै – रधातामश्विना – देव इन्द्रो वनस्पतिः – पष्ठवाहं गां – देवी देवं ँवयोधसं चतुर्नवतिः)

First and Last Word 2nd Ashtakam 6th Prapaatakam :-

(स्वाद्वीन्त्वा – वेतु यज)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे द्वितीयाष्टके षष्ठः प्रपाठकः समाप्तः ॥

Details of Dasini & Vaakyams for Ashtakam 2 Prapaatakam 6 (TB 2.6)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	5	55
Anuvakam 2	3	38
Anuvakam 3	5	55
Anuvakam 4	6	64
Anuvakam 5	8	82
Anuvakam 6	5	53
Anuvakam 7	6	62
Anuvakam 8	4	44
Anuvakam 9	1	14
Anuvakam 10	6	66
Anuvakam 11	10	105
Anuvakam 12	4	48
Anuvakam 13	3	36
Anuvakam 14	6	66
Anuvakam 15	2	27
Anuvakam 16	2	27
Anuvakam 17	7	77
Anuvakam 18	4	44
Anuvakam 19	2	24
Anuvakam 20	5	55
Total →	94	1042

Appendix (of expansions)

T.B.2.6.3.4 "अग्न आयूꣳषि पवसे {3}", "ऽग्ने पवस्व{4}"

अग्न आयूꣳषि पवस आ सुवोर्जमिषं च नः ।

आरे बाधस्व दुच्छुनां ॥ {3}

अग्ने पवस्व स्वपा अस्मे वर्चः सुवीर्यं ।

दधत् पोषꣳ रयिं मयि ॥ {4}

(Appearing in **T.S.1.3.14.8**)

T.B.2.6.3.4 "पवमानः सुवर्जनः{5}" "पुनन्तु मा देवजनाः{6}"

पवमानः सुवर्जनः । पवित्रेण विचर्षणिः ।

यः पोता स पुनातु मा ॥ {5}

पुनन्तु मा देवजनाः । पुनन्तु मन वो धिया ।

पुनन्तु विश्व आयवः ॥ {6} (Both appearing in **T.B.1.4.8.1)**

T.B.2.6.3.4 "जातवेदः पवित्रवद्{7}" "यत्ते पवित्रमर्चिषि{8}"

जातवेदः पवित्रवत् । पवित्रेण पुनाहि मा । शुक्रेण देव दीद्यत् ।
अग्ने क्रत्वा क्रतूꣳरनु ॥ {7}

यत्ते पवित्र–मर्चिषि । अग्ने विततमन्तरा । ब्रह्म तेन पुनीमहे ॥ {8}

(Both appearing in **T.B.1.4.8.2)**

T.B.2.6.3.4 "उभाभ्यां देव सवितर्{9}" "वैश्वदेवी पुनती{10}"

उभाभ्यां देव सवितः । पवित्रेण सवेन च । इदं ब्रह्म पुनीमहे ॥ {9}

वैश्वदेवी पुनती देव्यागात् । यस्यै बह्वी–स्तनुवो वीतपृष्ठाः ।
तया मदन्तः सधमाद्येषु । वयꣳ स्याम पतयो रयीणाम् ॥ {10}

(Both appearing in **T.B.1.4.8.2)**

T.B.2.6.9.1 "आचर्.षणिप्रा{11}"

आचर्.षणिप्रा वृषभो जनानाम् । राजा कृष्टीनां पुरुहूत इन्द्रः ।
स्तुतः श्रवस्यन्नवसोपमद्रिक् । युक्त्वा हरी वृषणा ऽऽयाह्यर्वाङ् ॥ {11}

(Appearing in **T.B.2.4.3.11)**

T.B.2.6.9.1 "विवेष यन्मा{12}"

विवेष यन्मा धिषणा जजान स्तवै पुरा पार्यादिन्द्र महः ।
अꣳहसो यत्र पीपरद्यथा नो नावेव यान्त मुभये हवन्ते ॥ {12}

(Appearing in **T.S.1.6.12.3)**

T.B.2.6.9.1 "तꣳ सध्रीचीः{13}"

तꣳ सध्रीचीरूतयो वृष्णियानि । पौꣳस्यानि नियुतः सश्चुरिन्द्रम् ।
समुद्रं न सिन्धव उक्थशुष्माः । उरुव्यचसंगिर आविशन्ति ॥ {13}

(Appearing in **T.B.2.4.5.2)**

T.B.2.6.16.1 "उशन्तस्त्वा हवामह{14}"

उशन्तस्त्वा हवामह उशन्तः समिधीमहि ।
उशन्नुशत आ वह पितॄन् हविषे अत्तवे ॥ {14}

(Appearing in **T.S. 2.6.12.1)**

T.B.2.6.16.1 "आ नो अग्ने सुकेतुना{15}""त्वꣳ सोम महे भगं{16}"

आ नो अग्ने सुकेतुना । रयिं ँविश्वायुपोषसम् ।
मार्डीकं धेहि जीवसे ॥ {15}

त्वꣳ सोम महे भगम् । त्वं यून ऋतायते ।
दक्षं दधासि जीवसे ॥ {16}

(Both appearing in **T.B.2.4.5.3)**

T.B.2.6.16.1 "त्वꣳ सोम प्रचिकितो मनीषा{17}",
"त्वया हि नः पितरः सोम पूर्वे{18}"

त्वꣳ सोम प्रचिकितो मनीषा त्वꣳ रजिष्ठमनु नेषि पन्थां ।
तव प्रणीती पितरो न इन्दो देवेषु रत्नम भजन्त धीराः ॥ {17}

त्वया हि नः पितरः सोम पूर्वे कर्माणि चक्रुः पवमान धीराः ।
वन्वन्नवातः परिधीꣳ रपोर्णु वीरेभिरश्वैर्मघवा भवा नः ॥ {18}

(Both appearing in **T.S.2.6.12.1)**

T.B.2.6.16.1 "त्वꣳ सोम पितृभिः समँविदानः{19}"

त्वꣳ सोम पितृभिः सँविदानोऽनु द्यावापृथिवी आ ततन्थ ।
तस्मै त इन्दो हविषा विधेम वयꣳ स्याम पतयो रयीणां ॥ {19}

(Appearing in **T.S.2.6.12.2)**

T.B.2.6.16.1 "बर्.हिषदः पितर{20}", "आऽहं पितॄन्{21}", "उपहूताः पितरो{22}"

बर्.हिषदः पितर ऊत्यर्वागिमा वो हव्या चकृमा जुषध्वं ।
त आ गताऽवसा शं तमेनाथास्मभ्यꣳ शं योररपो दधात ॥ {20}

(Appearing in **T.S.2.6.12.2)**

आऽहं पितॄन्थ् सुविदत्राꣳ अविथ्सि नपातं च विक्रमणं च विष्णोः ।
बर्.हिषदो ये स्वधया सुतस्य भजन्त पित्वस्त इहाऽऽ गमिष्ठाः ॥ {21}

(Appearing in **T.S.2.6.12.3**)

उपहूताः पितरः सोम्यासो बर्.हिष्येषु निधिषु प्रियेषु ।
त आ गमन्तु त इह श्रुवन्त्वधि ब्रुवन्तु ते अवन्त्वस्मान् ॥ {22}

(Appearing in **T.S.2.6.12.3**)

T.B.2.6.16.1 "ऽग्निष्वात्ताः पितरः{23}"

अग्निष्वात्ताः पितर एह गच्छत सदः सदः सदत सुप्रणीतयः ।

अत्ता हवीꣳषि प्रयतानि बर्हिष्यथा रयिꣳ सर्ववीरं दधातन ॥ {23}

(Appearing in **T.S.2.6.12.2)**

T.B.2.6.16.2 "यदग्ने कव्यवाहन{24},

"त्वमग्न ईडितो जातवेदः{25}", "मातलीकव्यैः{26}"

यदग्ने कव्यवाहन पितॄन् यक्ष्यृतावृधः ।

प्र च हव्यानि वक्ष्यसि देवेभ्यश्च पितृभ्य आ ॥ {24]

त्वमग्न ईडितो जातवेदोऽवाड्ढव्यानि सुरभीणि कृत्वा ।

प्रादाः पितृभ्यः स्वधया ते अक्षन्नद्धि त्वं देव प्रयता हवीꣳषि । {25}

मातली कव्यैर्यमो अङ्गिरोभिर् बृहस्पतिर् ऋक्वभिर् वावृधानः ।

याꣳश्च देवा वावृधुर्ये च देवान्थ् स्वाहाऽन्ये

स्वधयाऽन्ये मदन्ति ॥ {26}

(The above 3 appearing in **T.S.2.6.12.5)**

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

2.7 द्वितीयाष्टके सप्तमः प्रपाठकः – सवा एकाहविशेषाः

2.7.1 अनुवाकं – बृहस्पतिसवः

T.B.2.7.1.1

त्रिवृथ्–स्तोमो भवति । ब्रह्मवर्चसं वै त्रिवृत् । ब्रह्मवर्चसमेवावरुन्धे ॥

अग्निष्टोमः सोमो भवति । ब्रह्मवर्चसं वा अग्निष्टोमः ।

ब्रह्मवर्चसमेवावरुन्धे ॥ रथंतरꣳ साम भवति ।

ब्रह्मवर्चसं वै रथन्तरम् । ब्रह्मवर्चसमेवावरुन्धे ॥

परिस्रजी होता भवति । **1 (10)**

T.B.2.7.1.2

अरुणो मिर्मिर–स्त्रिशुक्रः । एतद् वै ब्रह्मवर्चसस्य रूपम् ।

रूपेणैव ब्रह्मवर्चसमवरुन्धे ॥ बृहस्पति–रकामयत देवानां पुरोधां

गच्छेयमिति । स एतं बृहस्पतिसव–मपश्यत् । तमाऽहरत् ।

तेनायजत । ततो वै स देवानां पुरोधा–मगच्छत् ।

यः पुरोधाकामः स्यात् । स बृहस्पतिसवेन यजेत । **2 (10)**

T.B.2.7.1.3

पुरोधामेव गच्छति ॥ तस्य प्रातस्सवने सन्नेषु नाराशꣳसेषु ।

एकादश दक्षिणा नीयन्ते ।

एकादश माद्ध्यंदिने सवने सन्नेषु नाराशꣳसेषु ।

एकादश तृतीयसवने सन्नेषु नाराशꣳसेषु । त्रयस्त्रिꣳशथ्-संपद्यन्ते ।

त्रयस्त्रिꣳशद् वै देवताः । देवता एवावरुन्धे ॥ अश्व-श्चतुस्त्रिꣳशः ।

प्राजापत्यो वा अश्वः । **3 (10)**

T.B.2.7.1.4

प्रजापति-श्चतुस्त्रिꣳशो देवतानां । यावतीरेव देवताः ।

ता एवावरुन्धे ॥ कृष्णाजिनेऽभिषिञ्चति । ब्रह्मणो वा एतद्-रूपम् ।

यत् कृष्णाजिनम् । ब्रह्मवर्चसेनैवैनꣳ समर्द्धयति ॥

आज्येनाभिषिञ्चति । तेजो वा आज्यम् ।

तेज एवास्मिन् दधाति ( ) ॥ **4 (10)**

(होता भवति – यजेत – वा अश्वो – दधाति) (A1)

2.7.2 अनुवाकं – वैश्यसवः

T.B.2.7.2.1

यदाग्नेयो भवति । अग्निमुखा ह्यृद्धिः ॥ अथ यत् पौष्णः ।

पुष्टिर्वै पूषा । पुष्टिर्–वैश्यस्य । पुष्टिमेवावरुन्धे ॥ प्रसवाय सावित्रः ॥

अथ यत् त्वाष्ट्रः । त्वष्टा हि रूपाणि विकरोति ॥

निर्वरुणत्वाय वारुणः । **5 (10)**

T.B.2.7.2.2

अथो य एव कश्च सन्थ्सूयते । स हि वारुणः ॥ अथ यद् वैश्वदेवः ।

वैश्वदेवो हि वैश्यः ॥ अथ यन् मारुतः । मारुतो हि वैश्यः ॥

सप्तैतानि हवीꣳषि भवन्ति । सप्तगणा वै मरुतः ॥

पृश्निः पष्ठौही मारुत्यालभ्यते । विड्वै मरुतः ( ) ॥

विश एवैतन्–मद्ध्यतोऽभिषिच्यते । तस्माद् वा एष विशः प्रियः ।

विशो हि मद्ध्यतोऽभिषिच्यते ॥ ऋषभचर्मेऽद्ध्यभिषिञ्चति ।

स हि प्रजनयिता ॥ दद्ध्नाऽभिषिञ्चति । ऊग्वा अन्नाद्यं दधि ।

ऊर्जैवैन–मन्नाद्येन समर्द्धयति ॥ **6 (18)**

(वारुणो – विड्वै मरुतोऽष्टौ च) (A2)

2.7.3 अनुवाकं 3 – ब्राह्मणसवः

T.B.2.7.3.1

यदाग्नेयो भवति । आग्नेयो वै ब्राह्मणः ॥ अथ यथ् सौम्यः ।

सौम्यो हि ब्राह्मणः ॥ प्रसवायैव सावित्रः ॥ अथ यद् बार्.हस्पत्यः ।

एतद्वै ब्राह्मणस्य वाक्पतीयम् ॥ अथ यदग्नीषोमीयः ।

आग्नेयो वै ब्राह्मणः । तौ यदा सङ्गच्छेते । **7 (10)**

T.B.2.7.3.2

अथ वीर्यावत्तरो भवति ॥ अथ यथ् सारस्वतः ।

एतद्धि प्रत्यक्षं ब्राह्मणस्य वाक्पतीयम् ॥ निर्वरुणत्वायैव वारुणः ।

अथो य एव कश्च सन्थ्सूयते । स हि वारुणः ॥

अथ यद् द्यावापृथिव्यः । इन्द्रो वृत्राय वज्रमुदयच्छत् ।

तं द्यावापृथिवी नान्वमन्येताम् ।

तमेतेनैव भागधेयेना–न्वमन्येताम् । **8 (10)**

T.B.2.7.3.3

वज्रस्य वा एषोऽनुमानाय । अनुमतवज्रः सूयाता इति ॥

अष्टावेतानि हवीꣳषि भवन्ति । अष्टाक्षरा गायत्री ।

गायत्री ब्रह्मवर्चसम् । गायत्रियैव ब्रह्मवर्चसमवरुन्धे ॥

हिरण्येन घृत–मुत्पुनाति । तेजस एव रुचे ॥ कृष्णाजिनेऽभिषिञ्चति ।

ब्रह्मणो वा एतदृख्सामयो रूपम् ( ) । यत् कृष्णाजिनम् ।

ब्रह्मन्नेवैन–मृख्सामयो–रद्ध्यभिषिञ्चति ॥

घृतेना–भिषिञ्चति । तथा वीर्यावत्तरो भवति ॥ **9 (14)**

(सङ्गच्छेते – भागधेयेनान्वमन्येताꣳ – रूपं चत्वारि च) (A3)

2.7.4 अनुवाकं 4 – सोमसवः

T.B.2.7.4.1

न वै सोमेन सोमस्य सवोऽस्ति । हतो ह्येषः । अभिषुतो ह्येषः ।

न हि हतः सूयते । सौमीꣳ सूतवशामालभते । सोमो वै रेतोधाः ।

रेत एव तद्–दधाति ॥ सौम्यर्चा ऽभिषिञ्चति । रेतोधा ह्येषा ।

रेतः सोमः ( ) । रेत एवास्मिन् दधाति ॥

यत् किञ्च राजसूयमृते सोमम् । तथ् सर्वं भवति ॥

अषाढं युत्सु पृतनासु पप्रिम् । सुवर्.षामप्स्वां वृजनस्य गोपाम् ।

भरेषुजाꣳ सुक्षितिꣳ सुश्रवसम् । जयन्तं त्वामनु मदेम सोम ॥ **10 (17)**

(रेतः सोमः सप्त च) (A4)

2.7.5 अनुवाकं 5 – पृथिसवः

T.B.2.7.5.1

यो वै सोमेन सूयते । स देवसवः । यः पशुना सूयते । स देवसवः ।

य इष्ट्या सूयते । स मनुष्यसवः । एतं ँवै पृथये देवाः प्रायच्छन् ।

ततो वै सोऽप्यारण्यानां पशूना–मसूयत ।

यावतीः कियतीश्च प्रजा वाचं ँवदन्ति ।

तासाᳬ सर्वासाᳬ सूयते । **11 (10)**

T.B.2.7.5.2

य एतेन यजते । य उ चैनमेवं ँवेद ॥ नाराशᳬस्यर्चा ऽभिषिञ्चति ।

मनुष्या वै नराशᳬसः । निह्नुत्य वावैतत् । अथाभिषिञ्चति ॥

यत् किञ्च राजसूय–मनुत्तरवेदीकम् । तथ् सर्वं भवति ॥

ये मे पञ्चाशतं ददुः । अश्वानाᳬ सधस्तुतिः ( ) ।

द्युमदग्ने महि श्रवः । बृहत् कृधि मघोनाम् ।

नृवदमृत नृणाम् ॥ **12 (13)** ***(सूयते – सधस्तुतिस्त्रीणि च) (A5)***

2.7.6 अनुवाकं 6 – गोसवः

T.B.2.7.6.1

एष गोसवः । षट्त्रिꣳश उक्थ्यो बृहथ्सामा ।

पवमाने कण्वरथन्तरं भवति ॥ यो वै वाजपेयः । स सम्राट्थ्सवः ।

यो राजसूयः । स वरुणसवः । प्रजापतिः स्वाराज्यं परमेष्ठी ।

स्वाराज्यं गौरेव ॥ गौरिव भवति । **13 (10)**

T.B.2.7.6.2

य एतेन यजते । य उ चैनमेवं ँवेद ॥ उभे बृहद्रथन्तरे भवतः ।

तद्धि स्वाराज्यम् ॥ अयुतं दक्षिणाः । तद्धि स्वाराज्यम् ॥

प्रतिधुषा ऽभिषिञ्चति । तद्धि स्वाराज्यम् ॥

अनुद्धते वेद्यै दक्षिणत आहवनीयस्य बृहतः स्तोत्रं प्रत्यभिषिञ्चति ।

इयं ँवाव रथन्तरम् । **14 (10)**

T.B.2.7.6.3

असौ बृहत् । अनयोरेवैन–मनन्तर्.हित–मभिषिञ्चति ॥

पशुस्तोमो वा एषः । तेन गोसवः । षट्त्रिꣳशः सर्वः ॥

रेवज्जातः सहसा वृद्धः । क्षत्राणां क्षत्रभृत्तमो वयोधाः ।

महान् महित्वे तस्तभानः । क्षत्रे राष्ट्रे च जागृहि ।

प्रजापतेस्त्वा परमेष्ठिनः स्वाराज्येनाभिषिञ्चा–मीत्याह ( ) ॥

स्वाराज्य–मेवैनं गमयति ॥ **15 (11)**

(इव भवति – रथन्तर – माहैकं च) (A6)

2.7.7 **अनुवाकं 7 – ओदनसवमन्त्राः**

T.B.2.7.7.1

सिꣳहे व्याघ्र उत या पृदाकौ । त्विषिरग्नौ ब्राह्मणे सूर्ये या ।

इन्द्रं ँया देवी सुभगा जजान । सा न आगन् वर्चसा सम्ँविदाना ॥

या राजन्ये दुन्दुभावायतायाम् । अश्वस्य क्रन्द्ये पुरुषस्य मायौ ।

इन्द्रं ँया देवी सुभगा जजान । सा न आगन् वर्चसा सम्ँविदाना ॥

या हस्तिनि द्वीपिनि या हिरण्ये ।

त्विषि–रश्वेषु पुरुषेषु गोषु । **16 (10)**

T.B.2.7.7.2

इन्द्रं ँया देवी सुभगा जजान । सा न आगन् वर्चसा सम्ँविदाना ॥

रथे अक्षेषु वृषभस्य वाजे । वाते पर्जन्ये वरुणस्य शुष्मे ।

इन्द्रं ँया देवी सुभगा जजान । सा न आगन् वर्चसा सम्ँविदाना ॥

राडसि विराडसि । सम्राडसि स्वराडसि ॥

इन्द्राय त्वा तेजस्वते तेजस्वन्तꣳ श्रीणामि ।

इन्द्राय त्वौजस्वत ओजस्वन्तꣳ श्रीणामि । **17 (10)**

T.B.2.7.7.3

इन्द्राय त्वा पयस्वते पयस्वन्तꣳ श्रीणामि ।

इन्द्राय त्वाऽऽयुष्मत आयुष्मन्तꣳ श्रीणामि ॥ तेजोऽसि ।

तत् ते प्रयच्छामि । तेजस्वदस्तु मे मुखम् ।

तेजस्वच्छिरो अस्तु मे । तेजस्वान्. विश्वतः प्रत्यङ् ।

तेजसा संपिपृग्धि मा ॥ ओजोऽसि । तत् ते प्रयच्छामि । **18 (10)**

T.B.2.7.7.4

ओजस्वदस्तु मे मुखम् । ओजस्वच्छिरो अस्तु मे ।

ओजस्वान्. विश्वतः प्रत्यङ् । ओजसा संपिपृग्धि मा ॥ पयोऽसि ।

तत्ते प्रयच्छामि । पयस्वदस्तु मे मुखम् । पयस्वच्छिरो अस्तु मे ।

पयस्वान्. विश्वतः प्रत्यङ् । पयसा संपिपृग्धि मा ॥ **19 (10)**

T.B.2.7.7.5

आयुरसि । तत् ते प्रयच्छामि । आयुष्मदस्तु मे मुखम् ।

आयुष्मच्छिरो अस्तु मे । आयुष्मान्. विश्वतः प्रत्यङ् ।

आयुषा संपिपृग्धि मा ॥ इममग्न आयुषे वर्चसे कृधि ।

प्रियꣳ रेतो वरुण सोम राजन्न् । मातेवास्मा अदिते शर्म यच्छ ।

विश्वे देवा जरदष्टिर्यथा ऽसत् ॥ **20 (10)**

T.B.2.7.7.6

आयुरसि विश्वायुरसि । सर्वायुरसि सर्वमायुरसि ॥

यतो वातो मनो जवाः । यतः क्षरन्ति सिन्धवः ।

तासां त्वा सर्वासाꣳ रुचा । अभिषिञ्चामि वर्चसा ॥

समुद्र इवासि गह्मना । सोम इवास्यदाभ्यः ।

अग्निरिव विश्वतः प्रत्यङ् । सूर्य इव ज्योतिषा विभूः ॥ **21 (10)**

T.B.2.7.7.7

अपां ँयो द्रवणे रसः । तमहमस्मा आमुष्यायणाय ।

तेजसे ब्रह्मवर्चसाय गृह्णामि । अपां ँय ऊर्मौ रसः ।

तमहमस्मा आमुष्यायणाय । ओजसे वीर्याय गृह्णामि ।

अपां ँयो मद्ध्यतो रसः । तमहमस्मा आमुष्यायणाय ।

पुष्ट्यै प्रजननाय गृह्णामि । अपां ँयो यज्ञियो रसः ( ) ।

तमहमस्मा आमुष्यायणाय ।

आयुषे दीर्घायुत्वाय गृह्णामि ॥ **22 (12)**

(गोष् – वोजस्वन्त७ श्रीणा – म्योजोऽसि तत्ते प्रयच्छामि – पयसा संपिपृग्धि मा–सद् – विभूर् – यज्ञियो रसो द्वे च) (A7)

2.7.8 अनुवाकं 8 – ओदनसवगता स्थारोहणमन्त्राः

T.B.2.7.8.1

अभिप्रेहि वीरयस्व । उग्रश्चेत्ता सपत्नहा ॥

आतिष्ठ मित्रवर्द्धनः । तुभ्यं देवा अधिब्रवन् ॥

"अङ्कौ न्यङ्कावभित{27}" "आतिष्ठ वृत्रहन्–रथम्{28}" ॥

आतिष्ठन्तं परि विश्वे अभूषन् ।

श्रियं ँवसानश्चरति स्वरोचाः । महत्–तदस्यासुरस्य नाम ।

आ विश्वरूपो अमृतानि तस्थौ ॥

अनु त्वेन्द्रो मदत्वनु बृहस्पतिः । **23 (10)**

T.B.2.7.8.2

अनु सोमो अन्वग्निरावीत् । अनु त्वा विश्वे देवा अवन्तु ।

अनु सप्त राजानो य उताभिषिक्ताः ॥ अनु त्वा मित्रावरुणाविहावतम् ।

अनु द्यावापृथिवी विश्वशंभू । सूर्यो अहोभिरनु त्वाऽवतु ।

चन्द्रमा नक्षत्रैरनु त्वाऽवतु ॥ द्यौश्च त्वा पृथिवी च प्रचेतसा ।

शुक्रो बृहद्–दक्षिणा त्वा पिपर्तु ।

अनु स्वधा चिकिताꣳ सोमो अग्निः ( ) ।

आऽयं पृणक्तु रजसी उपस्थम् ॥ **24 (11)**

(बृहस्पतिः – सोमो अग्निरेकं च) (A8)

2.7.9 अनुवाकं 9 – ओदनसवः

T.B.2.7.9.1

प्रजापतिः प्रजा असृजत । ता अस्माथ्–सृष्टाः पराचीरायन्न् ।

स एतं प्रजापतिरोदन–मपश्यत् । सोऽन्नं भूतोऽतिष्ठत् ।

ता अन्यत्रान्नाद्य-मवित्त्वा । प्रजापतिं प्रजा उपावर्तन्त ।

अन्नमेवैनं भूतं पश्यन्तीः प्रजा उपावर्तन्ते । य एतेन यजते ।

य उ चैनमेवं वेद ॥ सर्वाण्यन्नानि भवन्ति । **25 (10)**

T.B.2.7.9.2

सर्वे पुरुषाः । सर्वाण्येवान्नान्यवरुन्धे । सर्वान् पुरुषान् ॥

राडसि विराडसीत्याह । स्वाराज्यमेवैनं गमयति ॥ यद्धिरण्यं ददाति ।

तेजस्तेनावरुन्धे । यत्तिसृधन्वम् । वीर्यं तेन । यदष्ट्राम् । **26 (10)**

T.B.2.7.9.3

पुष्टिं तेन । यत्–कमण्डलुम् । आयुष्टेन ॥ यद्धिरण्यमाबद्ध्नाति ।

ज्योतिर्वै हिरण्यम् । ज्योतिरेवास्मिन्–दधाति ।

अथो तेजो वै हिरण्यम् । तेज एवात्मन् धत्ते ॥ यदोदनं प्राश्नाति ।

एतदेव सर्वमवरुद्ध्य । **27 (10)**

T.B.2.7.9.4

तदस्मिन्–नेकधाऽधात् ॥ रोहिण्यां कार्यः । यद्ब्राह्मण एव रोहिणी ।

तस्मादेव । अथो वर्ष्मैवैनꣳ समानानां करोति ॥ उद्यता सूर्येण कार्यः ।

उद्यन्तं ँवा एतꣳ सर्वाः प्रजाः प्रतिनन्दन्ति ॥

दिदृक्षेण्यो दर्शनीयो भवति । य एवं ँवेद ॥

ब्रह्मवादिनो वदन्ति । **28 (10)**

T.B.2.7.9.5

अवेत्योऽवभृथा(3) ना(3) इति । यद्–दर्भपुञ्जीलैः पवयति ।

तथ् स्विदेवावैति । तन्नावैति ॥ त्रिभिः पवयति । त्रय इमे लोकाः ।

एभिरेवैनँ लोकैः पवयति । अथो अपां वा एतत् तेजो वर्चः ।

यद्–दर्भाः । यद्–दर्भपुञ्जीलैः पवयति ( ) ।

अपामेवैनं तेजसा वर्चसाऽभिषिञ्चति ॥ **29 (11)**

(भव – न्त्यष्ट्रा – मवरुद्ध्य – वदन्ति – दर्भा यद् दर्भपुञ्जीलैः पवयत्येकं च) (A9)

2.7.10 अनुवाकं 10 – पञ्चशारदीयविधिः

T.B.2.7.10.1

प्रजापतिरकामयत बहोर्भूयान्थ्–स्यामिति ।

स एतं पञ्चशारदीय–मपश्यत् । तमाऽहरत् । तेनायजत ।

ततो वै स बहोर्भूया–नभवत् । यः कामयेत बहोर्भूयान्थ्–स्यामिति ।

स पञ्चशारदीयेन यजेत । बहोरेव भूयान् भवति ॥

मरुथ् स्तोमो वा एषः ।

मरुतो हि देवानां भूयिष्ठाः ॥ **30 (10)**

T.B.2.7.10.2

बहुर्भवति । य एतेन यजते । य उ चैनमेवं ँवेद ॥

पञ्चशारदीयो भवति । पञ्च वा ऋतवः सम्ँवथ्सरः ।

ऋतुष्वेव सँवथ्सरे प्रतितिष्ठति । अथो पञ्चाक्षरा पङ्क्तिः ।

पाङ्क्तो यज्ञः । यज्ञमेवावरुन्धे ॥ सप्तदशꣳ स्तोमा नातियन्ति ( ) ।

सप्तदशः प्रजापतिः । प्रजापतेराप्त्यै ॥ **31 (12)**

(भूयिष्ठा – यन्ति द्वे च) (A10)

2.7.11 अनुवाकं 11 – पञ्चशारदीयगतपशुविधिः

T.B.2.7.11.1

अगस्त्यो मरुद्भ्य उक्ष्णः प्रौक्षत् । तानिन्द्र आदत्त ।

त एनं ँवज्र–मुद्यत्याभ्यायन्त ।

तानगस्त्य–श्चैवेन्द्रश्च कयाशुभीयेनाशमयताम् ।

ताञ्छान्ता–नुपाह्वयत । यत् कयाशुभीयं भवति शान्त्यै ॥

तस्मादेत ऐन्द्रा मारुता उक्षाणः सवनीया भवन्ति ।

त्रयः प्रथमेऽहन्नालभ्यन्ते ।

एवं द्वितीये । एवं तृतीये । **32 (10)**

T.B.2.7.11.2

एवं चतुर्थे । पञ्चोत्तमेऽहन्नालभ्यन्ते । वर्.षिष्ठमिव ह्येतदहः ॥

वर्.षिष्ठः समानानां भवति । य एतेन यजते । य उ चैनमेवं वेद ॥

स्वाराज्यं वा एष यज्ञः ।

एतेन वा एकयावा कान्दमः स्वाराज्य–मगच्छत् ॥

स्वाराज्यं गच्छति । य एतेन यजते । **33 (10)**

T.B.2.7.11.3

य उ चैनमेवं वेद ॥ मारुतो वा एष स्तोमः ।

एतेन वै मरुतो देवानां भूयिष्ठा अभवन्न् । भूयिष्ठः समानानां भवति ।

य एतेन यजते । य उ चैनमेवं वेद ॥ पञ्चशारदीयो वा एष यज्ञः ।

आ पञ्चमात्–पुरुषादन्नमत्ति । य एतेन यजते ।

य उ चैनमेवं वेद ( ) ॥

सप्तदशꣳ स्तोमा नातियन्ति । सप्तदशः प्रजापतिः ।

प्रजापतेरेव नैति ॥ **34 (13)**

(तृतीयं – गच्छति य एतेन यजते – ऽत्ति य एतेन यजते य उ चैनमेवं वेद त्रीणि च) (A11)

Special Korvai

(अगस्त्यः स्वाराज्यं मारुतः पञ्चशारदीयो वा एष यज्ञः सप्तदशं प्रजापतेरेव नैति)

2.7.12 अनुवाकं 12 – अग्निष्टुद्यागे ग्रहाणां पुरोरुचः

T.B.2.7.12.1

अस्याजरासो दमा मरित्राः । अर्चद्धूमासो अग्नयः पावकाः ।

श्चिचीचयः श्वात्रासो भुरण्यवः । वनर्.षदो वायवो न सोमाः ॥

यजा नो मित्रावरुणा । यजा देवाꣳ ऋतं बृहत् ।

अग्ने यक्षि स्वं दमम् ॥ अश्विना पिबतꣳ सुतम् ।

दीद्यग्नी शुचिव्रता । ऋतुना यज्ञवाहसा ॥ **35 (10)**

T.B.2.7.12.2

द्वे विरूपे चरतः स्वर्थे । अन्याऽन्या वत्स–मुपधापयेते ।

हरिरन्यस्यां भवति स्वधावान् । शुक्रो अन्यस्यां ददृशे सुवर्चाः ॥

पूर्वापरं चरतो माययैतौ । शिशू क्रीडन्तौ परियातो अद्ध्वरम् ।

विश्वान्यन्यो भुवनाऽभिचष्टे । ऋतूनन्यो विदधज्जायते पुनः ॥

त्रीणि शता त्रीषहस्राण्यग्निम् ।

त्रिꣳशच्च देवा नव चासपर्यन् । **36 (10)**

T.B.2.7.12.3

औक्षन्–घृतैरा–स्तृणन्–बर्.हिरस्मै । आदिद्धोतारं न्यषादयन्त ॥

अग्निनाऽग्निः समिद्ध्यते । कविर्–गृहपतिर्युवा ।

हव्यवाड्–जुह्वास्यः ॥ अग्निर्–देवानां जठरम् ।

पूतदक्षः कविक्रतुः । देवो देवेभिरागमत् ॥

अग्निश्रियो मरुतो विश्वकृष्टयः ।

आ त्वेषमुग्रमव ईमहे वयम् । **37 (10)**

T.B.2.7.12.4

ते स्वानिनो रुद्रिया वर्.षनिर्णिजः । सिꣳहा न हेषक्रतवः सुदानवः ॥

यदुत्तमे मरुतो मद्ध्यमे वा । यद्वाऽवमे सुभगासो दिविष्ठ ।

ततो नो रुद्रा उत वाऽन्वस्य । अग्ने वित्ताद्धविषो यद्यजामः ॥

ईडे अग्निꣳ स्ववसं नमोभिः । इह प्रसप्तो विचयत्कृतं नः ।

रथैरिव प्रभरे वाजयद्भिः ।

प्रदक्षिणिन्–मरुताꣳ स्तोममृद्ध्याम् ॥ **38 (10)**

T.B.2.7.12.5

श्रुधि श्रुत्कर्ण वह्निभिः । देवैरग्ने सयावभिः ।

आसीदन्तु बर्.हिषि । मित्रो वरुणो अर्यमा ।

प्रातर्यावाणो अद्ध्वरम् ॥ विश्वेषा–मदितिर्–यज्ञियानाम् ।

विश्वेषा–मतिथिर्–मानुषाणाम् । अग्निर्–देवानामव आवृणानः ।

सुमृडीको भवतु विश्ववेदाः ॥ त्वे अग्ने सुमतिं भिक्षमाणाः । **39 (10)**

T.B.2.7.12.6

दिवि श्रवो दधिरे यज्ञियासः । नक्ता च चक्रुरुषसा विरूपे ।

कृष्णं च वर्णमरुणं च सन्धुः ॥ त्वामग्न आदित्यास आस्यम् ।

त्वां जिह्वा॑ शुचयश्चक्रिरे कवे । त्वा॑ रातिषाचो अद्ध्वरेषु सश्चिरे ।

त्वे देवा हवि–रदन्त्याहुतम् ॥ नि त्वा यज्ञस्य साधनम् ।

अग्ने होतार–मृत्विजम् । वनुष्वद्–देव धीमहि प्रचेतसम् ( ) ।

जीरं दूतममर्त्यम् ॥ **40 (11)** *(यज्ञवाहसा – ऽसपर्यन् – वय – मृद्ध्यां – भिक्षमाणाः – प्रचेतसमेकं च) (A12)*

2.7.13 अनुवाकं 13 – इन्द्रस्तुद्यागे ग्रहाणां पुरोरुचः

T.B.2.7.13.1

तिष्ठा हरी रथ आ युज्यमाना याहि । वायुर्न नियुतो नो अच्छ ।
पिबास्यन्धो अभिसृष्टो अस्मे । इन्द्र स्वाहा ररिमा ते मदाय ॥
कस्य वृषा सुते सचा । नियुत्वान् वृषभो रणत् ।
वृत्रहा सोमपीतये ॥ इन्द्रं वयं महाधने । इन्द्रमर्भे हवामहे ।
युजं वृत्रेषु वज्रिणम् ॥ **41 (10)**

T.B.2.7.13.2

द्वितायो वृत्रहन्तमः । विद इन्द्रः शतक्रतुः । उप नो हरिभिः सुतम् ॥
स सूर आ जनयञ्ज्योति–रिन्द्रम् । अया धिया तरणि–रद्रिबर्.हाः ।
ऋतेन शुष्मी–नवमानो अर्कैः । व्युस्रिधो अस्रो अद्रिर्बिभेद ॥
उत त्यदाश्वश्वियम् । यदिन्द्र नाहुषीष्वा ।
अग्रे विक्षु प्रतीदयत् ॥ **42 (10)**

T.B.2.7.13.3

भरेष्विन्द्रꣳ सुहवꣳ हवामहे । अꣳहोमुचꣳ सुकृतं दैव्यञ्जनम् ।
अग्निं मित्रं वरुणꣳ सातये भगम् । द्यावापृथिवी मरुतः स्वस्तये ॥

महि क्षेत्रं पुरुश्चन्द्रं विविद्वान् । आदित् सखिभ्यश्च रथꣳ समैरत् ।

इन्द्रो नृभिरजनद्–दीद्यानः साकम् । सूर्यमुषसं गातुमग्निम् ॥

उरुं नो लोक–मनुनेषि विद्वान् ।

सुवर्व–ज्ज्योतिरभयꣳ स्वस्ति । **43 (10)**

T.B.2.7.13.4

ऋष्वा त इन्द्र स्थविरस्य बाहू । उपस्थेयाम शरणा बृहन्ता ॥

आ नो विश्वाभिरूतिभिः सजोषाः । ब्रह्म जुषाणो हर्यश्व याहि ।

वरीवृजथ् स्थविरेभिः सुशिप्र । अस्मे दधद्–वृषणꣳ शुष्ममिन्द्र ॥

इन्द्राय गाव आशिरम् । दुदुह्रे वज्रिणे मधु । यथ् सीमुपह्वरेऽविदत् ॥

तास्ते वज्रिन् धेनवो जोजयुर्नः ( ) । **44 (10)**

T.B.2.7.13.5

गभस्तयो नियुतो विश्ववाराः । अहरहर्भूय इज्जोगुवानाः ।

पूर्णा इन्द्र क्षुमतो भोजनस्य ॥ इमां ते धियं प्रभरे महो महीम् ।

अस्य स्तोत्रे धिषणा यत्त आनजे ।

तमुथ्सवे च प्रसवे च सासहिम् ।

इन्द्रं देवासः शवसा मदन्ननु ॥ **45 (7)**

(वज्रिण – मयथ् – स्वस्ति – जोजयुर्नः – +सप्त च) (A13)

2.7.14 अनुवाकं 14 – अप्तोर्यामाविधिः

T.B.2.7.14.1

प्रजापतिः पशूनसृजत । तेऽस्माथ् सृष्टाः पराञ्च आयन् ।

तानग्निष्टोमेन नाप्नोत् । तानुक्थ्येन नाप्नोत् ।

तान्थ् षोडशिना नाप्नोत् । तान्रात्रिया नाप्नोत् ।

तान्थ् सन्धिना नाप्नोत् । सोऽग्निमब्रवीत् । इमान्म ईफ्सेति ।

तानग्निस्त्रिवृता स्तोमेन नाप्नोत् । **46 (10)**

T.B.2.7.14.2

स इन्द्रमब्रवीत् । इमान्म ईफ्सेति ।

तानिन्द्रः पञ्चदशेन स्तोमेन नाप्नोत् । स विश्वान् देवा–नब्रवीत् ।

इमान्म ईफ्सतेति । तान्. विश्वे देवाः सप्तदशेन स्तोमेन नाप्नुवन्न् ।

स विष्णुमब्रवीत् । इमान्म ईफ्सेति ।

तान्. विष्णुरेकविꣳशेन स्तोमेनाप्नोत् ।

वारवन्तीयेनावारयत ( ) । **47 (10)**

T.B.2.7.14.3

इदं ँविष्णुर् विचक्रम इति व्यक्रमत ॥

यस्मात् पशवः प्र प्रेव भ्रꣳशेरन्न् । स एतेन यजेत ॥ यदाप्नोत् ।

तदप्तोर्यामस्या–प्तोर्यामत्वम् ॥ एतेन वै देवा जैत्वानि जित्वा ।

यं काम–मकामयन्त तमाप्नुवन्न् ।

यं कामं कामयते । तमेतेनाप्नोति ॥ **48 (9)**

(स्तोमेन नाप्नो – दवारयत – +नव च) (A14)

2.7.15 अनुवाकं 15 – राजाभिषेकः

T.B.2.7.15.1

व्याघ्रोऽयमग्नौ चरति प्रविष्टः । ऋषीणां पुत्रो अभिशस्तिपा अयम् ।

नमस्कारेण नमसा ते जुहोमि । मा देवानां मिथुया कर्म भागम् ॥

सावीर्.हि देव प्रसवाय पित्रे । वर्ष्माणमस्मै वरिमाणमस्मै ।

अथास्मभ्यꣳ सवितः सर्वताता । दिवे दिव आसुवा भूरिपश्चः ॥

भूतो भूतेषु चरति प्रविष्टः । स भूताना–मधिपतिर्–बभूव । **49 (10)**

T.B.2.7.15.2

तस्य मृत्यौ चरति राजसूयम् । स राजा राज्य–मनुमन्यतामिदम् ॥

येभिः शिल्पैः पप्रथाना–मदृꣳहत् ।

येभिर् द्या–मभ्यपिꣳशत्–प्रजापतिः ।

येभिर्वाचं विश्वरूपाꣳ समव्ययत् ।

तेनेममग्न इह वर्चसा समङ्ग्धि ॥ येभि–रादित्य–स्तपति प्रकेतुभिः ।

येभिः सूर्यो ददृशे चित्रभानुः । येभिर्वाचं पुष्कलेभि–रव्ययत् ।

तेनेममग्न इह वर्चसा समङ्ग्धि ॥ **50 (10)**

T.B.2.7.15.3

आऽयं भातु शवसा पञ्च कृष्टीः । इन्द्र इव ज्येष्ठो भवतु प्रजावान् ।

अस्मा अस्तु पुष्कलं चित्रभानु । आऽयं पृणक्तु रजसी उपस्थम् ॥

यत्ते शिल्पं कश्यप रोचनावत् । इन्द्रियावत्–पुष्कलं चित्रभानु ।

यस्मिन्थ् सूर्या अर्पिताः सप्त साकम् ।

तस्मिन्–राजान–मधिविश्रयेमम् ॥ द्यौरसि पृथिव्यसि ॥

व्याघ्रो वैयाघ्रेऽधि । **51 (10)**

T.B.2.7.15.4

विश्रयस्व दिशो महीः । विशस्त्वा सर्वा वाञ्छन्तु ।

मा त्वद्–राष्ट्रमधिभ्रशत् ॥ या दिव्या आपः पयसा संबभूवुः ।

या अन्तरिक्ष उत पार्थिवीर्याः । ता सां त्वा सर्वासाꣳ रुचा ।

अभिषिञ्चामि वर्चसा । अभि त्वा वर्चसा सिचं दिव्येन ।

पयसा सह । यथाऽऽसा राष्ट्रवर्द्धनः । **52 (10)**

T.B.2.7.15.5

तथा त्वा सविता करत् । इन्द्रं विश्वा अवीवृधन् ।

समुद्रव्यचसं गिरः । रथीतमꣳ रथीनाम् ।

वाजानाꣳ सत्पतिं पतिम् ।

वसवस्त्वा पुरस्ता–दभिषिञ्चन्तु गायत्रेण छन्दसा ।

रुद्रास्त्वा दक्षिणतोऽभिषिञ्चन्तु त्रैष्टुभेन छन्दसा ।

आदित्यास्त्वा पश्चादभिषिञ्चन्तु जागतेन छन्दसा ।

विश्वे त्वा देवा उत्तरतोऽभिषिञ्चन्–त्वानुष्टुभेन छन्दसा ।

बृहस्पति–स्त्वोपरिष्टा–दभिषिञ्चतु पाङ्क्तेन छन्दसा ॥ **53 (10)**

T.B.2.7.15.6

अरुणं त्वा वृकमुग्रं खजं करम् । रोचमानं मरुतामग्रे अर्चिषः ।

सूर्यवन्तं मघवानं विषासहिम् । इन्द्रमुक्थ्येषु नामहूतमꣳ हुवेम ॥

प्र बाहवा सिसृतं जीवसे नः । आ नो गव्यूति–मुक्षतं घृतेन ।

आ नो जने श्रवयतं युवाना । श्रुतं मे मित्रावरुणा हवेमा ॥

इन्द्रस्य ते वीर्यकृतः । बाहू उपावहरामि ( ) ॥ **54 (10)**

(बभू – वाव्ययत् तेनेममग्न इह वर्चसा समङ्ग्धि – वैयाघ्रेऽधि – राष्ट्रवर्द्धनः – पाङ्क्तेन छन्दसो – पावहरामि) (A15)

2.7.16 अनुवाकं 16 – राजाभिषेकाङ्गं रथारोहणम्

T.B.2.7.16.1

अभि प्रेहि वीरयस्व । उग्रश्चेत्ता सपत्नहा ॥ आतिष्ठ वृत्रहन्तमः ।

तुभ्यं देवा अधिब्रुवन्न् ॥ अङ्कौ न्यङ्कावभितो रथं यौ ।

ध्वान्तं वाताग्र–मनुसञ्चरन्तौ । दूरे हेति–रिन्द्रियावान् पतत्री ।

ते नोऽग्नयः पप्रयः पारयन्तु ॥ नमस्त ऋषे गद ।

अव्यथायै **(अव्यधायै)** त्वा स्वधायै त्वा । **55 (10)**

T.B.2.7.16.2

मा न इन्द्राभित–स्त्वदूष्वारिष्टासः । एवा ब्रह्मन् तवेदस्तु ॥

तिष्ठा रथे अधि यद्–वज्रहस्तः ॥ आ रश्मीन् देव युवसे स्वश्वः ॥

"आतिष्ठ वृत्रहन् {29}", "नातिष्ठन्तं परि {30}" ।

"अनु त्वेन्द्रो मद {31]". "त्वनु त्वा मित्रावरुणौ {32}" ॥

द्यौश्च त्वा पृथिवी च प्रचेतसा । शुक्रो बृहद्–दक्षिणा त्वा पिपर्तु ।

अनु स्वधा चिकिताᳬ सोमो अग्निः ।

अनु त्वाऽवतु सविता सवेन ॥ **56 (10)**

T.B.2.7.16.3

इन्द्रँ विश्वा अवीवृधन् । समुद्रव्यचसं गिरः । रथीतमᳬ रथीनाम् ।

वाजानाᳬ सत्पतिं पतिम् ॥ परि मा सेन्या घोषाः ।

ज्यानाँ वृञ्जन्तु गृद्ध्नवः । मेथिष्ठाः पिन्वमाना इह ।

मां गोपतिमभि समँविशन्तु ॥ तन्मेऽनुमति–रनुमन्यताम् ।

तन्माता पृथिवी तत् पिता द्यौः । **57 (10)**

T.B.2.7.16.4

तद्ग्रावाणः सोमसुतो मयोभुवः । तदश्विना शृणुतꣳ सौभगा युवम् ॥

"**अवते हेड {33}**", "**उदुत्तमम् {34}**" ॥ एना व्याघ्रं परिषस्वजानाः ।

सिꣳहꣳ हिन्वन्ति महते सौभगाय । समुद्रं न सुहवं तस्थिवाꣳसम् ।

मर्मृज्यन्ते द्वीपिन–मप्स्वन्तः ॥ उदसावेतु सूर्यः । उदिदं मामकं वचः ।

उदिहि देव सूर्य ( ) । सह वग्नुना मम । अहं वाचो विवाचनम् ।

मयि वागस्तु धर्णसिः । यन्तु नदयो वर्षन्तु पर्जन्याः ।

सुपिप्पला ओषधयो भवन्तु ॥ अन्नवता–मोदनवता–मामिक्षवताम् ।

एषाꣳ राजा भूयासम् ॥ **58 (17)**

(स्वधायै त्वा – सवेन – द्यौः – सूर्य सप्त च) (A16)

2.7.17 अनुवाकं 17 – राजाभिषेकाङ्गं वपनम्

T.B.2.7.17.1

ये केशिनः प्रथमाः सत्रमासत । येभिराभृतं यदिदं विरोचते ।

तेभ्यो जुहोमि बहुधा घृतेन । रायस्पोषेणेमं वर्चसा सꣳसृजाथ ॥

नर्ते ब्रह्मणस्तपसो विमोकः । द्विनाम्नी दीक्षा वशिनी ह्युग्रा ।

प्रकेशाः सुवते काण्डिनो भवन्ति । तेषां ब्रह्मेदीशे वपनस्य नान्यः ॥

आरोह प्रोष्ठं विषहस्व शत्रून् । अवास्राग्दीक्षा वशिनी ह्युग्रा । **59 (10)**

T.B.2.7.17.2

देहि दक्षिणां प्रतिरस्वायुः । अथा मुच्यस्व वरुणस्य पाशात् ॥

येनावपथ् सविता क्षुरेण । सोमस्य राज्ञो वरुणस्य विद्वान् ।

तेन ब्रह्माणो वपतेद–मस्योर्जेमम् । रय्या वर्चसा सꣳसृजाथ ॥

मा ते केशाननु गाद् वर्च एतत् । तथा धाता करोतु ते ।

तुभ्यमिन्द्रो बृहस्पतिः । सविता वर्च आदधात् ॥ **60 (10)**

T.B.2.7.17.3

तेभ्यो निधानं बहुधा व्यैच्छन्न् । अन्तरा द्यावापृथिवी अपः सुवः ।

दर्भस्तम्बे वीर्यकृते निधाय । पौꣳस्येनेमं वर्चसा सꣳसृजाथ ॥

बलं ते बाहुवोः सविता दधातु । सोमस्त्वाऽनक्तु पयसा घृतेन ।

स्त्रीषु रूपमश्विनैतन् निधत्तम् । पौꣳस्येनेमं वर्चसा सꣳसृजाथ ॥

यथ् सीमन्तं कङ्कतस्ते लिलेख । यद्वा क्षुरः परिववर्ज वपꣳस्ते ( ) ।

स्त्रीषु रूपमश्विनैतन् निधत्तम् ।

पौꣳस्येनेमꣳ सꣳसृजाथो वीर्येण ॥ **61 (12)**

(अवास्राग्दीक्षा वशिनी ह्युग्रा–ऽऽदधाद्–ववर्ज वपꣳस्ते द्वे च)

(A17)

Special Korvai

(ये केशिनो नर्ते मा ते बलं ँयथ् सीमन्तं पञ्च)

2.7.18 अनुवाकं 18 – विद्यनाख्य एकाहविशेषः

T.B.2.7.18.1

इन्द्रं ँवै स्वा विशो मरुतो नापाचायन्न् ।

सोऽनपचाय्यमान एतं ँविघनमपश्यत् । तमाऽहरत् । तेनायजत ।

तेनैवासां तꣳ सꣳस्तम्भं ँव्यहन्न् । यद् व्यहन्न् ।

तद्–विघनस्य विघनत्वम् ॥ वि पाप्मानं भ्रातृव्यꣳ हते ।

य एतेन यजते । य उ चैनमेवं ँवेद ॥ **62 (10)**

T.B.2.7.18.2

यꣳ राजानं ँविशो नापचायेयुः ।

यो वा ब्राह्मणस्तमसा पाप्मना प्रावृतः स्यात् । स एतेन यजेत ।

विघनेनैवैनद्–विहत्य । विशामाधिपत्यं गच्छति ॥

तस्य द्वे द्वादशो स्तोत्रे भवतः । द्वे चतुर्विꣳशे । औद्भिद्यमेव तत् ।

एतद्वै क्षत्रस्यौद्भिद्यम् । यदस्मै स्वा विशो बलिꣳ हरन्ति ॥ **63 (10)**

T.B.2.7.18.3

हरन्त्यस्मै विशो बलिम् । ऐनमप्रतिख्यातं गच्छति । य एवं ँवेद ॥

प्रबाहुग्वा अग्रे क्षत्राण्यातेपुः । तेषामिन्द्रः क्षत्राण्यादत्त ।

न वा इमानि क्षत्राण्यभूवन्निति । तन्नक्षत्राणां नक्षत्रत्वम् ।

आ श्रेयसो भ्रातृव्यस्य तेज इन्द्रियं दत्ते । य एतेन यजते ।

य उ चैनमेवं ँवेद ॥ **64 (10)**

T.B.2.7.18.4

तद् यथा ह वै सचक्रिणौ कप्लकावुपावहितौ स्याताम् ।

एवमेतौ युग्मन्तौ स्तोमौ । अयुक्षु स्तोमेषु क्रियेते । पाप्मनोऽपहत्यै ॥

अप पाप्मानं भ्रातृव्य ँ हते । य एतेन यजते । य उ चैनमेवं ँवेद ॥

तद् यथा ह वै सूतग्रामण्यः । एवं छन्दा ँसि ।

तेष्वसावादित्यो बृहती–रभ्यूढः । **65 (10)**

T.B.2.7.18.5

सतोबृहतीषु स्तुवते सतो बृहन्न् । प्रजया पशुभि–रसानीत्येव ॥

व्यतिषक्ताभिः स्तुवते । व्यतिषक्तं ँवै क्षत्रं ँविशा ।

विशैवैनं क्षत्रेण व्यतिषजति ॥ व्यतिषक्ताभिः स्तुवते ।

व्यतिषक्तो वै ग्रामणीः सजातैः । सजातैरेवैनं ँव्यतिषजति ॥

व्यतिषक्ताभिः स्तुवते । व्यतिषक्तो वै पुरुषः पाप्मभिः ( ) ।

व्यतिषक्ता–भिरेवास्य पाप्मनो नुदते ॥ **66 (11)** ***(वेद – हरन् – त्येनमेवं ँवेदा – भ्यूढः – पाप्मभिरेकं च)*** *(A18)*

==========

Prapaataka Korvai with starting Words of 1 to 18 Anuvaakams :-

(त्रिवृद् – यदाग्नेयोऽग्निमुखा ह्यृद्धिर् – यदाग्नेय आग्नेयो – न वै सोमेन – यो वै सोमे – नैष गोसवः – सि॒ꣳहे – ऽभिप्रेहि मित्रवर्द्धनः – प्रजापतिस्ता ओदनं – प्रजापतिरकामयत बहोर् भूया – नगस्त्यो – ऽस्याजरास – स्तिष्ठा हरी – प्रजापतिः पशून् – व्याघ्रोऽय –मभिप्रेहि वृत्रहन्तमो – ये केशिन – इन्द्रं ँवा अष्टादश)

Korvai with starting Words of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(त्रिवृद् – यो वै सोमे – नायुरसि विश्वायुर् – बहुर् भवति – तिष्ठा हरी रथ – आऽयं भातु – तेभ्यो निधान॒ꣳ षट्थषष्टिः)

First and Last Word 2nd Ashtakam 6th Prapaatakam :-

(त्रिवृत् – पाप्मनो नुदते)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे द्वितीयाष्टके सप्तमः प्रपाठकः समाप्तः ॥

==========

Details of Dasini & Vaakyams for Ashtakam 2, Prapaatakam 7 (TB 2.7)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	4	40
Anuvakam 2	2	28
Anuvakam 3	3	34
Anuvakam 4	1	17
Anuvakam 5	2	23
Anuvakam 6	3	31
Anuvakam 7	7	72
Anuvakam 8	2	21
Anuvakam 9	5	51
Anuvakam 10	2	22
Anuvakam 11	3	33
Anuvakam 12	6	61
Anuvakam 13	5	47
Anuvakam 14	3	29
Anuvakam 15	6	60
Anuvakam 16	4	47
Anuvakam 17	3	32
Anuvakam 18	5	51
Total →	66	699

Appendix (of expansions)

T.B.2.7.8.1 "अङ्कौ न्यङ्का वभित{27}

अङ्कौन्यङ्का वभितो रथं ँयौ ध्वान्तं ँवाताग्रमनु संचरन्तौ

दूरे हेतिरिन्द्रियावान् पतत्री ते नोऽग्नयः पप्रयः पारयन्तु ॥ **{27}**

(Appearing in **T.S. 1.7.7.2),**

(Also same appearing above, in **T.B.2.7.16.1**)

T.B.2.7.8.1 "आ तिष्ठ वृत्रहन्–रथम्{28}"

आ तिष्ठ वृत्रहन् रथं ँयुक्ता ते ब्रह्मणा हरी ।

अर्वाचीनꣳ सु ते मनो ग्रावा कृणोतु वग्नुना ॥ **{28}**

(Appearing in **T.S 1.4.37.1)**

T.B.2.7.16.2 "आ तिष्ठ वृत्रहन् {29}"

Same as item no. {28} above

T.B.2.7.16.2 "नातिष्ठन्तं परि {30}", "अनु त्वेन्द्रो मद {31}", "त्वनु त्वा मित्रावरुणौ {32}"

आतिष्ठन्तं परि विश्वे अभूषन् । श्रियं ँवसानश्चरति स्वरोचाः ।
महत्–तदस्यासुरस्य नाम । आ विश्वरूपो अमृतानि तस्थौ ॥ **{30}**

(Appearing in T.B.2.7.8.1)

अनु त्वेन्द्रो मदत्वनु बृहस्पतिः । अनु सोमो अन्वग्निरावीत् ।
अनु त्वा विश्वे देवा अवन्तु । अनु सप्त राजानो य उताभिषिक्ताः ॥ {**31**}

(Appearing in T.B.2.7.8.1 & 2)

अनुत्वा मित्रावरुणाविहावतम् । अनु द्यावापृथिवी विश्वशंभू ।
सूर्यो अहोभिरनु त्वाऽवतु । चन्द्रमा नक्षत्रैरनु त्वा ऽवतु ॥ {**32**}

(Appearing in T.B.2.7.8.2)

T.B.2.7.16.4 "अवते हेड {33}", "उदुत्तमम् {34}"

अव ते हेडो वरुण नमोभिरव यज्ञेभिरीमहे हविर्भिः ।
क्षयन्नस्मभ्यमसुर प्रचेतो राजन्नेनाᳬसि शिश्रथः कृतानि ॥ {**33**}

उदुत्तमं ँवरुण पाशमस्मदवाऽधमं ँविमध्यमꣳ श्रथाय ।
अथा वयमादित्य व्रते तवाऽनागसो अदितये स्याम ॥ {34}

(Both Appearing in T.S.1.5.11.3)

==========

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

2.8 द्वितीयाष्टके अष्टमः प्रपाठकः – काम्यपशुयाज्यानुवाक्या ब्राह्मणम्

2.8.1 अनुवाकं 1 – वायव्यादिपशूनां सूक्तानि

T.B.2.8.1.1

पीवोन्नाꣳ रयिवृधः सुमेधाः । श्वेतः सिषक्ति नियुता–मभिश्रीः ।

ते वायवे समनसो वितस्थुः । विश्वेन्नरः स्वपत्यानि चक्रुः ॥

रायेऽनु यं जज्ञतू रोदसी उभे । राये देवी धिषणा धाति देवम् ।

अधा वायुं नियुतः सश्चत स्वाः । उत श्वेतं वसुधितिं निरेके ॥

"आ वायो {35}" "प्र याभिः {36}"॥

प्र वायुमच्छा बृहती मनीषा । **1 (10)**

T.B.2.8.1.2

बृहद्रयिं विश्ववाराꣳ रथप्राम् । द्युतद्यामा नियुतः पत्यमानः ।

कविः कवि–मियक्षसि प्रयज्यो ॥

आ नो नियुद्भिः शतिनीभि–रद्ध्वरम् ।

सहस्रिणीभि–रुप याहि यज्ञम् ।

वायो अस्मिन्. हविषि मादयस्व ।

यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ प्रजापते न त्वदेतान्यन्यः ।

विश्वा जातानि परि ता बभूव ।

यत् कामास्ते जुहुमस्तन्नो अस्तु । **2 (10)**

T.B.2.8.1.3

वयꣳ स्याम पतयो रयीणाम् ॥ रयीणां पतिँ यजतं बृहन्तम् ।

अस्मिन्भरे नृतमँ वाजसातौ । प्रजापतिं प्रथमजा–मृतस्य ।

यजाम देवमधि नो ब्रवीतु ॥ प्रजापते त्वं निधिपाः पुराणः ।

देवानां पिता जनिता प्रजानाम् । पतिर्–विश्वस्य जगतः परस्पाः ।

हविर्नो देव विहवे जुषस्व ॥ तवेमे लोकाः प्रदिशो दिशश्च । **3 (10)**

T.B.2.8.1.4

परावतो निवत उद्वतश्च । प्रजापते विश्वसृज्जीवधन्य इदं नो देव ।

प्रतिहर्य हव्यम् ॥ प्रजापतिं प्रथमं यज्ञियानाम् ।

देवानामग्रे यजतं यजद्ध्वम् । स नो ददातु द्रविणꣳ सुवीर्यम् ।

रायस्पोषँ विष्यतु नाभिमस्मे ॥ यो राय ईशे शतदाय उक्थ्यः ।

यः पशूनाꣳ रक्षिता विष्ठितानाम् ।

प्रजापतिः प्रथमजा ऋतस्य । **4 (10)**

T.B.2.8.1.5

सहस्रधामा जुषताꣳ हविर्नः ॥ **"सोमापूषणे {37}" "मौ देवौ {38}** ॥

सोमापूषणा रजसो विमानम् । सप्तचक्रꣳ रथ–मविश्वमिन्वम् ।

विषूवृतं मनसा युज्यमानम् । तं जिन्वथो वृषणा पञ्चरश्मिम् ॥

दिव्यन्यः सदनं चक्र उच्चा । पृथिव्यामन्यो अद्ध्यन्तरिक्षे ।

तावस्मभ्यं पुरुवारं पुरुक्षुम् । रायस्पोषं ँविष्यतां नाभिमस्मे ॥ **5 (10)**

T.B.2.8.1.6

धियं पूषा जिन्वतु विश्वमिन्वः । रयिꣳ सोमो रयिपतिर्–दधातु ।

अवतु देव्यदिति–रनर्वा । बृहद्–वदेम विदथे सुवीराः ॥

विश्वान्यन्यो भुवना जजान । विश्वमन्यो अभिचक्षाण एति ।

सोमापूषणा–ववतं धियं मे । युवभ्यां ँविश्वाः पृतना जयेम ॥

"उदुत्तमं ँवरुणा {39}" "स्तभ्नाद्द्याम् {40}" ।

"यत् किञ्चेदं {41} "कितवासः {42}"( ) ।

"अव ते हेड {43}, "स्तत्त्वा यामि {44} ॥

"आदित्यानामवसा {45}, "न दक्षिणा {46}" ।

"धारयन्त आदित्यास {47}, "स्तिस्रो भूमीर्द्धारयन्न् {48}" ।

"यज्ञो देवानाꣳ {49}" "शुचिरपः {50}" ॥ 6 (14)

(मनीषा–ऽस्तु–च–रत–स्यास्मे–कितवास श्चत्वारि च) (A1)

2.8.2 अनुवाकं 2 – वशादीनां सूक्तानि

T.B.2.8.2.1

ते शुक्रासः शुचयो रश्मिवन्तः । सीदन्नादित्या अधि बर्.हिषि प्रिये ।

कामेन देवाः सरथं दिवो नः । आयान्तु यज्ञमुप नो जुषाणाः ॥

ते सूनवो अदितेः पीवसामिषम् । घृतं पिन्वत्–प्रतिहर्यन्नृतेजाः ।

प्र यज्ञिया यजमानाय येमुरे । आदित्याः कामं पितुमन्तमस्मे ॥

आ नः पुत्रा अदितेर्यान्तु यज्ञम् ।

आदित्यासः पथिभिर्–देवयानैः । 7 (10)

T.B.2.8.2.2

अस्मे कामं दाशुषे सन्नमन्तः । पुरोडाशं घृतवन्तं जुषन्ताम् ॥

स्कभायत निर्.ऋतिꣳ सेधतामतिम् ।

प्र रश्मिभिर् यतमाना अमृद्ध्राः ।

आदित्याः काम प्रयतां वँषट्कृतिम् ।

जुषद्ध्वं नो हव्यदातिं यँजत्राः ॥ आदित्यान्–काममवसे हुवेम ।

ये भूतानि जनयन्तो विचिख्युः । सीदन्तु पुत्रा अदितेरुपस्थम् ।

स्तीर्णं बर्.हिर्. हविरद्याय देवाः ॥ **8 (10)**

T.B.2.8.2.3

स्तीर्णं बर्.हिः सीदता यज्ञे अस्मिन् ।

ध्राजाः सेधन्तो अमतिं दुरेवाम् । अस्मभ्यं पुत्रा अदितेः प्रयꣳसत ।

आदित्याः काम हविषो जुषाणाः ॥ अग्ने नय सुपथा राये अस्मान् ।

विश्वानि देव वयुनानि विद्वान् । युयोद्ध्यस्म–ज्जुहुराणमेनः ।

भूयिष्ठां ते नमउक्तिं विधेम ॥ प्रवः शुक्राय भानवे भरद्ध्वम् ।

हव्यं मतिं चाग्नये सुपूतम् । **9 (10)**

T.B.2.8.2.4

यो दैव्यानि मानुषा जनूꣳषि । अन्तर् विश्वानि विद्मना जिगाति ॥

अच्छा गिरो मतयो देवयन्तीः । अग्निं यन्ति द्रविणं भिक्षमाणाः ।

सुसन्दृशꣳ सुप्रतीकꣳ स्वञ्चम् । हव्यवाह–मरतिं मानुषाणाम् ॥

अग्ने त्वमस्मद्–युयोद्ध्यमीवाः । अनग्निन्ना अभ्यमन्त कृष्टीः ।

पुनरस्मभ्यꣳ सुविताय देव ।

क्षां ँविश्वेभि–रजरेभिर्–यजत्र ॥ **10 (10)**

T.B.2.8.2.5

अग्ने त्वं पारया नव्यो अस्मान् । स्वस्तिभिरति दुर्गाणि विश्वा ।

पूश्च पृथ्वी बहुला न उर्वी । भवा तोकाय तनयाय शं ँयोः ॥

प्र कारवो मनना वच्यमानाः । देवद्रीचीं नयथ देवयन्तः ।

दक्षिणावाड्–वाजिनी प्राच्येति । हविर् भरन्त्यग्नये घृताची ॥

"इन्द्रं नरो {51} "युजे रथम् {52}" ॥

जगृभ्णा ते दक्षिणमिन्द्र हस्तम् । **11 (10)**

T.B.2.8.2.6

वसूयवो वसुपते वसूनाम् । विद्मा हि त्वा गोपतिꣳ शूर गोनाम् ।

अस्मभ्यं चित्रं ँवृषणꣳ रयिं दाः ॥ तवेदं ँविश्वमभितः पशव्यम् ।

यत् पश्यसि चक्षसा सूर्यस्य । गवामसि गोपतिरेक इन्द्र ।

भक्षीमहि ते प्रयतस्य वस्वः ॥ समिन्द्र णो मनसा नेषि गोभिः ।

सꣳ सूरिभिर् मघवन्थ् सꣳ स्वस्त्या ।

सं ब्रह्मणा देवकृतं ँयदस्ति । **12 (10)**

T.B.2.8.2.7

सं देवानाᳬ सुमत्या यज्ञियानाम् ॥ आराच्छत्रु–मपबाधस्व दूरम् ।

उग्रो यः शम्बः पुरुहूत तेन । अस्मे धेहि यवमद् गोमदिन्द्र ।

कृधी धियं जरित्रे वाजरत्नाम् ॥ "**आवेधसᳬ {53}**" स हि शुचिः ॥

बृहस्पतिः प्रथमं जायमानः । महो ज्योतिषः परमे व्योमन् ।

सप्ता–स्यस्तुविजातो रवेण ।

वि सप्त–रश्मिरधमत् तमाᳬसि ॥ **13 (10)**

T.B.2.8.2.8

बृहस्पतिः समजयद्–वसूनि । महो व्रजान् गोमतो देव एषः ।

अपः सिषासन्थ्–सुव–रप्रतीत्तः । बृहस्पतिर्. हन्त्यमित्र–मर्कैः ॥

"**बृहस्पते पर् {54}**" "**येवा पित्रे {55}**" ॥

"**आ नो दिवः {56}**" "**पावीरवी {57}**" ।

"**इमा जुह्वाना {58}**" "**यस्ते स्तनः {59}**" ।

"**सरस्वत्यभि नो नेषि {60}**" ॥ इयᳬ शुष्मेभिर् बिसखा इवारुजत् ।

सानु गिरीणां तविषेभि–रूर्मिभिः ( ) । पारावदघ्नीमवसे सुवृक्तिभिः ।

सरस्वती–माविवासेम धीतिभिः ॥ **14 (12)**

(देवयानैर्– देवाः–सुपूतं–ँयजत्र–हस्त–मस्ति–तमाᳬ–स्यूर्मिभिर् द्वे च) (A2)

2.8.3 अनुवाकं 3 – सौम्यादीनां सूक्तानि

T.B.2.8.3.1

सोमो धेनुᳬ सोमो अर्वन्तमाशुम् । सोमो वीरं कर्मण्यं ददातु ।

सादन्यं ँविदथ्यᳬ सभेयम् । पितुः श्रवणं ँयो ददाशदस्मै ॥

"अषाढं ँयुथ्सु{61}" त्वᳬ सोम क्रतुभिः ॥

"या ते धामानि हविषा यजन्ति {62}"॥

त्वमिमा ओषधीः सोम विश्वाः ।

त्वमपो अजनयस्त्वं गाः । त्वमातत–न्थोर्वन्तरिक्षम् ।

त्वं ज्योतिषा वितमो ववर्थ ॥ **15 (10)**

T.B.2.8.3.2

या ते धामानि दिवि या पृथिव्याम् । या पर्वतेष्वोषधीष्वप्सु ।

तेभिर्नो विश्वैः सुमना अहेडन्न् । राजन्थ् सोम प्रति हव्या गृभाय ॥

"विष्णोर्नु कं {63}" "तदस्य प्रियम् {64}" । **"प्रतद् विष्णुः {65}"** ॥

परो मात्रया तनुवा वृधान । न ते महित्व–मन्वश्नुवन्ति ।

उभे ते विद्म रजसी पृथिव्या विष्णो देव त्वम् ।

परमस्य विथ्से ॥ **16 (10)**

T.B.2.8.3.3

"विचक्रमे {66}" "त्रिर्देवः {67}" ॥

"आ ते महो{68}" "यो जात एव {69}" ।

"अभि गोत्राणि {70}" ॥ आभिः स्पृधो मिथती– ररिषण्यन् ।

अमित्रस्य व्यथया मन्युमिन्द्र । आभिर्विश्वा अभियुजो विषूचीः ।

आर्याय विशोऽवतारीर् दासीः ॥ अयꣳ शृण्वे अध जयन्नुत घ्नन् ।

अयमुत प्रकृणुते युधा गाः । यदा सत्यं कृणुते मन्युमिन्द्रः । **17 (10)**

T.B.2.8.3.4

विश्वं दृढं भयत एजदस्मात् ॥ अनु स्वधा–मक्षरन्नापो अस्य ।

अवर्द्धत मद्ध्य आ नाव्यानाम् ।

सद्ध्रीचीनेन मनसा तमिन्द्र ओजिष्ठेन । हन्मनाऽहन्नभिद्यून् ॥

मरुत्वन्तं वृषभं वावृधानम् । अकवारिं दिव्यꣳ शासमिन्द्रम् ।

विश्वासाह–मवसे नूतनाय । उग्रꣳ सहोदामिह तꣳ हुवेम ॥

जनिष्ठा उग्रः सहसे तुराय । **18 (10)**

T.B.2.8.3.5

मन्द्र ओजिष्ठो बहुलाभिमानः । अवर्द्धन्निन्द्रं मरुत-श्चिदत्र ।

माता यद्-वीरं दधनद्धनिष्ठा ॥ क्व स्या वो मरुतः स्वधाऽऽसीत् ।

यन् मामेकꣳ समधत्ताहिहत्ये । अहꣳ ह्युग्र-स्तविष-स्तुविष्मान् ।

विश्वस्य शत्रो-रनमं वधस्नैः ॥ वृत्रस्य त्वा श्वसथादीषमाणाः ।

विश्वे देवा अजहुर्ये सखायः ।

मरुद्भिरिन्द्र सख्यं ते अस्तु । **19 (10)**

T.B.2.8.3.6

अथेमा विश्वाः पृतना जयासि ॥ वधीं वृत्रं मरुत इन्द्रियेण ।

स्वेन भामेन तविषो बभूवान् । अहमेता मनवे विश्वश्चन्द्राः ।

सुगा अपश्चकर वज्रबाहुः ॥ स यो वृषा वृष्णियेभिः समोकाः ।

महो दिवः पृथिव्याश्च सम्राट् । सतीनसत्त्वा हव्यो भरेषु ।

मरुत्वान्नो भवत्विन्द्र ऊती ॥ इन्द्रो वृत्रमतरद्-वृत्रतूर्ये । **20 (10)**

T.B.2.8.3.7

अनाधृष्यो मघवा शूर इन्द्रः । अन्वेनं विशो अमदन्त पूर्वीः ।

अयꣳ राजा जगत-श्चर्.षणीनाम् ॥ स एव वीरः स उ वीर्यावान् ।

स एकराजो जगतः परस्पाः । यदा वृत्र–मतरच्छूर इन्द्रः ।

अथा भवद्–दमिताऽभिक्रतूनाम् ॥ इन्द्रो यज्ञं वर्द्धयन् विश्ववेदाः ।

पुरोडाशस्य जुषताᳬ हविर्नः ।

वृत्रं तीर्त्वा दानवं वज्रबाहुः । **21 (10)**

T.B.2.8.3.8

दिशोऽदृᳬहद् दृᳬहिता दृᳬहणेन ॥ इमं यज्ञं वर्द्धयन् विश्ववेदाः ।

पुरोडाशं प्रतिगृभ्णात्विन्द्रः । यदा वृत्र–मतरच्छूर इन्द्रः ।

अथैकराजो अभव–ज्जनानाम् ॥ इन्द्रो देवाञ्छम्बरहत्य आवत् ।

इन्द्रो देवाना– मभवत् पुरोगाः । इन्द्रो यज्ञे हविषा वावृधानः ।

वृत्रतूर्णो अभयᳬ शर्म यᳬसत् ॥

यः सप्त सिन्धूᳬ रदधात्–पृथिव्याम् ( ) ।

यः सप्त लोका–नकृणोद्–दिशश्च ।

इन्द्रो हविष्मान्थ्–सगणो मरुद्भिः ।

वृत्रतूर्णो यज्ञ–मिहोपयासत् ॥ **22 (13)**

(ववर्थ – विथ्स – इन्द्र – स्तुरा – यास्तु – वृत्रतूर्ये – वज्रबाहुः – पृथिव्यां त्रीणि च) (A3)

2.8.4 अनुवाकं 4 – अभिमातिहैन्द्रादिपशूनां सूक्तानि

T.B.2.8.4.1

इन्द्र–स्तरस्वा–नभिमातिहोग्रः । हिरण्यवाशी–रिषिरः सुवर्.षाः ।
तस्य वयꣳ सुमतौ यज्ञियस्य । अपि भद्रे सौमनसे स्याम ॥
हिरण्यवर्णो अभयं कृणोतु । अभिमातिहेन्द्रः पृतनासु जिष्णुः ।
स नः शर्म त्रिवरूथं वियꣳसत् । यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥
इन्द्रꣳ स्तुहि वज्रिणꣳ स्तोमपृष्ठम् ।
पुरोडाशस्य जुषताꣳ हविर्नः । **23 (10)**

T.B.2.8.4.2

हत्वाऽभिमातीः पृतनाः सहस्वान् । अथाभयं कृणुहि विश्वतो नः ॥
स्तुहि शूरं वज्रिण–मप्रतीतम् (–मप्रतीत्तम्) ।
अभिमातिहनं पुरुहूतमिन्द्रम् ।
य एक इच्छतपतिर्जनेषु । तस्मा इन्द्राय हवि–राजुहोत ॥
इन्द्रो देवाना–मधिपाः पुरोहितः । दिशां पति–रभवद्–वाजिनीवान् ।

अभिमातिहा तविष–स्तुविष्मान् ।

अस्मभ्यं चित्रं वृषणꣳ रयिं दात् ॥ **24 (10)**

T.B.2.8.4.3

य इमे द्यावापृथिवी महित्वा । बलेनादृꣳह–दभिमातिहेन्द्रः ।

स नो हविः प्रतिगृभ्णातु रातये । देवानां देवो निधिपा नो अव्यात् ॥

"अनवस्ते रथं {71}" " वृष्णे यत्ते {72} ।

"इन्द्रस्य नु वीर्या {73} "ण्यहन्नहिम् {74} ॥

इन्द्रो यातोऽवसितस्य राजा । शमस्य च शृङ्गिणो वज्रबाहुः ।

सेदु राजा क्षेति चर्.षणीनाम् । अरान्न नेमिः परिता बभूव ॥ **25 (10)**

T.B.2.8.4.4

अभि सिद्ध्मो अजिगादस्य शत्रून् । वि तिग्मेन वृषभेणा पुरोऽभेत् ।

सं वज्रेणासृजद्–वृत्रमिन्द्रः । प्र स्वां मति–मतिर–च्छाशदानः ॥

विष्णुं देवं वरुणमूतये भगम् । मेदसा देवा वपया यजद्ध्वम् ।

ता नो यज्ञमागतं विश्वधेना । प्रजावदस्मे द्रविणेह धत्तम् ॥

मेदसा देवा वपया यजद्ध्वम् ।

विष्णुं च देवं वरुणं च रातिम् । **26 (10)**

T.B.2.8.4.5

ता नो अमीवा अपबाधमानौ । इमं ँयज्ञं जुषमाणावुपेतम् ॥

विष्णूवरुणा युव–मद्ध्वराय नः । विशे जनाय महि शर्म यच्छतम् ।

दीर्घप्रयज्यू हविषा वृधाना । ज्योतिषाऽरातीर् दहतं तमाᳬसि ॥

ययो–रोजसा स्कभिता रजाᳬसि । वीर्येभिर् वीरतमा शविष्ठा ।

या पत्येते अप्रतीत्ता सहोभिः । विष्णू अगन्वरुणा पूर्वहूतौ ॥ **27 (10)**

T.B.2.8.4.6

विष्णूवरुणा–वभिशस्तिपा वाम् । देवा यजन्त हविषा घृतेन ।

अपामीवाᳬ सेधतᳬ रक्षसश्च । अथा धत्तं ँयजमानाय शं ँयोः ॥

अᳬहोमुचा वृषभा सुप्रतूर्ती । देवानां देवतमा शचिष्ठा ।

विष्णूवरुणा प्रतिहर्यतं नः । इदं नरा प्रयतमूतये हविः ॥

मही नु द्यावापृथिवी इह ज्येष्ठे ।

रुचा भवताᳬ शुचयद्भि–रर्कैः । **28 (10)**

T.B.2.8.4.7

यथ्सीं ँवरिष्ठे बृहती विमिन्वन् । नृवद्भ्योऽक्षा पप्रथानेभि–रेवैः ॥

प्र पूर्वजे पितरा नव्यसीभिः । गीर्भिः कृणुद्ध्वᳬ सदने ऋतस्य ।

आ नो द्यावापृथिवी दैव्येन । जनेन यातं महि वां वँरूथम् ॥

स इथ्स्वपा भुवनेष्वास । य इमे द्यावापृथिवी जजान ।

उर्वी गभीरे रजसी सुमेके । अव॒शे धीरः शच्या समैरत् ॥ **29 (10)**

T.B.2.8.4.8

भूरिं द्वे अचरन्ती चरन्तम् । पद्वन्तं गर्भ–मपदी दधाते ।

नित्यं न सूनुं पित्रो–रुपस्थे । तं पिपृत॒ रोदसी सत्यवाचम् ॥

इदं द्यावापृथिवी सत्यमस्तु । पितर्–मातर्–यदिहोपब्रुवे वाम् ।

भूतं देवाना–मवमे अवोभिः । विद्यामेषं वृजनं जीरदानुम् ॥

उर्वी पृथ्वी बहुले दूरे अन्ते । उपब्रुवे नमसा यज्ञे अस्मिन् ( ) ।

दधाते ये सुभगे सुप्रतूर्ती । द्यावा रक्षतं पृथिवी नो अभ्वात् ॥

"या जाता ओषधयो {75}, "ऽति विश्वाः परिष्ठाः {76}" ।

"या ओषधयः सोमराज्ञी {77} "रश्मावती॒ सोमवतीम् {78}" ।

"ओषधीरिति मातरो {79} "ऽन्या वो अन्यामवतु {80} ॥ 30 (15)

(हविर्नो – दाद् – बभूव – रातिं – पूर्वहूता – वर्कै – रैर – दस्मिन् पञ्च च) (A4)

2.8.5 अनुवाकं 5 – ऐन्द्राग्नपश्चादीनां सूक्तानि

T.B.2.8.5.1

"शुचिं नु स्तोमꣳ {81}", "श्ञथद्–वृत्रम् {82} ।

"उभा वामिन्द्राग्नी {83},"प्रचर्.षणिभ्यः {84}" ।

"आ वृत्रहणा {85}" "गीर्भिर्–विप्रः {86}" ॥

ब्रह्मणस्पते त्वमस्य यन्ता ।

सूक्तस्य बोधि तनयं च जिन्व । विश्वं तद्–भद्रं यदवन्ति देवाः ।

बृहद्वदेम विदथे सुवीराः ॥ स ईꣳ सत्येभिः सखिभिः शुचद्भिः ।

गोधायसम् वि धनसै–रतर्दत् । ब्रह्मणस्पतिर्–वृषभिर्वराहैः । 31 (10)

T.B.2.8.5.2

घर्मस्वेदेभिर्–द्रविणं व्यानट् ॥ ब्रह्मणस्पते–रभवद्यथा वशम् ।

सत्यो मन्युर्महि कर्मा करिष्यतः ।

यो गा उदाज थ्स दिवे वि चाभजत् ।

महीव रीतिः शवसा सरत् पृथक् ॥ इन्धानो अग्निं वनवद् वनुष्यतः ।

कृतब्रह्मा शूशुवद्–रातहव्य इत् । जातेन जातमति सृत् प्रसृꣳसते ।

यं ँयं ँयुजं कृणुते ब्रह्मणस्पतिः ॥

ब्रह्मणस्पते सुयमस्य विश्वहा । **32 (10)**

T.B.2.8.5.3

रायः स्याम रथ्यो विवस्वतः । वीरेषु वीराᳬ उपपृङ्ग्धि नस्त्वम् ।

यदीशानो ब्रह्मणा वेषि मे हवम् ॥ स इज्जनेन स विशा स जन्मना ।

स पुत्रैर्वाजं भरते धना नृभिः । देवानां ँयः पितर–माविवासति ।

श्रद्धामना हविषा ब्रह्मणस्पतिम् ॥ **"यास्ते पूषन् नावो अन्तः {87}"** ।

"शुक्रं ते अन्यत् {88}", "पूषेमा आशाः {89}" ॥

प्रपथे पथा–मजनिष्ट पूषा । **33 (10)**

T.B.2.8.5.4

प्रपथे दिवः प्रपथे पृथिव्याः । उभे अभि प्रियतमे सधस्थे ।

आ च परा च चरति प्रजानन्न् ॥ पूषा सुबन्धुर्दिव आ पृथिव्याः ।

इडस्पतिर्–मघवा दस्मवर्चाः । तं देवासो अददुः सूर्यायै ।

कामेन कृतं तवसᳬ स्वञ्चम् ॥ अजाश्वः पशुपा वाजवस्त्यः ।

धियञ्जिन्वो विश्वे भुवने अर्पितः ।

अष्ट्रां पूषा शिथिरा–मुद्वरीवृजत् । **34 (10)**

T.B.2.8.5.5

संचक्षाणो भुवना देव ईयते ॥ शुची वो हव्या मरुतः शुचीनाम् ।
शुचिꣳ हिनो–म्यद्ध्वरꣳ शुचिभ्यः । ऋतेन सत्य–मृतसाप आयन् ।
शुचिजन्मानः शुचयः पावकाः ॥ प्र चित्रमर्कं गृणते तुराय ।
मारुताय स्वतवसे भरद्ध्वम् । ये सहाꣳसि सहसा सहन्ते ।
रेजते अग्ने पृथिवी मखेभ्यः ॥
अꣳसेष्वा मरुतः खादयो वः । **35 (10)**

T.B.2.8.5.6

वक्षःसु रुक्मा उपशिश्रियाणाः । वि विद्युतो न वृष्टिभी रुचानाः ।
अनु स्वधा–मायुधैर्–यच्छमानाः ॥ या वः शर्म शशमानाय सन्ति ।
त्रिधातूनि दाशुषे यच्छताधि । अस्मभ्यं तानि मरुतो वियन्त ।
रयिं नो धत्त वृषणः सुवीरम् ॥ इमे तुरं मरुतो रामयन्ति ।
इमे सहः सहस आनमन्ति ।
इमे शꣳसं वनुष्यतो निपान्ति । **36 (10)**

T.B.2.8.5.7

गुरुद्वेषो अररुषे दधन्ति ॥ अरा इवेदचरमा अहेव ।

प्र प्रजायन्ते अकवा महोभिः । पृश्नेः पुत्रा उपमासो रभिष्ठाः ।

स्वया मत्या मरुतः संमिमिक्षुः ॥ अनु ते दायि मह इन्द्रियाय ।

सत्रा ते विश्वमनु वृत्रहत्ये । अनु क्षत्रमनु सहो यजत्र ।

इन्द्र देवेभिरनु ते नृषह्ये ॥ य इन्द्र शुष्मो मघवन्ते अस्ति । **37 (10)**

T.B.2.8.5.8

शिक्षा सखिभ्यः पुरुहूत नृभ्यः । त्वꣳ हि दृढा मघवन् विचेताः ।

अपावृधि परिवृतिं न राधः ॥ इन्द्रो राजा जगत–श्चर्.षणीनाम् ।

अधिक्षमि विषुरूपं यदस्ति । ततो ददातु दाशुषे वसूनि ।

चोदद्–राध उपस्तुत–श्चिदर्वाक् ॥ तमु ष्टुहि यो अभिभूत्योजाः ।

वन्वन्नवातः पुरुहूत इन्द्रः ।

अषाढ–मुग्रꣳ सहमान–माभिः ( ) । **38 (10)**

T.B.2.8.5.9

गीर्भिर्वर्द्ध वृषभं चर्.षणीनाम् ॥ स्थूरस्य रायो बृहतो य ईशे ।

तमु ष्टवाम विदथेष्विन्द्रम् । यो वायुना जयति गोमतीषु ।

प्र धृष्णुया नयति वस्यो अच्छ ॥ आ ते शुष्मो वृषभ एतु पश्चात् ।
ओत्तरा–दधरागा पुरस्तात् । आ विश्वतो अभि समेत्वर्वाङ् ।
इन्द्र द्युम्नꣳ सुवर्वद्–धेह्यस्मे ॥ **39 (9)**

(वराहैर् – विश्वहा – ऽजनिष्ट पूषो – द्वरीवृजत् – खादयो वः –

पा – न्त्य – स्त्या - भिर् – + नव च) *(A5)*

2.8.6 अनुवाकं 6 – सावित्रादिपशूनां सूक्तानि

T.B.2.8.6.1

आ देवो यातु सविता सुरत्नः । अन्तरिक्षप्रा वहमानो अश्वैः ।
हस्ते दधानो नर्या पुरूणि । निवेशयन् च प्रसुवन् च भूम ॥
अभीवृतं कृशनैर् विश्वरूपम् । हिरण्यशम्यं यँजतो बृहन्तम् ।
आस्थाद्–रथꣳ सविता चित्रभानुः ।
कृष्णा रजाꣳसि तविषीं दधानः ॥ सघा नो देवः सविता सवाय ।
आसाविषद्–वसुपतिर्–वसूनि । **40 (10)**

T.B.2.8.6.2

विश्रयमाणो अमति–मुरूचीम् । मर्तभोजन–मध रासते न ॥
वि जनाञ्छयावाः शितिपादो अख्यन्न् । रथꣳ हिरण्यप्रउगं वहन्तः ।

शश्वद्–दिशः सवितुर्–दैव्यस्य । उपस्थे विश्वा भुवनानि तस्थुः ॥

वि सुपर्णो अन्तरिक्षा–ण्यख्यत् । गभीरवेपा असुरः सुनीथः ।

क्वेदानीꣳ सूर्यः कश्चिकेत । कतमां द्याꣳ रश्मि–रस्याततान ॥ **41 (10)**

T.B.2.8.6.3

भगं धियं ँवाजयन्तः पुरन्धिम् । नराशꣳसो ग्नास्पतिर्नो अव्यात् ।

आऽये वामस्य सङ्गथे रयीणाम् । प्रिया देवस्य सवितुः स्याम ॥

आ नो विश्वे अस्क्रा गमन्तु देवाः । मित्रो अर्यमा वरुणः सजोषाः ।

भुवन्. यथा नो विश्वे वृधासः । करन्थ् सुषाहा विथुरं न शवः ॥

शं नो देवा विश्वदेवा भवन्तु ।

शꣳ सरस्वती सह धीभिरस्तु । **42 (10)**

T.B.2.8.6.4

शमभिषाचः शमु रातिषाचः । शं नो दिव्याः पार्थिवाः शं नो अप्याः ॥

ये सवितुः सत्यसवस्य विश्वे । मित्रस्य व्रते वरुणस्य देवाः ।

ते सौभगं ँवीरवद् गोमदप्नः । दधातन द्रविणं चित्रमस्मे ॥

अग्ने याहि दूत्यं ँवारिषेण्यः । देवाꣳ अच्छा ब्रह्मकृता गणेन ।

सरस्वतीं मरुतो अश्विनाऽपः ।

यक्षि देवान् रत्नधेयाय विश्वान् ॥ **43 (10)**

T.B.2.8.6.5

द्यौः पितः पृथिवि मात-रद्ध्रुक् । अग्ने भ्रातर्वसवो मृडता नः ।

विश्व आदित्या अदिते सजोषाः । अस्मभ्यꣳ शर्म बहुलं वियन्त ॥

विश्वे देवाः शृणुतेमꣳ हवं मे । ये अन्तरिक्षे य उप द्यवि ष्ठ ।

ये अग्निजिह्वा उत वा यजत्राः ।

आसद्-यास्मिन् बर्हिषि मादयद्ध्वम् ॥

आ वां मित्रावरुणा हव्यजुष्टिम् ।

नमसा देवावसाऽऽववृत्याम् । **44 (10)**

T.B.2.8.6.6

अस्माकं ब्रह्म पृतनासु सह्या अस्माकम् । वृष्टिर्-दिव्या सुपारा ॥

युवं वस्त्राणि पीवसा वसाथे । युवो-रच्छिद्रा मन्तवो ह सर्गाः ।

अवातिरत-मनृतानि विश्वा । ऋतेन मित्रावरुणा सचेथे ॥

तथ्सु वां मित्रावरुणा महित्वम् । ईर्मा तस्थुषी-रहभिर्-दुदुह्रे ।

विश्वाः पिन्वथ स्वसरस्य धेनाः ।

अनु वामेकः पवि–रावववर्ति ॥ **45 (10)**

T.B.2.8.6.7

यद्वꣳहिष्ठं नातिविदे सुदानू । अच्छिद्रꣳ शर्म भुवनस्य गोपा ।

ततो नो मित्रावरुणा–ववीष्टम् । सिषासन्तो जीगिवाꣳसः स्याम ॥

आ नो मित्रावरुणा हव्यदातिम् । घृतैर्–गव्यूति–मुक्षत–मिडाभिः ।

प्रति वामत्र वरमा जनाय । पृणीत–मुद्नो दिव्यस्य चारोः ॥

प्र बाहवा सिसृतं जीवसे नः । आ नो गव्यूति–मुक्षतं घृतेन । **46 (10)**

T.B.2.8.6.8

आ नो जने श्रवयतं ँयुवाना । श्रुतं मे मित्रावरुणा हवेमा ॥

इमा रुद्राय स्थिरधन्वने गिरः । क्षिप्रेषवे देवाय स्वधाम्ने ।

अषाढाय सहमानाय मीढुषे । तिग्मायुधाय भरता शृणोतन ॥

त्वा दत्तेभी रुद्र शन्तमेभिः । शतꣳ हिमा अशीय भेषजेभिः ।

व्यस्मद् द्वेषो वितरं ँव्यꣳहः । व्यमीवाꣳ श्चातयस्वा विषूचीः ॥ **47 (10)**

T.B.2.8.6.9

"**अर्.हन् बिभर्.षि {90}, "मा नस्तोके {91}**"॥

आ ते पितर्मरुताᳬ सुम्नमेतु । मा नः सूर्यस्य सन्दृशो युयोथाः ।

अभि नो वीरो अर्वति क्षमेत । प्रजायेमहि रुद्र प्रजाभिः ॥

एवा बभ्रो वृषभ चेकितान । यथा देव न हृणीषे न हᳬसि ।

हावनश्रूर्नो रुद्रेह बोधि । बृहद्वदेम विदथे सुवीराः ॥

"**परिणो रुद्रस्य हेतिः{92}", "स्तुहि श्रुतम् ( ) {93}**" ।

"**मीढुष्टमा {94}" "र्.हन् बिभर्.षि {95}**"।

"**त्वमग्ने रुद्र {96}, "आ वो राजानम् {97}**" ॥ **48 (12)**

(वसूनि – तता – नास्तु – विश्वान्.–ववृत्यां–ँववर्ति–घृतेन–विषूचीः–श्रुतं द्वे च) (A6)

2.8.7 <u>अनुवाकं 7 – सौर्यादिपशूनां सूक्तानि</u>

T.B.2.8.7.1

सूर्यो देवी–मुषसᳬ रोचमाना मर्यः । न योषामभ्येति पश्चात् ।

यत्रा नरो देवयन्तो युगानि । वितन्वते प्रति भद्राय भद्रम् ॥

भद्रा अश्वा हरितः सूर्यस्य । चित्रा एदग्वा अनुमाद्यासः ।

नमस्यन्तो दिव आ पृष्ठमस्थुः । परि द्यावापृथिवी यन्ति सद्यः ॥

तथ् सूर्यस्य देवत्वं तन् महित्वम् ।

मद्ध्या कर्तोर्–वितत᳡ सञ्जभार । **49 (10)**

T.B.2.8.7.2

यदेदयुक्त हरितः सधस्थात् । आद्–रात्री वासस्तनुते सिमस्मै ॥

तन् मित्रस्य वरुणस्याभिचक्षे । सूर्यो रूपं कृणुते द्योरुपस्थे ।

अनन्तमन्यद्–रुशदस्य पाजः । कृष्णमन्य–द्धरितः संभरन्ति ॥

अद्या देवा उदिता सूर्यस्य । निर᳡हसः पिपृतान् निरवद्यात् ।

तन्नो मित्रो वरुणो मामहन्ताम् ।

अदितिः सिन्धुः पृथिवी उत द्यौः ॥ **50 (10)**

T.B.2.8.7.3

दिवो रुक्म उरुचक्षा उदेति । दूरे अर्थस्तरणिर्–भ्राजमानः ।

नूनं जनाः सूर्येण प्रसूताः । आयन्नर्थानि कृणवन्नपा᳡सि ॥

शं नो भव चक्षसा शं नो अह्ना । शं भानुना श᳡ हिमा शं घृणेन ।

यथा शमस्मै शमसद्–दुरोणे । तथ् सूर्य द्रविणं धेहि चित्रम् ॥

चित्रं देवाना–मुदगादनीकम् । चक्षुर्मित्रस्य वरुणस्याग्नेः । **51 (10)**

T.B.2.8.7.4

आऽप्रा द्यावापृथिवी अन्तरिक्षम् । सूर्य आत्मा जगतस्तस्थुषश्च ॥

"त्वष्टा दधत् {98}, "तन्न–स्तुरीपम् {99}" ।

"त्वष्टा वीरं {100}" "पिशङ्गरूपः {101}" ॥

दशेमं त्वष्टुर्जनयन्त गर्भम् । अतन्द्रासो युवतयो बिभर्त्रम् ।

तिग्मानीकꣳ स्वयशसं जनेषु । विरोचमानं परिषीं नयन्ति ॥

आविष्ट्यो वर्द्धते चारुरासु ।

जिह्मानाऽमूर्द्ध्वः स्वयशा उपस्थे । **52 (10)**

T.B.2.8.7.5

उभे त्वष्टुर्बिभ्यतुर्–जायमानात् । प्रतीची सिꣳहं प्रतिजोषयेते ॥

"मित्रो जनान् {102}, "प्रसमित्र {103}" ॥

अयं मित्रो नमस्यः सुशेवः । राजा सुक्षत्रो अजनिष्ट वेधाः ।

तस्य वयꣳ सुमतौ यज्ञियस्य । अपि भद्रे सौमनसे स्याम ॥

अनमीवास इडया मदन्तः । मितज्मवो वरिमन्ना पृथिव्याः ।

आदित्यस्य व्रतमुपक्ष्यन्तः । **53 (10)**

T.B.2.8.7.6

वयं मित्रस्य सुमतौ स्याम ॥ मित्रं न ईꣳ शिम्या गोषु गव्यवत् ।

स्वाधियो विदथे अप्स्वजीजनन्न् । अरेजयताꣳ रोदसी पाजसा

गिरा । प्रति प्रियं यँयजतं जनुषामवः ॥ महाꣳ आदित्यो नमसोपसद्यः ।

यातयज्जनो गृणते सुशेवः । तस्मा एतत् पन्यतमाय जुष्टम् ।

अग्नौ मित्राय हवि–राजुहोत ॥ आवाꣳ रथो रोदसी बद्बधानः । **54 (10)**

T.B.2.8.7.7

हिरण्ययो वृषभिर्–यात्वश्वैः । घृतवर्तनिः पविभी रुचानः ।

इषां वोढा नृपतिर्वाजिनीवान् ॥ स पप्रथानो अभि पञ्च भूम ।

त्रिवन्धुरो मनसाऽऽयातु युक्तः । विशो येन गच्छथो देवयन्तीः ।

कुत्रा चिद्याममश्विना दधाना ॥ स्वश्वा यशसाऽऽयातमर्वाक् ।

दस्रा निधिं मधुमन्तं पिबाथः ।

वि वाꣳ रथो वद्ध्वा यादमानः । **55 (10)**

T.B.2.8.7.8

अन्तान् दिवो बाधते वर्तनिभ्याम् ॥ युवोः श्रियं परि योषा वृणीत ।

सूरो दुहिता परितक्म्यायाम् । यद्–देवयन्त–मवथः शचीभिः ।

परिघ्र ँ्स वां मना वां ँवयो गाम् ॥ यो ह स्य वाँ् रथिरा वस्त
उस्राः । रथो युजानः परियाति वर्तिः । तेन नः शं ँयोरुषसो व्युष्टौ ।
न्यश्विना वहतं ँयज्ञे अस्मिन्न् ॥ युवं भुज्यु–मवविद्ध ँ् समुद्रे । **56 (10)**

T.B.2.8.7.9

उदूहथु–र्णसो अस्रिधानैः । पतत्रिभि–रश्रमै–रव्यथिभिः ।
द ँ्सनाभि–रश्विना पारयन्ता ॥ अग्नीषोमा यो अद्य वाम् ।
इदं ँवचः सपर्यति । तस्मै धत्त ँ् सुवीर्यम् । गवां पोष ँ स्वश्वियं ॥
यो अग्नीषोमा हविषा सपर्यात् । देवद्रीचा मनसा यो घृतेन ।
तस्य व्रत ँ् रक्षतं पातम ँ्हसः । **57 (10)**

T.B.2.8.7.10

विशे जनाय महि शर्म यच्छतम् ॥ अग्नीषोमा य आहुतिम् ।
यो वां दाशाद्धविष्कृतिम् । स प्रजया सुवीर्यम् ।
विश्वमायुर्–व्यश्ञवत् ॥ अग्नीषोमा चेति तद्–वीर्यं ँवाम् ।
यदमुष्णीत–मवसं पणिं गोः । अवातिरतं प्रथयस्य शेषः ।
अविन्दतं ज्योतिरेकं बहुभ्यः ॥

"अग्नीषोमाविमꣳ सुमे {104}" "ऽग्नीषोमा हविषः प्रस्थितस्य ( ) {105}" ॥ 58 (10) *(जभार – द्यौ – रग्ने – रुपस्थ – उपक्ष्यन्तो – बद्धधानो–यादमानः – समुद्रे – ऽꣳहसः – प्रस्थितस्य) (A7)*

2.8.8 अनुवाकं 8 – वेहदादिपशूनां सूक्तानि

T.B.2.8.8.1

अहमस्मि प्रथमजा ऋतस्य । पूर्वं देवेभ्यो अमृतस्य नाभिः ।
यो मा ददाति स इदेव मा वाः । अह–मन्न–मन्न–मदन्तमद्मि ॥
पूर्व–मग्नेरपि दहत्यन्नं । यत्तौ हाऽऽसाते अहमुत्तरेषु ।
व्यात्तमस्य पशवः सुजंभं । पश्यन्ति धीराः प्रचरन्ति पाकाः ॥
जहाम्यन्यं न जहाम्यन्यं । अहमन्नं ँवशमिच्चरामि । **59 (10)**

T.B.2.8.8.2

समानमर्थं पर्येमि भुञ्जत् । को मामन्नं मनुष्यो दयेत ॥
पराके अन्नं निहितं ँलोक एतत् । विश्वैर्–देवैः पितृभिर्–गुप्तमन्नं ।
यदद्यते लुप्यते यत् परोप्यते । शततमी सा तनूर्मे बभूव ॥
महान्तौ चरू सकृद्दुग्धेन पप्रौ ।

दिवञ्च पृश्निं पृथिवीं च साकं ।

तथ् संपिबन्तो न मिनन्ति वेधसः ।

नैतद्–भूयो भवति नो कनीयः ॥ **60 (10)**

T.B.2.8.8.3

अन्नं प्राण–मन्न–मपान–माहुः । अन्नं मृत्युं तमु जीवातुमाहुः ।

अन्नं ब्रह्माणो जरसं वदन्ति । अन्नमाहुः प्रजननं प्रजानां ॥

मोघमन्नं विन्दते अप्रचेताः । सत्यं ब्रवीमि वध इथ्स तस्य ।

नार्यमणं पुष्यति नो सखायं । केवलाघो भवति केवलादी ॥

अहं मेघः स्तनयन्. वर्.षन्नस्मि । मामदन्त्यहमद्म्यन्यान् । **61 (10)**

T.B.2.8.8.4

अहꣳ सदमृतो भवामि । मदादित्या अधि सर्वे तपन्ति ॥

"देवीं वाचमजनयन्त {106}, "यद्–वाग्–वदन्ति {107}" ॥

अनन्ता–मन्तादधि निर्मितां महीं । यस्यां देवा अदधुर् भोजनानि ।

एकाक्षरां द्विपदाꣳ षट्पदाञ्च । वाचं देवा उपजीवन्ति विश्वे ॥

वाचं देवा उपजीवन्ति विश्वे । वाचं गन्धर्वाः पशवो मनुष्याः ।

वाचीमा विश्वा भुवनान्यर्पिता । **62 (10)**

T.B.2.8.8.5

सा नो हवं जुषता–मिन्द्रपत्नी ॥ वागक्षरं प्रथमजा ऋतस्य ।

वेदानां माता–ऽमृतस्य नाभिः । सा नो जुषाणोप यज्ञमागात् ।

अवन्ती देवी सुहवा मे अस्तु ॥ या मृषयो मन्त्रकृतो मनीषिणः ।

अन्वैच्छन् देवा–स्तपसा श्रमेण । तां देवीं ँवाचꣳ हविषा यजामहे ।

सा नो दधातु सुकृतस्य लोके ॥

चत्वारि वाक् परिमिता पदानि । **63 (10)**

T.B.2.8.8.6

तानि विदुर् ब्राह्मणा ये मनीषिणः । गुहा त्रीणि निहिता नेङ्गयन्ति ।

तुरीयं ँवाचो मनुष्या वदन्ति ॥ श्रद्धयाऽग्निः समिद्ध्यते ।

श्रद्धया विन्दते हविः । श्रद्धां भगस्य मूर्द्धनि ।

वचसा ऽऽवेदयामसि ॥ प्रियꣳ श्रद्धे ददतः । प्रियꣳ श्रद्धे दिदासतः ।

प्रियं भोजेषु यज्वसु । **64 (10)**

T.B.2.8.8.7

इदं म उदितं कृधि ॥ यथा देवा असुरेषु । श्रद्धा–मुग्रेषु चक्रिरे ।

एवं भोजेषु यज्वसु । अस्माक–मुदितं कृधि ॥ श्रद्धां देवा यजमानाः ।

वायुगोपा उपासते । श्रद्धाꣳ हृदय्यया–ऽऽकूत्या ।

श्रद्धया हूयते हविः ॥ श्रद्धां प्रातर् हवामहे । **65 (10)**

T.B.2.8.8.8

श्रद्धां मद्ध्यन्दिनं परि । श्रद्धाꣳ सूर्यस्य निम्रुचि ।

श्रद्धे श्रद्धापयेह मा ॥ श्रद्धा देवा–नधिवस्ते ।

श्रद्धा विश्वमिदं जगत् । श्रद्धां कामस्य मातरं । हविषा वर्द्धयामसि ॥

ब्रह्मजज्ञानं प्रथमं पुरस्तात् । वि सीमतः सुरुचो वेन आवः ।

स बुद्ध्निया उपमा अस्य विष्ठाः । **66 (10)**

T.B.2.8.8.9

सतश्च योनि–मसतश्च विवः ॥ पिता विराजामृषभो रयीणां ।

अन्तरिक्षं विश्वरूप आविवेश । तमर्कै–रभ्यर्चन्ति वत्सं ।

ब्रह्म सन्तं ब्रह्मणा वर्द्धयन्तः ॥ ब्रह्म देवानजनयत् ।

ब्रह्म विश्वमिदं जगत् । ब्रह्मणः क्षत्रं निर्मितं । ब्रह्म ब्राह्मण आत्मना ॥

अन्तरस्मि–न्निमे लोकाः । **67 (10)**

T.B.2.8.8.10

अन्तर् विश्वमिदं जगत् । ब्रह्मैव भूतानां ज्येष्ठं ।

तेन कोऽर्.हति स्पर्द्धितुम् ॥ ब्रह्मन् देवा–स्त्रयस्त्रिꣳशत् ।

ब्रह्मन्निन्द्र प्रजापती । ब्रह्मन्. ह विश्वा भूतानि ।

नावी वान्तः समाहिता ॥ चतस्र आशाः प्रचरन्त्व–ग्नयः ।

इमन्नो यज्ञं नयतु प्रजानन् । घृतं पिन्वन्नजरꣳ सुवीरं । **68 (10)**

T.B.2.8.8.11

ब्रह्म समिद्–भवत्याहुतीनां ॥ आ गावो अग्मन्नुत भद्रमक्रन् ।

सीदन्तु गोष्ठे रणयन्त्वस्मे । प्रजावतीः पुरुरूपा इह स्युः ।

इन्द्राय पूर्वीरुषसो दुहानाः ॥ इन्द्रो यज्वने पृणते च शिक्षति ।

उपेद्ददाति न स्वं मुषायति । भूयो भूयो रयिमिदस्य वर्द्धयन् ।

अभिन्ने खिल्ले निदधाति देवयुं ॥

"न ता नशन्ति {108}", "न ता अर्वा {109}" ॥ **69 (10)**

T.B.2.8.8.12

गावो भगो गाव इन्द्रो मे अच्छात् । गावः सोमस्य प्रथमस्य भक्षः ।

इमा या गावः स जनास इन्द्रः । इच्छामीद्धृदा मनसा चिदिन्द्रं ॥

यूयं गावो मेदयथा कृशं चित् । अश्लीलं चित् कृणुथा सुप्रतीकं ।
भद्रं गृहं कृणुथ भद्रवाचः । बृहद्वो वय उच्यते सभासु ॥
प्रजावतीः सूयवसꣳ रिशन्तीः **(रुशन्तीः)** ।
शुद्धा अपः सुप्रपाणे पिबन्तीः ( ) ।
मा वः स्तेन ईशत माऽघशꣳसः । परिवो हेती रुद्रस्य वृज्ज्यात् ॥
उपेद–मुपपर्चनं । आसु गोषूपपृच्यतां । उपर्.षभस्य रेतसि ।
उपेन्द्र तव वीर्ये ॥ **70 (16)** ***(चरामि – कनीयो – ऽन्या – नर्पिता – पदानि – यज्वसु – हवामहे – विष्ठा – लोकाः – सुवीर – मर्वा – पिबन्तीः षट्च)*** *(A8)*

2.8.9 अनुवाकं 9 – शुक्लकृष्णपश्चादीनां सूक्तानि

T.B.2.8.9.1

ता सूर्याचन्द्रमसा विश्वभृत्तमा महत् । तेजो वसुमद्–राजतो दिवि ।
सामात्माना चरतः सामचारिणा । ययोर्व्रतं न ममे जातु देवयोः ॥
उभावन्तौ **परियात अर्म्या** । दिवो न रश्मीꣳ स्तनुतो–व्यर्णवे ।
उभा भुवन्ती भुवना कविक्रतू । सूर्या न चन्द्रा चरतो हतामती ॥

पती द्युमद् विश्वविदा उभा दिवः ।

सूर्या उभा चन्द्रमसा विचक्षणा । **71 (10)**

T.B.2.8.9.2

विश्ववारा वरिवोभा वरेण्या । ता नोऽवतं मतिमन्ता महिव्रता ॥

विश्ववपरी प्रतरणा तरन्ता । सुवर्विदा दृशये भूरिरश्मी ।

सूर्या हि चन्द्रा वसुत्वेष–दर्.शता ।

मनस्विनोभाऽनु चरतो नु सं दिवं ॥ अस्य श्रवो नद्यः सप्त बिभ्रति ।

द्यावा क्षामा पृथिवी दर्.शतं वपुः ।

अस्मे सूर्याचन्द्रमसा–ऽभिचक्षे ।

श्रद्धे कमिन्द्र चरतो विचर्तुरं ॥ **72 (10)**

T.B.2.8.9.3

पूर्वापरं चरतो माययैतौ । शिशू क्रीडन्तौ परियातो अद्ध्वरं ।

विश्वान्यन्यो भुवना ऽभिचष्टे । ऋतूनन्यो विदधज्जायते पुनः ॥

"हिरण्यवर्णाः शुचयः पावका {110}", "यासाꣳ राजा {111}" ।

"यासां देवाः {112}", "शिवेन मा चक्षुषा पश्यत {113]" ।

"आपो भद्रा {114}", "आदित्पश्यामि {115}" ॥

नासदासीन्नो सदासीत् तदानीं । नासीद्–रजो नो व्योमापरो यत् ।

किमावरीवः कुह कस्य शर्मन्न् । **73 (10)**

T.B.2.8.9.4

अंभः किमासीद् गहनं गभीरं ॥ न मृत्युरमृतं तर्.हि न ।

रात्रिया अह्न आसीत् प्रकेतः । आनीदवातꣳ स्वधया तदेकं ।

तस्माद्–धान्यं न परः **(परं)** किञ्च नास ॥

तम आसीत् तमसा गूढमग्रे प्रकेतं । सलिलꣳ सर्वमा इदं ।

तुच्छेनाभ्वपिहितं यदासीत् ।

तमस स्तन्महिना जायतैकं ॥ कामस्तदग्रे समवर्त्तताधि । **74 (10)**

T.B.2.8.9.5

मनसो रेतः प्रथमं यदासीत् ।

सतो बन्धुमसति निरविन्दन्न् **(निरविदन्न्)** ।

हृदि प्रतीष्या कवयो मनीषा ॥ तिरश्चीनो विततो रश्मिरेषां ।

अधः स्विदासी(3) दुपरि स्विदासी(3)त् ।

रेतोधा आसन् महिमान आसन्न् ।

स्वधा अवस्तात् प्रयतिः परस्तात् ॥

को अ॒द्धा वे॒द क इ॒ह प्रवो॑चत् । कुत॒ आजा॑ता॒ कुत॑ इ॒यं ँविसृ॑ष्टिः ।

अ॒र्वाग्दे॒वा अ॒स्य वि॒सर्ज॑नाय । **75 (10)**

T.B.2.8.9.6

अथा॒ को वे॒द यत॑ आब॒भूव॑ ॥ इ॒यं ँविसृ॑ष्टि॒र् यत॑ आब॒भूव॑ ।

यदि॑ वा द॒धे यदि॑ वा॒ न । यो अ॒स्याद्ध्य॑क्षः पर॒मे व्यो॑मन् ।

सो अ॒ङ्ग वे॑द॒ यदि॑ वा॒ न वे॑द ॥

कि᳡स्विद्वनं॒ क उ॒ स वृ॒क्ष आ॑सीत् । यतो॒ द्यावा॑पृथि॒वी नि॑ष्टत॒क्षुः ।

मनी॑षिणो॒ मन॑सा पृ॒च्छतेदु॒ तत् ।

यद॒द्ध्यति॑ष्ठ॒द्-भुव॑नानि धा॒रयन्न् ॥

ब्रह्म॒ वनं॒ ब्रह्म॒ स वृ॒क्ष आ॑सीत् । **76 (10)**

T.B.2.8.9.7

यतो॒ द्यावा॑पृथि॒वी नि॑ष्टत॒क्षुः । मनी॑षिणो॒ मन॑सा॒ विब्र॑वीमि वः ।

ब्रह्मा॒द्ध्यति॑ष्ठ॒द् भुव॑नानि धा॒रयन्न् ॥ प्रा॒त॒रग्निं॑ प्रा॒तरिन्द्र᳡ꣳ हवामहे ।

प्रा॒तर्मि॒त्रावरु॑णा प्रा॒त॒रश्विना॑ । प्रा॒तर्भगं॑ पू॒षणं॒ ब्रह्म॑ण॒स्पतिं॑ ।

प्रा॒तस्सोम॑मु॒त रु॒द्र᳡ꣳ हुवेम ॥ प्रा॒तर्जि॑तं॒ भग॑मु॒ग्र᳡ꣳ हुवेम ।

वयं पुत्रमदितेर्यो विधर्ता ।

आद्ध्रश्चिद्यं मन्यमान–स्तुरश्चित् । **77 (10)**

T.B.2.8.9.8

राजा चिद्यं भगं भक्षीत्याह ॥ भग प्रणेतर्भग सत्यराधः ।

भगेमां धियमुदव ददन्नः । भग प्रणो जनय गोभिरश्वैः ।

भग प्रनृभिर्–नृवन्तः स्याम । उतेदानीं भगवन्तः स्याम ॥

उत प्रपित्व उत मद्ध्ये अह्नां । उतोदिता मघवन्थ्–सूर्यस्य ।

वयं देवानाꣳ सुमतौ स्याम ॥

भग एव भगवाꣳ अस्तु देवाः । **78 (10)**

T.B.2.8.9.9

तेन वयं भगवन्तः स्याम । तं त्वा भग सर्व इज्जोहवीमि ।

स नो भग पुरएता भवेह ॥ समद्ध्वरायोषसो नमन्त ।

दधिक्रावेव शुचये पदाय । अर्वाचीनं वसुविदं भगन्नः ।

रथमिवाश्वा वाजिन आवहन्तु ॥ अश्वावतीर् गोमतीर् न उषासः ।

वीरवतीः सदमुच्छन्तु भद्राः ।

घृतं दुहाना विश्वतः प्रपीनाः ( ) ।

यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ **79 (11)**

(विचक्षणा – विचर्तुरꣳ – शर्म – न्नधि – विसर्जनाय – ब्रह्म वनं ब्रह्म स वृक्ष आसीत्– तुरश्चिद् – देवाः – प्रपीना एकं च) (A9)

==========

Prapaataka Korvai with starting Words of 1 to 9 Anuvaakams :-

(पीवोन्नान् – ते शुक्रासः – सोमो धेनु – मिन्द्रस्तरस्वा –
ञ्छुचि – मा देवो यातु – सूर्यो देवी – महमस्मि –
ता सूर्याचन्द्रमसा नव)

Korvai with starting Words of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(पीवोन्ना – मग्ने त्वं पार – यानाधृष्यः – शुचिं नु स्तोमं –
ँविश्रयमाणो – दिवो रुक्मो – ऽन्नं प्राणं –
ता सूर्याचन्द्रमसा नवसप्ततिः)

First and Last Word 2nd Ashtakam 8th Prapaatakam :-

(पीवोन्ना – ँयूयं पात स्वस्तिभिः सदानः)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे द्वितीयाष्टके अष्टमः प्रपाठकः समाप्तः ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे द्वितीयाष्टाषकं समाप्तम् ॥

==========

Details of Dasini & Vaakyams for

Ashtakam 2, Prapaatakam 8 (TB 2.8)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	6	64
Anuvakam 2	8	82
Anuvakam 3	8	83
Anuvakam 4	8	85
Anuvakam 5	9	89
Anuvakam 6	9	92
Anuvakam 7	10	100
Anuvakam 8	12	126
Anuvakam 9	9	91
Total →	79	812

Details for Full Ashtakam 2

	Anuvaakam	Dasini	Vaakyams
Prapaatakam 1	11	60	626
Prapaatakam 2	11	73	768
Prapaatakam 3	11	50	547
Prapaatakam 4	8	80	826
Prapaatakam 5	8	45	475
Prapaatakam 6	20	94	1042
Prapaatakam 7	18	66	699
Prapaatakam 8	9	79	812
Total →	96	547	5795

Appendix (of expansions)

T.B.2.8.1.1 – "आ वायो {35}"

आ वायो भूष शुचिपा उप नः सहस्रं ते नियुतो विश्ववार ।
उपो ते अन्धो मद्यमयामि यस्य देव दधिषे पूर्वपेयं ॥ **{35}**

(Appearing in T.S.1.4.4.1, and also the same Mantra in T.S.3.4.2.1)

T.B.2.8.1.1 – "प्र याभिः {36}"

प्र याभिर्यासि दाश्वाꣳ समच्छा नियुद्भि–र्वायविष्टये दुरोणे ।
नि नो रयिꣳ सुभोजसं युवेह नि वीरवद्–गव्यमश्वियं च राधः ॥
{36}
(Appearing in T.S.2.2.12.8)

T.B.2.8.1.5 – "सोमापूषणे {37}" "मौ देवौ {38}"

सोमापूषणा जनना रयीणां जनना दिवो जनना ( ) पृथिव्याः ।
जातौ विश्वस्य भुवनस्य गोपौ देवा अकृण्वन्नमृतस्य नाभिं ॥ **{37}**

इमौ देवौ जायमानौ जुषन्तेमौ तमाꣳसि गूहतामजुष्टा ।
आभ्यामिन्द्रः पक्वमामास्वन्तः सोमापूषभ्यां जनदुस्रियासु ॥ **{38}**

[Both {37} and {38} appearing in T.S.1.8.22.5}

T.B.2.8.1.6 – "उदुत्तमं ँवरुणा {39}"

उदुत्तमं ँवरुण पाशमस्मदवाऽधमं ँविमध्यमꣳ श्रथाय ।

अथा वयमादित्य व्रते तवाऽनागसो अदितये स्याम ॥ **{39}**

(Appearing in T.S.1.5.11.3)

T.B.2.8.1.6 – "स्तभ्नाद्द्याम् {40}"

अस्तभ्नाद्यामृषभो अन्तरिक्षममिमीत वरिमाणं पृथिव्या आऽसीदद्

विश्वा भुवनानि सम्राड् विश्वेत्तानि वरुणस्य व्रतानि ॥ {**40**}

(Appearing in T.S.1.2.8.1)

T.B.2.8.1.6 – "यत् किञ्चेदं {41}" "कितवासः {42}"

यत् किञ्चेदं ँवरुण दैव्ये जनेऽभिद्रोहं मनुष्याश्चरामसि ।

अचित्तीयत् तव धर्मा युयोपिम मा नस्तस्मा देनसो

देव रीरिषः ॥ {**41**}

कितवासो यद्रि रिपुर्न दीवि यद्वा घा सत्य मुतयन्न विद्म ।

सर्वा ता विष्य शिथिरेव देवाथा ते स्याम वरुण प्रियासः ॥ {**42**}

[Both in {41} and {42} appearing in T.S.3.4.11.6]

T.B.2.8.1.6 – "अव ते हेड {43}"

अव ते हेडो वरुण नमोभिरव यज्ञेभिरीमहे हविर्भिः ।
क्षयन्नस्मभ्यमसुर प्रचेतो राजन्नेनाᳬसि शिश्रथः कृतानि ॥ {43}

(Appearing in T.S.1.5.11.3)

T.B.2.8.1.6 – "स्तत्त्वा यामि {44}"

तत्त्वा यामि ब्रह्मणा वन्दमानस्तदा शास्ते यजमानो हविर्भिः ।
अहेडमानो वरुणेह बोध्युरुशᳬस मा न आयुः प्रमोषीः ॥ {44}

(Appearing in T.S. 2.1.11.6)

T.B.2.8.1.6 – "आदित्यानामवसा {45}"

आदित्यानामवसा नूतनेन सक्षीमहि शर्मणा शन्तमेन ।
अनागास्त्वे अदितित्वे तुरास इमं यज्ञं दधतु श्रोषमाणाः ॥ {45}

(Appearing in T.S.2.1.11.6)

T.B.2.8.1.6 – "न दक्षिणा {46}"

न दक्षिणा विचिकिते न सव्या न प्राचीनमादित्या नोत पश्चा ।
पाक्या चिद्वसवो धीर्या चिद् –युष्मानीतो अभयं ज्योतिरश्यां ॥ {46}

(Appearing in T.S.2.1.11.5)

T.B.2.8.1.6– "धारयन्त आदित्यास{47}, "स्तिस्रो भूमीर्धारयन्न् {48}"

धारयन्त आदित्यासो जगथस्था देवा विश्वस्य भुवनस्य गोपाः ।
दीर्घाधियो रक्षमाणा असुर्यमृतावान–श्चयमाना ऋणानि ॥ {47}

तिस्रो भूमीर्धारयन् त्रीꣳ रुत द्यून् त्रीणि व्रता विदथे अन्तरेषां ।
ऋतेनाऽऽदित्या महि वो महित्वं तदर्यमन् वरुण मित्र चारु ॥ {48}

(Both {47] and {48} appearing in T.S.2.1.11.4 and T.S. 2.1.11.5)

T.B.2.8.1.6 – "यज्ञो देवानाꣳ {49}" "शुचिरपः {50}"

यज्ञो देवानां प्रत्येति सुम्नमादित्यासो भवता मृडयन्तः ।
आ वोऽर्वाची सुमतिर् ववृत्याद्ꣳ होश्चिद्या वरिवोवित्तराऽसत् ॥ {49}

शुचिरपः सूयवसा अदब्ध उप क्षेति वृद्धवयाः सुवीरः ।

नकिष्टं घ्नन्त्यन्तितो न दूराद्य आदित्यानां भवति प्रणीतौ ॥ {50}

(Both {49] and {50} appearing in T.S.2.1.11.4)

T.B.2.8.2.5 – "इन्द्रं नरो {51}"

इन्द्रं नरो नेमधिता हवन्ते यत्पार्या युनजते धियस्ताः ।

शूरो नृषाता शवसश्चकान आ गोमति व्रजे भजा त्वन्नः ॥ {51}

(Appearing in TS 1.6.12.1)

T.B.2.8.2.5 – "युजे रथम् {52}"

युजे रथं गवेषणꣳ हरिभ्याम् । उप ब्रह्माणि जुजुषाण–मस्थुः ।

विबाधिष्टास्य रोदसी महित्वा । इन्द्रो वृत्राण्यप्रती जघन्वान् ॥ {52}

(Appearing in T.B.2.4.1.3)

T.B.2.8.2.7 - "आवेधसꣳ {53}"

आवेधसं नीलपृष्ठं बृहन्तम् । बृहस्पतिꣳ सदने सादयध्वम् ।

सादद्योनिं दम आदीदिवाꣳसम् । हिरण्यवर्णमरुषꣳ सपेम ॥ {53}

(Appearing in T.B.2.5.5.4)

T.B.2.8.2.8 – "बृहस्पते पर् {54}"

बृहस्पते परि दीया रथेन रक्षोहा ऽमित्राᳬ अप बाधमानः ।
प्रभंजन्थ् सेनाः प्रमृणो युधा जयन्नस्माक–मेध्यविता रथानां ॥ {54}

(Appearing in T.S.4.6.4.1)

T.B.2.8.2.8 – "येवा पित्रे {55}"

एवा पित्रे विश्वदेवाय वृष्णे यज्ञैर्विधेम नमसा हविर्भिः ।
बृहस्पते सुप्रजा वीरवन्तो वयᳬ स्याम पतयो रयीणां ॥ {55}

(Appearing in T.S.1.8.22.2)

T.B.2.8.2.8 – "आ नो दिवः {56}"

आ नो दिवो बृहतः पर्वतादा सरस्वती यजता गन्तु यज्ञं ।
हवं देवी जुजुषाणा घृताची शग्मां नो वाचमुशती शृणोतु ॥ {56}

(Appearing in T.S.1.8.22.1)

T.B.2.8.2.8 – "पावीरवी {57}"

पावीरवी कन्या चित्रायुः सरस्वती वीरपत्नी धियं धात् ।
ग्नाभिरच्छिद्रꣳ शरणꣳ सजोषा दुराधर्षं गृणते शर्म यꣳसत् ॥

{57} **(Appearing in T.S.4.1.11.2)**

T.B.2.8.2.8 – "इमा जुह्वाना {58}"

इमा जुह्वाना युष्मदा नमोभिः । प्रति स्तोमꣳ सरस्वति जुषस्व ।
तव शर्मन् प्रियतमे दधानाः । उपस्थेयाम शरणं न वृक्षम् ॥ **{58}**

(Appearing in T.B.2.4.6.1)

T.B.2.8.2.8 – "यस्ते स्तनः {59}"

यस्ते स्तनश्शशय इत्याह । स्तौत्येवैनाम् । उस्र घर्मꣳ शिꣳषोस्र
घर्मम् पाहि घर्माय शिꣳषेत्याह । यथा ब्रूयादमुष्मै देहीति ।
तादृगेव तत् । बृहस्पतिस्त्वोप सीदत्वित्याह । **{59}**

(Appearing in T.A. 8-7-3-60th Dasini)

T.B.2.8.2.8 – "सरस्वत्यभि नो नेषि {60}"

सरस्वत्यभि नो नेषि वस्यः । मा पस्फरीः पयसा मा न आ धक् ।
जुषस्व नः सख्या वेश्या च । मा त्वत्क्षेत्रा–ण्यरणानि गन्म ॥ {60}

(Appearing in T.B.2.4.3.2)

T.B.2.8.3.1 – "अषाढं युत्सु {61}"

अषाढं युत्सु पृतनासु पप्रिम् । सुवर्.षामप्स्वां वृजनस्य गोपाम् ।
भरेषुजाꣳ सुक्षितिꣳ सुश्रवसम् । जयन्तं त्वामनु मदेम सोम ॥ {61}

(Appearing in T.B.2.4.3.8)

T.B.2.8.3.1 – "या ते धामानि हविषा यजन्ति {62}"

या ते धामानि हविषा यजन्ति ता ते विश्वा परिभूरस्तु यज्ञं गयस्फानः
प्रतरणः सुवीरोऽवीरहा प्रचरा सोम दुर्यान् । {62}

(Appearing in T.S. 1.2.10.1)

T.B.2.8.3.2 – "विष्णोर्नुकं {63}"

विष्णोर्नुकं वीर्याणि प्र वोचं यः पार्थिवानि विममे रजाꣳसि यो
अस्कभायदुत्तरꣳ सधस्थं विचक्रमाण स्त्रेधोरुगायो
विष्णो रराटमसि विष्णोः पृष्ठमसि विष्णोः श्न्यप्त्रे स्थो
विष्णोः स्यूरसि विष्णोर् ध्रुवमसि वैष्णवमसि विष्णवे त्वा ॥ {63}

(Appearing in T.S. 1.2.13.3)

T.B.2.8.3.2 – "तदस्य प्रियम् {64}"

तदस्य प्रियमभि पाथो अश्याम् । नरो यत्र देवयवो मदन्ति ।
उरुक्रमस्य स हि बन्धुरित्था । विष्णोः पदे परमे मध्व उत्सः ॥ {64}

(Appearing in T.B.2.4.6.2)

T.B.2.8.3.2 – "प्रतद् विष्णुः {65}"

प्रतद्–विष्णुः स्तवते वीर्याय । मृगो न भीमः कुचरो गिरिष्ठाः ।
यस्योरुषु त्रिषु विक्रमणेषु । अधिक्षियन्ति भुवनानि विश्वा ॥ {65}

(Appearing in T.B.2.4.3.4)

T.B.2.8.3.3 – "विचक्रमे {66}" "त्रिर्देवः {67}"

विचक्रमे पृथिवीमेष एताम् । क्षेत्राय विष्णुर् मनुषे दशस्यन् ।
ध्रुवासो अस्य कीरयो जनासः । उरुक्षितिꣳ सुजनिमा चकार ॥ {66}

त्रिर्देवः पृथिवीमेष एताम् । विचक्रमे शतर्चसं महित्वा ।
प्र विष्णु–रस्तु तवसस्त वीयान् । त्वेषꣳ ह्यस्य स्थविरस्य नाम ॥ {67}

(Both {66} & {67} Appearing in T.B.2.4.3.5)

T.B.2.8.3.2 – "आ ते महो{68}" "यो जात एव {69}"

आ ते मह इन्द्रोत्युग्र समन्यवो यथ् समरन्त सेनाः ।
पताति दिद्युन्नर्यस्य बाहुवोर्मा ते मनो विष्वद्रियग्वि चारीत् ॥ {68}

यो जात एव प्रथमो मनस्वान् देवो देवान् क्रतुना पर्यभूषत् ।
यस्य शुष्माद्रोदसी अभ्यसेतां नृम्णस्य मह्ना स जनास इन्द्रः ॥ {69}

(Both {68} and {69} Appearing in T.S.1.7.13.2)

T.B.2.8.3.3 – "अभि गोत्राणि {70}"

अभि गोत्राणि सहसा गाहमानोऽदायो वीरः शतमन्युरिन्द्रः ।
दुश्च्यवनः पृतनाषाड् युध्यो-स्माकꣳ सेना अवतु प्र युत्सु ॥ {70}

(Appearing in T.S 4.6.4.2)

T.B.2.8.4.3 – "अनवस्ते रथं {71}" "वृष्णे यत्ते {72}

अनवस्ते रथमश्वाय तक्षन्-त्वष्टा वज्रं पुरुहूत द्युमन्तं ।
ब्रह्माण इन्द्रं महयन्तो अर्कैरवर्द्धयन्नहये हन्त वा उ ॥ {71}

वृष्णे यत् ते वृषणो अर्कमर्चानिन्द्र ग्रावाणो अदितिः सजोषाः ।
अनश्वासो ये पवयोऽरथा इन्द्रेषिता अभ्यवर्त्तंत दस्यून् ॥ {72}

(Both {71} and {72} appearing in T.S.1.6.12.6)

T.B.2.8.4.3 – "इन्द्रस्य नु वीर्या {73} "ण्यहन्नहिम् {74}"

इन्द्रस्य नु वीर्याणि प्रवोचम् । यानि चकार प्रथमानि वज्री ॥ {73}
अह-न्नहिमन्वपस्ततर्द । प्र वक्षणा अभिनत् पर्वतानाम् ॥ {74}

(Both {73} and {74} appearing in T.B.2.5.4.1)

T.B.2.8.4.8 – "या जाता ओषधयो {75}"

या जाता ओषधयो देवेभ्यस्त्रियुगं पुरा ।
मन्दामि बभ्रूणामहꣳ शतं धामानि सप्त च ॥ {75}

(Appearing in T.S.4.2.6.1)

T.B.2.8.4.8 – "ऽतिविश्वाः परिष्ठाः {76}"

अति विश्वाः परिष्ठाः स्तेन इव व्रजमक्रमुः ।
ओषधयः प्राचुच्यवुर्यत् किं च तनुवाꣳ रपः ॥ {76}

(Appearing in T.S.4.2.6.3)

T.B.2.8.4.8 – "या ओषधयः सोम राज्ञी {77}"

या ओषधयः सोमराज्ञीः प्रविष्टाः पृथिवीमनु ।
तासां त्वमस्युत्तमा प्रणो जीवात–वेसुव ॥ {77}

(Appearing in T.S.4.2.6.4 and T.S.4.2.6.5)

T.B.2.8.4.8 – "रश्मावतीꣳ सोमवतीम् {78}"

अश्मावतीꣳ सोमवती मूर्जयन्ती मुदोजसं ।
आ विथ्सि सर्वा ओषधीरस्मा अरिष्टतातये ॥ {78}

(Appearing in T.S.4.2.6.4)

T.B.2.8.4.8 – "ओषधीरिति मातरो {79}"

ओषधीरिति मातर–स्तद्वो देवी–रुप ब्रुवे ।
रपाꣳसि विघ्नतीरित रपश्चातयमानाः ॥ {79}

(Appearing in T.S.4.2.6.1)

T.B.2.8.4.8 - "ऽन्यावो अन्यामवतु {80}"

अन्या वो अन्यामव–त्वन्याऽन्यस्या उपावत ।
ताः सर्वा ओषधयः सँविदाना इदं मे प्रावता वचः ॥ {80}

(Appearing in T.S.4.2.6.3)

T.B.2.8.5.1 – "शुचिं नु स्तोमꣳ {81}"

शुचिं नु स्तोमं नवजात–मद्येन्द्राग्नी वृत्रहणा जुषेथां ।
उभा हि वाꣳ सुहवा जोहवीमि ता वाजꣳ सद्य उशते धेष्ठा ॥ {81}

(Appearing in T.S.1.1.14.1)

T.B.2.8.5.1 – "रञ्जथद्–वृत्रम् {82}"

रञ्जथद्–वृत्रमुत सनोति वाजमिन्द्रा यो अग्नी सहुरी सपर्यात् ।
इरज्यन्ता वसव्यस्य भूरेः सहस्तमा सहसा वाजयन्ता ॥ {82}

(Appearing in T.S.4.2.11.1)

T.B.2.8.5.1 – "उभा वामिन्द्राग्नी {83}"

उभा वामिन्द्राग्नी आहुवध्या उभा राधसः सह मादयध्यै ।
उभा दाताराविषाꣳ रयीणामुभा वाजस्य सातये हुवे वां ॥ {83}

(Appearing in T.S.1.1.14.1)

T.B.2.8.5.1 – "प्र चर्.षणिभ्यः {84}"

प्र चर्.षणिभ्यः पृतना हवेषु प्र पृथिव्या रिरिचाथे दिवश्च ।
प्र सिन्धुभ्यः प्रगिरिभ्यो महित्वा प्रेन्द्राग्नी विश्वा भुवनाऽत्यन्या ॥ {84}

(Appearing in T.S.4.2.11.1)

T.B.2.8.5.1 – "आ वृत्रहणा {85}"

आ वृत्रहणा वृत्रहभिः शुष्मैः । इन्द्र यातं नमोभिरग्ने अर्वाक् ।

युवꣳ राधोभिरकवेभिरिन्द्र । अग्ने अस्मे भवतमुत्तमेभिः ॥ {85}

(Appearing in T.B.3.6.8.1)

T.B.2.8.5.1 - "गीर्भिर्–विप्रः {86}"

गीर्भिर्–विप्रः प्रमतिमिच्छमानः । ईं रयिं यशसं पूर्वभाजम् ।

इन्द्राग्नी वृत्रहणा सुवज्रा । प्रणो नव्येभिस्तिरतं देष्णैः ॥ {86}

(Appearing in T.B.3.6.9.1)

T.B.2.8.5.3 – "यास्ते पूषन्ना वो अन्तः {87}"

यास्ते पूषन्नावो अन्तः समुद्रे । हिरण्ययीरन्तरिक्षे चरन्ति ।

याभिर्यासि दूत्याꣳ सूर्यस्य । कामेन कृतः श्रव इच्छमानः ॥ {87}

(Appearing in T.B.2.5.5.5)

T.B.2.8.5.3 – "शुक्रं ते अन्यत् {88}"

शुक्रं ते अन्यद्यजतं ते अन्यद्विषुरूपे अहनी द्यौरिवासि ।

विश्वा हि माया अवसि स्वधावो भद्रा ते पूषन्निह रातिरस्तु ॥ {88}

(Appearing in T.S. 4.1.11.2)

T.B.2.8.5.3 – "पूषेमा आशाः {89}"

पूषेमा आशा अनुवेद सर्वाः सो अस्माꣳ अभयतमेन नेषत् ।

स्वस्तिदा अघृणिः सर्ववीरः । अप्रयुच्छन् पुर एतु प्रजानन्न् ॥ {89}

(Appearing in T.B.2.4.1.5)

T.B.2.8.6.9 – "अर्.हन् बिभर्.षि {90}"

अर्.हन्बिभर्.षि सायकानि धन्व । अर्.हन्निष्कं ँयजतं ँविश्वरूपम् ।

अर्.हन्निदन्दयसे विश्वमब्भुवम् । न वा ओजीयो रुद्र त्वदस्ति ॥ {90}

[Appearing in T.A.7.5.7 (or T.A.4-5-7)]

T.B.2.8.6.9 – "मा नस्तोके {91}"

मा नस्तोके तनये मा न आयुषि मा नो गोषु मा नो अश्वेषु रीरिषः ।

वीरान् मानो रुद्र भामितो वधीर्हविष्मन्तो नमसा विधेम ते ॥ **{91}**

(Appearing in T.S.3.4.11.2)

T.B.2.8.6.9 – "परिणो रुद्रस्य हेतिः{92}"

परिणो रुद्रस्य हेतिर् वृणक्तु परित्वेषस्य दुर्मतिरघायोः ।

अव स्थिरा मघवद्भ्य–स्तनुष्व मीढ्वस्तोकाय तनयाय मृडय ॥ {92}

(Appearing in T.S.4.5.10.4)

T.B.2.8.6.9 - "स्तुहि श्रुतम् {93}"

स्तुहि श्रुतं गर्त्तसदं युवानं मृगं न भीम–मुपहत्नु–मुग्रं ।
मृडा जरित्रे रुद्र स्तवानो अन्यन्ते अस्मन्निवपन्तु सेनाः ॥ {93}

(Appearing inT.S.4.5.10.4)

T.B.2.8.6.9 – "मीढुष्टमा {94}"

मीढुष्टम शिवतम शिवो नः सुमना भव ।परमे वृक्ष आयुधं निधाय
कृत्तिं वसान आचर पिनाकंबिभ्रदागहि ॥ {94}

(Appearing in T.S.4.5.10.4)

T.B.2.8.6.9 –"र्.हन् बिभर्.षि {95}"

(Same as {90} above)

T.B.2.8.6.9 – "त्वमग्ने रुद्र {96}, "आ वो राजानम् {97}"

त्वमग्ने रुद्रो असुरो महो दिवस्त्वꣳ शर्द्धो मारुतं पृक्ष ईशिषे ।
त्वं वातैररुणैर्यासि शंगयस्त्वं पूषा विधतः पासि नुत्मना ॥ {96}

आ वो राजानमध्वरस्य रुद्रꣳ होतारꣳ सत्ययजꣳ रोदस्योः ।
अग्निं पुरा तनयित्नो रचित्ता–द्धिरण्यरूपमवसे कृणुध्वं ॥ {97}

[Both {96} and {97} appearing in T.S.1.3.14.1]

T.B.2.8.7.4 – "त्वष्टा दधत् {98}

त्वष्टा दधदिन्द्राय शुष्मम् । अपाकोऽचिष्टुर्यशसे पुरूणि ।

वृषा यजन् वृषणं भूरिरेताः । मूर्धन्. यज्ञस्य समनक्तु देवान् ॥ {98}

(Appearing in T.B.2.6.8.4)

T.B.2.8.7.4 – "तन्न–स्तुरीपम् {99}"

तन्नस्तुरीपमध पोषयित्नु देव त्वष्टर्वि रराणः स्यस्व ।

यतो वीरः कर्मण्यः सुदक्षो युक्तग्रावा जायते देवकामः ॥ {99}

(Appearing in T.S.3.1.11.1)

T.B.2.8.7.4 – "त्वष्टा वीरं {100}"

त्वष्टा वीरं देवकामं जजान त्वष्टुरर्वा जायत आशुरश्वः ।

त्वष्टेदं विश्वं भुवनं जजान बहोः कर्तारमिह यक्षि होतः ॥ **{100}**

(Appearing in T.S.5.1.11.3)

T.B.2.8.7.4 – "पिशङ्गरूपः {101}"

पिशङ्गरूपः सुभरो वयोधाः श्रुष्टी वीरो जायते देवकामः ।

प्रजां त्वष्टा विष्यतु नाभिमस्मे अथा देवानामप्येतु पाथः ॥ **{101}**

(Appearing in T.S.3.1.11.2)

T.B.2.8.7.5 – "मित्रो जनान् {102}, "प्र स मित्र {103}"

मित्रो जनान् यातयति प्रजानन् मित्रो दाधार पृथिवीमुत द्यां ।
मित्रः कृष्टीरनिमिषाऽभि चष्टे सत्याय हव्यं घृतवद्–विधेम ॥ **{102}**

प्र स मित्र मर्तो अस्तु प्रयस्वान् यस्त आदित्य शिक्षति व्रतेन ।
न हन्यते न जीयते त्वोतो नैनमꣳहो अश्नोत्यन्तितो न दूरात् ॥ **{103}**

[Both {102} and {103} appearing in T.S.3.4.11.5]

T.B.2.8.7.10 – "अग्नीषोमाविमꣳ सु मे {104}"

"ऽग्नीषोमा हविषः प्रस्थितस्य {105}"

अग्नीषोमा विमꣳ सु मे शृणुतं वृषणा हवं ।
प्रति सूक्तानि हर्यतं भवतं दाशुषे मयः ॥ **{104}**

अग्नीषोमा हविषः प्रस्थितस्य वीतꣳहर्यतं वृषणा जुषेथां ।
सुशर्माणा स्ववसा हि भूतमथा धत्तं यजमानाय शं योः ॥ **{105}**

[Both {104} and {105} appearing in T.S.2.3.14.2)]

T.B.2.8.8.4 – "देवीं ँवाचम जनयन्त {106}, "यद्–वाग्–वदन्ति {107}"

देवीं ँवाचमजनयन्त देवाः । तां ँविश्वरूपाः पशवो वदन्ति ।

सा नो मन्द्रेषमूर्जं दुहाना । धेनुर्वागस्मानुप सुष्टुतैतु ॥ **{106}**

(Appearing in T.B.2.4.6.10)

यद् वाग्वदन्त्य–विचेतनानि । राष्ट्री देवानां निषसाद मन्द्रा ।

चतस्र ऊर्जं दुदुहे पयाᳬसि । क्व स्वि दस्याः परमं जगाम ॥ **{107}**

(Appearing in T.B.2.4.6.11)

T.B.2.8.8.11 – "न ता नशन्ति {108}", "न ता अर्वा {109}"

न ता नशन्ति न दभाति तस्करः । नैना अमित्रो व्यथिरादधर्.षति ।

देवाᳬश्च याभिर् यजते ददाति च । ज्योगित्ताभिः सचते गोपतिः सह ॥ **{108}**

न ता अर्वा रेणुककाटो अश्नुते । न सᳬ स्कृतत्र–मुपयन्ति

ता अभि । उरुगायमभयं तस्य ता अनु । गावो मर्त्यस्य विचरन्ति

यज्वनः ॥ **{109}** **[Both {108} and {109} Appearing in T.B.2.4.6.9]**

T.B.2.8.9.3 – "हिरण्यवर्णाः शुचयः पावका {110}",

"यासाꣳ राजा {111}"

हिरण्यवर्णाः शुचयः पावका यासु जातः कश्यपो यास्विन्द्रः ।

अग्निं याँ गर्भं दधिरे विरूपास्ता न आपः शꣳ स्योना भवन्तु ॥ **{110}**

यासाꣳ राजा वरुणो याति मध्ये सत्यानृते अवपश्यन् जनानां ।

मधुश्चुतः शुचयो याः पावकास्ता न आपः शꣳ स्योना भवन्तु ॥ **{111}**

[Both {110} and {111} Appearing in T.S.5.6.1.1]

T.B.2.8.9.3– "यासां देवाः {112}", "शिवेन मा चक्षुषा पश्यत {113]"

यासां देवा दिवि कृण्वन्ति भक्षं याँ अन्तरिक्षे बहुधा भवन्ति ।

याः पृथिवीं पयसोन्दन्तिशुक्रास्ता न आपः शꣳ स्योना भवन्तु ॥ **{112}**

(Appearing in T.S.5.6.1.1)

शिवेन मा चक्षुषा पश्यताऽऽपः शिवया तनुवोप स्पृशत त्वचं मे ।

सर्वाꣳ अग्नीꣳ रफ्सुषदो हुवे वो मयि वर्चो बलमोजो नि धत्त ॥ **{113}**

(Appearing in T.S.5.6.1.2)

T.B.2.8.9.3 – "आपो भद्रा {114}", "आदित्पश्यामि {115}"

आपो भद्रा घृतमिदाप आसुरग्नी–षोमौ बिभ्रत्याप इत् ताः ।
तीव्रो रसो मधुपृचा –मरंगम आ मा प्राणेन सह वर्चसा गन् ॥ **{114}**

(Appearing in T.S.5.6.1.3)

आदित् पश्याम्युत वा शृणोम्या मा घोषो गच्छति वाङ्न आसां ।
मन्ये भेजानो अमृतस्य तर्.हि हिरण्यवर्णा अतृपं यदा वः ॥ **{115}**

(Appearing in T.S.5.6.1.4)

==========